

17

603

2103

John Groves

Learned Sir

Charming

and gentle

Wishes

to be in

Ellenborg

2173

Jüdisch-deutsches Wörterbüchlein

Welches meistens
aus den bey dem Jüdischen Instituto
edirten Schriften colligirt und dem Ge-
brauch derer welche solche Schrif-
ten verstehen lernen

Und

Die christliche Wahrheit unter den Juden
so wohl mündlich als schriftlich be-
kant machen helfen
wollen

Gewidmet worden

Von

Joh. Heinrich Callenberg

Ph. Prof. Ord.

Bibliothek für Geschichte
des neuen Deutschlands

10395
Z A L L E

Gedruckt in der Buchdruckerey des jüdischen
Instituti 1736 1159

171603

Handwritten title in a large, decorative script, likely a Latin or German title.

Handwritten text in a cursive script, possibly a subtitle or a line of the main text.

Handwritten text in a cursive script, continuing the main text.

Handwritten text in a cursive script, continuing the main text.

Handwritten text in a cursive script, continuing the main text.

Handwritten text in a cursive script, continuing the main text.

Handwritten text in a cursive script, continuing the main text.

Handwritten text in a cursive script, continuing the main text.

Stud. u. Univ.-Bibl.
Frankfurt/Main

Handwritten text in a cursive script, continuing the main text.

Handwritten text in a cursive script, continuing the main text.

Handwritten text in a cursive script, continuing the main text.

Handwritten title in a large, decorative script, likely a Latin or German title.

Handwritten text in a cursive script, continuing the main text.

III 150

Handwritten text in a cursive script, continuing the main text.

Handwritten text in a cursive script, continuing the main text.

*****:*****
 *****:*****
 *****:*****
 *****:*****

Vorrede.

Segenwärtiges Wörterbüch-
 lein ist von mir sonderlich
 denen studirenden zum be-
 sten verfertigt worden,
 welche sich schriftlich, oder
 mündlich, mit den juden über göttliche
 dinge einlassen wollen. Es können sich
 aber auch diejenigen desselben bedienen,
 welche jüdischteutsche bücher zu lesen
 begierig sind. Dergleichen begierde
 findet man heut zu tage auch bey man-
 chen unstudirten. Und diesen zu dienen,
 ist unterschiedliches in das büchlein mit
 eingeflossen, welches man sonst hätte
 weglassen können. Zum gebrauch des-
 selben gebe ich ihnen nachfolgende an-
 weisung. Sie werden wohl thun, wenn
 sie zuerst die hinten angefügte kurze An-
 leitung zur jüdischteutschen sprache, etliche
 mal durchlesen. Wenn sie nun ein jüdisch-
 teutsches buch zur hand nehmen, und
 finden darin ein unverständliches wort;

)(2

so

~~Reichsanstalt für Geschichte
 des neuen Deutschlands~~

10725

Vorrede.

so können sie solches in dem diesem wörterbüchlein angehangten register der jüdischen wörter auffuchen, und vorne nachschlagen: da sie dessen erklärungsantreffen werden. Wenn man ein von den buchstaben א. ה. כ. ל. מ. נ. sich anfangendes wort im register vergeblich suchet; darf man nur solche buchstaben weglassen: so wird man das wort am gehörigen ort antreffen. Z. e. wenn sich כעב nicht finden will; so suchet man כעב auf. In solchem fall gehören aber vorgemeldete buchstaben nicht eigentlich zum wort, ob sie wohl desselben bedeutung etwas beylegen. א bedeutet insgemein in, an, durch, mit; ה der, die, das, des; כ nach, wie; ל zu, nach; מ aus, von, vor; נ welcher, daß. Gewissen wörtern wird von einigen in der mitte ׀ oder ׀ inserirt, die aussprache zu vergewissern; da z. e. פפין an statt פפן stehet; andere aber beobachten das nicht. Auch diese observation wird einem im gebrauch des registers der jüdischen wörter behülfflich seyn. Ferner ist zu mercken, daß manches wort auf der allegirten pagina zweymal, auch wohl mehrmal, vorkommt, ob es schon im register nur einmal bezeichnet ist. Wo in der parenthesi ein g. stehet, das bedeutet den gegensatz. Es wird auch gut seyn, wenn man gleich an-

anfanglich die am ende des registers bemerkte druckfehler corrigiret, damit man nicht durch dieselben aufgehalten werde.

Worin meine arbeit von anderer ihrer abgehe, will nicht ausführlich melden. Nur bemerke von solchem unterschied, daß die kleinen samlungen der jüdischen wörter, welche von getauften juden herum getragen werden, wenig in sich fassen, dessen man sich im vortrag geistlicher materie bedienen kan.

Ich habe meine samlung meistens aus den bey dem hiesigen jüdischen Instituto herausgegebenen büchlein verfertiget; weil diese vor allen andern den christen in die hände zu kommen pflegen, und auch darinnen die gebräuchlichsten redensarten zu finden sind. Im schreiben gehen die juden selten von der hebräischen construction ab; aber im reden geschiehet es oft, und wird man auch davon in dieser samlung exempel finden. Das werdgen nicht kostbarer zu machen, auch meine zeit bey dessen verfertigung zu menagiren, habe die hebräische vocalen weg gelassen. Diejenigen, welchen meine arbeit sonderlich gewidmet ist, müssen der hebräischen sprache gründlich erfahren seyn, und wissen also, nach deren grundregeln, und aus der übung, die

Vorrede.

hier vorkommende wörter ohne vocalen zu lesen; sehr wenige ausgenommen, deren punctation sie leicht aus des Buxtorfs rabbinischem lexico suppliren können. Die übrigen, welche dieses büchlein zum verstand der jüdischen bücher brauchen wollen, können ihren zweck ohne solches hülfsmittel der aussprache hinlänglich erreichen.

Dieser vorrath von jüdischen wörtern und redensarten wird hoffentlich einen in den stand setzen, daß er sich in theologischen sachen auf eine den juden vernehmliche art exprimiren könne. Was aber den teutschen theil dieser sprache anlanget, wird man wohl thun, wenn man sich im schreiben nach folgenden anmerkungen des sel. Calvörs, welche in der vorrede seiner Gloria Christi anzutreffen sind, richtet: "es dürfte zweifelsfrey
"theils juden, theils christen befremden,
"daß die in diesem tractat gebrauchte jüdischschrift mit der sonst bey den juden
"bräuchlichen schreibart nicht allezeit
"übereinkomme. Da dann ausser dem,
"was oben albereit kürzlich berühret, anzuwenden muß, daß überhaupt vor gewiß
"sege, daß in dem jüdischen teursch, wie
"es bishero stehet, keine accurate und
"denen kunstregulen gemäße orthographie und schreibart anzutreffen, sondern
"dasselz

Vorrede.

"dasselbe mit einem hauffen defectibus
"und fehleren angefüllet sey, dadurch dann
"der leser, und solte es ein gebokrner
"teutscher jude seyn, in lesung des juden=
"teutsches sehr behindert wird, ja zum
"öftern zu keinem wahren verstand kom=
"men kan.

"Und solches daher, (1) haben die ju=
"den keine gewisse und allgemeine gleich=
"stimmige schreibart, sondern der eine
"schreibt das teutsche so, ein ander auf
"eine andere art, nachdem es nemlich der
"dialectus und mundart der teutschen
"völker, unter welchen sie leben, auch ih=
"re eigene redens und schreibart es mit
"sich bringet: zu welcher confusion dann
"(2) die polnische juden, als welche viel
"in teutschland kommen, auch viel ins
"teutsche setzen, nicht weniger viel teut=
"sche jüdische schüler informiren, viel con=
"tribuiren und ursach geben. (3) Schreis=
"ben die juden ihr teutsch nach hebräi=
"scher art ohn vocalen, entweder gang=
"oder guten theils. (4) Die vocales,
"auch diphthongi, welche sie haben, sind
"zwey oder gar drey oder vierdeutig.
"(5) Unterscheiden sie die numeros auch
"genera und tempora gar selten. (6)
"Schreiben sie unterschiedene dinge, die
"mit einander gar keine gemeinschaft ha=
"ben, mit einerley worten und buchsta=
"ben.

"ben. (7) Schreiben sie die worte meh=
 "rentheils falsch oder wenigstens un=
 "teutsch, setzen theils gang andere buch=
 "staben, als es die wahren teutsche worte
 "erfordern, theils nehmen sie buchstaben
 "heraus, die doch zum worte gehören,
 "bald aber setzen sie buchstaben hinein,
 "die nicht dahin gehören, und machen
 "also ein gang falsches, corruptes, unles=
 "serliches unverständliches teutsch. Zum
 "obigen allen hilft (8) sehr viel, daß die
 "juden auf die teutsche, als eine Goim und
 "heydensprache, wenig achten, und dem=
 "nach kein gewiß teutsch dikduß oder
 "grammaticam haben, auch schwerlich
 "haben können, weil sie, als ein fremd
 "orientalisch volck, die teutsche sprache
 "nicht recht verstehen etc.

"Diesen verwirrungen und schwierig=
 "keiten nun abzukommen, bin ich mit fleiß
 "zu zeiten von der gewöhnlichen schreib=
 "art der juden abgewichen, zusehndst
 "wann die schreibart vieldeutig, oder
 "sonst die sache obscur und unverständlich
 "machet. Habe mich also bemühet, auch
 "auf diese maasse dem jüdischen volck die
 "schwere sothaner ihnen unbekannten glau=
 "benssachen leicht und angenehm zu
 "machen.

Halle den 14. April

1736.

Joh. Heinr. Callenberg.

A

Abend.

ערב

- am abend.

בערב

- bis auf den abend.

ער ערב

- abends und morgends.

ערב ובוקר

- abend eines festes.

ערב יום טוב

- gegend gegen abend.

מערב

Aber.

נייערט

Abfertigen.

רק

לביט לאמן

ויסרח לאמן

Abgeschmact.

זאמן קיין טעק וריח האט

Abgesondert.

נפרד

Abgötterey.

עבודה זרה

Abgöttisches volck.

עק עוברי עבודה זרה

Abschneiden.

מבחתכן

Absolvirt werden (im gericht.)

פטור ווערן

Absolute, (schlechthin.)

סתם

Absondern sich.

זיך פארט זיין

Ab

A

2 Jüdisch-deutsches Wörterbüchlein.

Abwaschung (Der wei- ber wegen der mo- natlichen reinigung.)	טבילה
Academie.	ישיבה
Accente.	טעניס
Accurat seyn. - mit grosser accura- tesse.	דורקד זיין (אין) דורקד גדול
Acht. - der achte tag des festes. - achtel.	שמיני עשרת שמינות
Der letzte Adam.	אדם האחרון אדם בתרמי
Adern.	גידון
Adjectivum.	סם התואר
Adler.	נשר
Advocat.	וילין גור
Aehren lesen, (das.)	לקט
Ändern, - ohne änderung.	הטנה זיין הטנה זיין בלי טנה
Ängstigen, sich.	זיך (וענה ו) ונער זיין
All. - alles in allen. - alles und jedes. - es ist alles eins.	כל הכל בהכל הכל והכל עו מיזט הכל חד
Allegorische ausle- ger. - allegorische erklä- rungen.	חכמי האורכט אכרטיס Allein.

Jüdisch-deutsches wörterbüchlein. 3

Allein.	לכד
- allein, (aber.)	רק
- und das nicht allein.	אך ורק ולא זו בלבד
Allemal.	כל פעם
Allerdings.	פשיטא זאגט
Allerley.	כל מיני
- mit allerley.	בכל מיני
- allerley reden.	כל מיני דברים
Allerwegen (an allem ort.)	בכל מקום
Allezeit.	תמיד בכל עת
Allgemeines übel.	רע הכלל
Allhier.	בכאן
Allmächtige (der.)	טרי
Almosen.	זרקה
- als ein almosen.	לסם זרקה
- almosengelder	זרקה געלט
- almosensamler.	גבא זרקה
Als bald.	מיד תיכף ומיד
Also.	כן
Altagskleid.	כל יום אלוש
Altar.	זוכה
- sacrament' des al-	זאת מורד עבודת הזוכה
tars.	הקדושה
Alte (der) von tagen.	העתיק יומין
- alter mann.	זקן
Alter.	
	Al 2 - hohen

4 Jüdisch-deutsches wörterbüchlein.

- hohen alters wegen.	חסון זקנות
- in seinem alter.	לעת זקמתו
- von alters her.	וקדמוניק הער
Amt.	סירות
Amtmann.	פקוד
Anatomicus.	חכם הנתוח
Andacht.	כוונה
- mit grosser andacht.	בכוונה גדולה
Andächtig.	בכוונה
Andere.	אחר
- zum andern.	סנית
	לסנית
Anders.	אחרת
Wie anfänglich.	כברמטונה
Anfang.	
- vom anfang an.	ותחילה
- von ihrem anfang an.	ויוק היותם
Anfangsgründe der göttlichen lehre.	עקרי הדת
Anführen.	ונהיג זיין
	ורריך זיין
Anführer.	ונהיג
Anführung.	הנהגה
Angedenken, das.	זכרון
Angeseßener mann.	בטוח
Angesicht.	פנים
- von angesicht zu an-	פנים אל פנים
gesicht.	
Angst.	פחד
- angst, (noth.)	לרה
	- seelen

Jüdisch-deutsches wörterbüchlein. 5

- seelenangst.	עגות נפש
Angreiffen.	חולקחן
Anhalten (mit bitten.)	הפליג זיין (בייח)
Anhang, sein, (seine anhängen.)	הלוויק אליז לכחו פאליח טונו עמו
- mit allen seinen anhängern.	עס כל הלוויק אליז
Anhangen einem.	זיך לו מיינק ארבע זיין
Anklagen.	אקטרג זיין
Ankommen.	אין בא זיין
Ankunft.	בימה
Annehmen.	אקבל זיין חולקחן
Annehmung.	חולקחונג
Anordnen.	פסקן
Anordnung.	תקנה
Anreden.	אנדערן
Anrichten, (verursachen.)	גורם זיין
Ansehen.	מלוגן
Ansehen. (das)	תקין
- sich ein ansehen machen.	זיך תקין מלכען
- im reich Christi sind sie alle von einer ley ansehen ohne unterschied.	אין דעם מלכות האטיח זיין זימ הכל חד בלי ההפרט
Ansehen der person brauchen.	נושא פנים זיין

6 Jüdisch-deutsches wörterbüchlein.

Ansehung.

- in ansehung des lohns.

לסכר

Anstoß.

אכסול

- stein des anstosses.

אבן נגף

Antworten.

אסיב זיין

תשובה געבן

- er kan nichts antworten.

עו מיט אים קל וואס ער וויל

Apfel.

אפול

Apostel.

אפול

- apostelamt.

אפול

אפול

- apostelgeschichte.

דאס סידור פון דעם אפול

אפול

Apotheker.

אפול

Appetit.

אפול

Arbeit.

אפול

Regelst.

אפול

Argumentum a minori

אפול

ad majus, & vice

versa.

Arm (an gütern.)

אפול

- armer in israel.

אפול

- arm seyn.

אפול

Art.

אפול

- alle arten der wissenschaft und erkantnis.

אפול

- aus der art schlagen.

אפול

Articul.

אפול

אפול

- christ.

Jüdisch-deutsches wörterbüchlein. 7

- christliche glaubens-	עקרי האמונה של הנצרים
articul.	
Arzeney.	רפואה
- arzeney einnehmen.	רפואה לקחן
- seelenarzeney.	רפואת הנשמה
- universal arzeney.	רפואה כללית
Arzt.	רופא
Aschen.	עפר
- aschenfarbe.	לבע עפר
Atheist, (welcher den	כופר בעיקר
grund verleugnet.)	
Athem.	רוח
Auch.	גם
	אפילו
Auerhahn.	דוכיפת
Auf daß.	כדי
- auf daß nicht.	כדי שלא
Auferstehung.	
- auferstehung der tod-	חיית המתים
ten.	
- auferstehung zum le-	קייאת חיים
ben.	
Auferwecken die tod-	והחיה אתים זיין
ten.	
Aufessen.	אויסעסן
- ganz aufessen.	הכל אויסעסן
Aufhangung, (am	תליה
creuz.)	
Aufheben, (abthun.)	אבט זיין
	בטל ואבטל ואבטל
- aufgehoben, (abge-	אבטל ווערן
than) werden.	Auf-

8 Jüdisch-deutsches wörterbüchlein.

Auflauf.	אהוזה
Auflegung der hände.	סמיכות ידיך
Aufmerksamkeit.	פונת לב
Aufrichtig.	בישרות
- aus aufrichtigem herzen.	בלב תב
Aufsteigen.	עולה זין
Aufwärter.	חסוט
Auge.	עין
- augen.	עיניים
- vor aller augen.	לעיני כל
- man kan es ihm an den augen (gesicht) ansehen.	מן קמן עז חס גליך מן רען פנים חסעהן
Augenblick.	רגע
- augenblicklich.	חין חיינק רגע
Augenschein.	הרמות עיניך
- dem augenschein nach.	להרמות עיניך
Ausbeten.	חזיו חזון
Ausbreiten, sich.	זיך וחססט זין
Ausdrücklich.	בפירוס
Ausfluß.	חזילות
Ausfragen.	חזיו סומל זין
Ausführlich.	בחדרכות
- ausführlich handeln von etwas.	פון עטומח ומריך זין
Ausgang.	זיית
- ausgang aus Egypten.	זיחת חזרים
Ausgeben.	חזומותן
- kargheit, wenn man etwas ausgeben soll.	קחלות בהולמות ומון Aus

Ausgehen.	אויסגהן
übel auslegen.	דן לבל חוב ויין
Ausleger.	אפרט
- ausleger der propheten.	אפרט הנביאים
Auslernen.	
- ausgelernt.	אויס געלערנט
Auslöschten.	אויס געשקן
Auslösung.	פדיון
- auslösung des sohns.	פדיון הבן
Ausrotten.	עוקר ויין
	אסחיר ויין
- ausrotten mit der wurzel.	עוקר ון סודט ויין
- beschliessen die christen auszurotten.	גורר שער ויין איבער דייא נוצרים
Ausrottung.	כרת
	כלייה
Aussätziger.	אנורע
Ausschlag.	פסרה
- ausschlag geben.	פסרה געבן
Aussen.	
- von aussen.	אויסן
Ausspruch.	
- nach dem ausspruch der propheten.	על פי דברי הנביאים
- schlimme gerichtliche aussprüche.	גזירות רעות
Ausser.	אויסן
- ausser dem land.	אין חוזה לארץ
- ausser sich, (entzuckt.)	אסורץ
	Aus

10 Jüdisch-deutsches wörterbüchlein.

Ausstehen. צווי עווארן
- viel ausstehen. הרבה צויעווארן
Ausstilgen. צוויאעקן

Ausübung. דיא אונז צווי אעסע בריקן
- die gebote zur aus-
übung zu bringen.

Ausziehung. חלצה
- schimpfliche auszie-
hung des schuhes,
welche denjenigen
widerfähret, wel-
cher seines bruders
witwe nicht hey-
rathen und ihm
saamen erwecken
will.

B.

Bäche. נחל

Bär. רוב

Bad. ארחץ

טבילה

טבילות

- badeort. מקוה

Baden, sich. טבילת אונקן

Bald. בוארה

Bann. חרם

חרם וגדו

- in den bann thun. אחרם ואגדה זין

אין חרם עוטה זין

Barmherzig. רחוק

Barm

Barmherzigkeit. רחמים

רחמנות

- nach seiner barmherzigkeit. ברחמים

- ohne barmherzigkeit. בלי רחמנות

- Gottes barmherzigkeit. רחמי יהוה

Bart. זקן

Bauch. בטן

Bauer. כפרי

Beängstigen. חילץ זין

Beantworten.

- beantworten, eine schwere frage. חייב קטנה ותרץ זין

- die schwere frage wird beantwortet. דיא קטנה ווירד ותרץ

Beantwortung (eines einwurfs.) תירוצ

- der schweren frage. תשובה מולץ דיא קטנה

Becher. גביע

- voller becher. כוס רויה

Becker. אופן

Bedachtsamkeit.

- mit bedachtsamkeit. בייטוב הדעת

Bedeutен. זאגן זין

- das kan doch nichts bedeuten. זא קאן דאך קיין עסק עוסה זין

Bedeckung des haupts. כסוי ראש

Bedienen. וסאגט זין

Bedingung, (condition.) תנאי

- mit

15 Jüdisch-deutsches Wörterbüchlein.

- mit dieser bedingung.	על-תנאי
	על תנאי זה
- die bedingung einge- hen.	דין תנאי חרלה דין
Bedrucken.	מענה דין
Befehl.	מצוה
- auf (unmittelbar- ren) befehl Gottes.	על פי הדבור של הק"ה
- befehlsweise.	בצטון צווי
- befehlsweise verord- nen.	בצווי מתקן דין
Befehlen.	צוואה טון
Befinden.	
- für gut befinden.	מוכח דין
Befindlich.	טוב
Befleckt werden	מטוטט ווערן
Befleißigen, sich.	זיך וועסן דין (אין)
	מכון דין
- der gerechtigkeit.	פועל לרק דין
Befürchten.	מורא המבן
- das befürchte ich.	בכאן המבי מי מורא
Begierde.	תאוה
den begierden seines herzens folgen.	גמין נאך דען תאוות לבו
Beglaubter.	נאמן
Begleitung.	לוויה
Begräbnis.	בית חיים
Begreifen, in sich.	כולל דין
Begrif.	ירעה
ein klarer begrif.	ירעה ברורה
	Be-

Behalten - einem die sünde. חייב דא זיך אסאך

Behüten. אסאך זיין

- behüte Gott! חזק זיין

- behüte mich Gott! חס ושלום

Bekäntnis (der sünden.) חלילה

Bekant. חס יסודי

- es ist jederman bekant. ידוע

- allen leuten bekant machen. עו מעט ידוע לכל

Bekehren. מן כל עולם וגלה זיין

- sich zu Christo bekehren, (sich sammeln lassen unter die flügel der Schechine.) וגיר זיין
זיך זאמלן אסאך תחת כנפי הסכינה

Bekennen. אורה זיין

- die wahrheit bekennen. ותורה זיין

- sich zur wahrheit bekennen. אורה זיין על האמת

Befrästigen. אורה זיין לזק חיות

- zu befrästigen. ותחיות זיין

- mit dargebung seines lebens befrästigen. וקייט זיין

Bekümmernis. וחקר זיין

Bele-

14 Jüdisch-deutsches Wörterbüchlein.

Belesen.	יודע ספר
Belustigung.	חטק
Bemühen, sich.	ציד וטריח זיין
Beraubt werden.	בגלסט ווערן
Bereden.	אפתה זיין
Bereit.	אוכן וואוין
Bereiten.	אכין זיין
Berge.	הרים
Beschämen.	אכייט זיין
Beschaffenheit.	איהות
	מיכות
Bescheiden.	למע
Bescheidenheit.	לניעות
Beschimpfen.	אכייט זיין
Beschirmen.	אגין זיין
Beschlafung.	שינוס
- mannsbeschlafung, (da mann mit mann schande treibet.)	אטכב זכר
Beschliessen.	גאור זיין
Beschluß.	סוף
Beschneidung.	אילה
- beschneidung am her- zen.	אילה טבלב
Beschnitten.	חץ
- werden.	נחול ווערן
Beschreiben weitläuf- tig.	אחריד זיין (פון)
Beschuldigen.	אחייב זיין
- einen der feherey be- schuldigen.	אייין אינות אחייב זיין
	Beschule

Beschuldigungen.	עלילות
Beschwören.	אטביע זיין
- geister beschwören.	רוחות אטביע זיין
Besehen.	בורק זיין
Besiegeln.	חתמן
Besondere sünden.	פרטי החטאים
	(g. דע הכולל)
Besser.	טובר
Bessern, sich.	חזור לאוטב זיין
- bessere (schmücke) dich erst selbst, ehe du andere bessern (schmücken) wilst.	קטוט עלנך תחילה ומחר כך קטוט אחרים
Beständig seyn in.	עוודר זיין ב
- in seiner frommigkeit.	עוודר בנרקותו זיין
Bestätigen.	אעמיד זיין
Bestand.	קיומן
Beste.	טובה
- der beste.	דער טובדסטער
- zu deinem besten.	לזו דייןק טובה
- zu eurem besten.	לשובתכם
- an einem alles zum besten deuten.	איינן ריכטן לכל זכות
Bestimmen.	אכין זיין
	אטער זיין
Bestrafung, (mit Worten.)	תוכחות
	דברי תוכחות
Beten.	תפלה טון
	תפלה עוטה זיין
	אמלל זיין
	אורן
	Be

16 Jüdischdeutsches wörterbüchlein.

Beter.	חַתָּמָן
Betrachten.	וְהִרְרֵי
Betrachtung.	עֵיִן
- in betrachtung der zeit.	בְּעֶרְךָ הַזֶּה
Betreffen.	לְעוֹס
- so viel die strafe be- trifft.	לְעֵר
Betrübnis.	עֲגוּת וְסֵם
Betrug.	וְרֵחַ
Betrügen.	וְרֵחַ וֵי
Betrüglich.	בְּוֵרֵחַ
Bette.	בְּרֵחֹת
- zu bette bringen.	וְטָה
Bewahren.	לְוֵטָה וְכִיּוֹן
Bewegen.	וְטוֹר וֵי
Bewegung des her- zens.	וְכָרִיעַ וֵי
Beweisen.	הַתְּעוֹרֵרוֹת לְב
Beweisgrund.	וְכָרִיעַ וֵי
- starke beweisgründe.	וְגֵלָה וֵי
- und siehe! das ist der beweisgrund.	רָמִיָּה
- von einem vorbild genommener be- weisgrund.	סוֹךְ
Bewerdestelligen.	רָמִיּוֹת גְּמוּרוֹת
	וְהָם רָמִיָּה
	רָמִיָּה בְּרֵחוֹ
	לִירֵי וְעֵסָה בְּרֵינָן
	בְּעוֹהֵן

Bewohnter ort.	מקום מיושב
Bey.	
- bey nahe.	כמעט
- beysammen haben.	מחדר האבן
- ich habe es nicht bey-	אני האב עז לוא מחדר
sammen.	
Beylage.	מקדון
Beyschlaf.	טיחוט
- der natürliche bey-	טיחוט הטבעי עק האיסה
schlaf bey einem	
weibe.	
- unnatürlicher bey-	תפז
schlaf.	
Beyschlafen.	מחמט האטה זין
Beystehen.	מחזיק ידיים זין
- den gottlosen.	מחזיק ידי מרעים זין
Bezahlen.	מסלון
Bezeigen, sich.	זיך מתנהג זין
Bezwingen.	כובט זין
Bibel.	מקרא
- die ganze bibel.	פסוק
- in der ganzen bibel.	כל התורה כולה
- in der bibel erfahren.	בכל המקרא
- bibel alten testaments.	בעל פסוק
	עשרים וארבע
	תורה ובימים וכתובים
Bienen.	דברים
Bier.	סכר
Bild.	צלם
Bildnis.	דמות וצורה
Bindung (Isaacs zum	עקירה
opfer.)	בית

18 Jüdisch-deutsches wörterbüchlein.

Bitte.	בקשה
- deswegen ist unsere bitte.	בכן בקשתנו
Bitten.	ובקש זיין
Bitter.	זר
Bleiben.	עמוד זיין
Bley.	עפרת
Blind.	עורר
Bloß, (allein.)	דוקא
Blosser mensch.	בן חרס פשוט
Blut.	דם
- schande.	עבירה פון ערוה
- vergießung.	טפירות דמים
Boden.	עליה
Bös.	
- böses.	רעות
- zum bösen.	לרעה
- alles böses.	הכל רעות
- sich dem bösen ergeben.	גיאון לתרבות רעות
- böse leute.	אנשי בליעל
Borden.	חרג
- güldene borden.	זהב חרג
- silberne borden.	כסף חרג
Bosheit.	רסעות
Bothe.	טליח
	מטולח
Bothschaft.	בטורה
- gute bothschaft.	בטורה טובה
- böse bothschaft.	בטורה רעה
Bräutigam.	חתן
	des

- des bräutigams freund, (geselle.)	סוטב
Brandwein.	יין טרף
Braut.	כלה
Brennen.	טרפן
Brief.	כתב
Bringen.	אגרת
- um leib und leben.	אביאן
- zum guten, (zur frömmigkeit.)	און גוטן אונד וסעה ברינגן אחזיר לאוטב זיין
Brot.	לחם
- gutes brot.	לחם טוב
- rein brot.	לחם טהור
- unreines brot.	לחם טאם
- himmelbrot.	לחם אביריק
Bruch (am leibe.)	סבר
- einen bruch haben.	איינן סבר האבן
Bruder.	אח
Brüderschaft.	אהוה
- brüderschaft, (societät.)	חברה
- brüderschaft guter freunde.	אחות הרעים
- glaubens brüder- schaft.	אחות האמונה
Brüste.	דריק
Brunst, böse.	תמות האטגל
Brust.	חזה
Brutaler mensch.	בוער
Buben, liederliche.	בריוניק
Bubenstücke.	זיאות

20 Jüdisch-deutsches wörterbüchlein.

Buch.	ספר
- bücher, alte.	ספרים יסודיים
- bücher von alten sachen.	ספרי הקדמוניות
Buchhändler.	מוכר ספרים
Buchstaben.	אותיות
Bund.	ברית
◦ bundesgenossene.	בני הברית
◦ des neuen bundes genossene.	בני ברית החדשה
◦ bund machen.	כורת ברית זין
Bundeslade.	ארון ברית
Bürge.	ערב
Bürgermeister.	ראש העדה
◦ jüdischer bürgermeister.	פרנס
Bürgerrecht, römisches.	רומיסי חירות
Büttel.	סוטר
Busse.	תשובה
◦ busse thun.	חוזר בתשובה זין
Bußermaahnungen.	דברי תשובה
Bußordnung.	דרך התשובה
Bußtag.	יום תשובה מול תעניתו
Butter.	חאה
Camel.	גמל
Camerad.	חבר
Canaan. S. gelobte land.	
Cantor.	חזן
Capitel.	סיון
	פרק
	Car.

Carfunkel.	ברקת
Casteiung.	תענית
- die casteiung am ver-	תענית פון יום הכסורים
- söhnungsfest.	
Centner.	ככר
Ceremonialgesetz, das	והנהיג אומר חוקים נאך
mosaische.	תורת משה
Ceremoniel.	והנהג
Ceremonien.	והנהגים
	הלכות
Chaldäische überse-	תרגום
zung des alten	
testaments.	
Christ.	משיח
	נוצרי
Christenheit.	כלל מסיחיים
Christin.	נוצרית
Chronick.	דברי הימים
- die chronicken von	דברי הימים לנאכי רומא
den römischen kö-	
nigen.	
College des Rabbi,	חבר רבי
(ein zur rabbinen-	
dignität promovir-	
ter und bey lebzei-	
ten des promotors	
so genanter.)	
Columnne, (in einem	עמוד
buch.)	
- auf der andern co-	עמוד ב"
lumne.	

22 Jüdisch-deutsches Wörterbüchlein.

Confundiren.	אבולב זיין
Confus.	אבולב
- confuser mensch.	אבולב הרעת
- confuses buch.	אבולב ספר
Confusion.	טבוט
Conjugation.	בין
Consecriren.	קירוש ואכץ
Context.	קטר הפסוקים
Conversiren.	בחברותא זיין
Creatur.	בריאה
Credit.	אמונה
Creuz.	תליה
	על השחית וועלדו וואר
	כלורת שתי וערב
Creuzigen sein fleisch.	דען ילד הרע אובח זיין

D.

Dach.	גג
Dahin geben, (sein lesen.)	אוסר זיין
Danken, Gott.	ברכה וואכן
Daran.	
Es ist nichts daran, (tauget nichts.)	עו מיט דארטן קיין אנט
Darauf.	על זה
Darüber.	על זה
Darum.	לכן
Daselbst.	טק
Das ist.	כלומר

לומר
דלום
Dera

Dergleichen.	כהמי גוונח
- und dergleichen mehr.	וכמי גוונח ומהר
Derohalben. S. des=	
wegen.	
Deswegen.	לפי זה מטוב זה בכן
Dato.	
- von dato an und fer=	מהיום והלאה
nerhin.	
Decke.	חכמה
Demant.	אבן טוב
Demuth.	ספלות
Demüthig.	ענו
Dencken.	וחסבה האבן
- bey sich dencken.	אין זיך וחסבה האבן
Deutlich.	בפירוט באר היטב
- deutlich beschreiben.	באר היטב און שרייבן
Diaconus.	משרת
Dieb.	גנב
Diebstahl.	גניבה
Diener.	משרת מטאם
Dienst.	עבודה
- sauer dienst.	עבודת הפרך
- dienst Gottes.	עבודת ה'ט
- dienst Gottes, so im	עבודה שבאב
herzen verrichtet	
wird.	
Dienstag.	יום ג'ה

24 Jüdisch-deutsches wörterbüchlein.

Dinge der zukünftigen welt.	עניני עולם הבא
Dir.	סלך
Disciplinen, wissenschaften.	
Disput.	מסמול
	ויכוח
Disputiren.	מסמול ויין
Donnerstag.	יום קדש
Doppelt.	כפל
- doppelter betrug.	כפל עברה
Dorf.	כפר
Drey.	ג
Dreyeinigkeit.	טלוט
- heilige dreyeinigkeit.	טלוט הקדושה
Dreyer.	גולת
Dringen, (sehr bitten.)	מפלג ויין
Dritte.	טליסי
- drittens.	טליסית
- zum dritten.	טליסית
- zum drittenmal.	לו טליסית פעם
Druck (in der buchdruckerey.)	דפוס
Du.	אתה
Dürres fleisch.	בשר יבש
Dummer-mensch.	בוער
	בור
Dumheit.	טטות
Durch.	על יד
	על פי
- durch Moses.	על ידי משה
	Eben

E.

Eben.

- eben also.

- eben auch.

Ebenbild Gottes.

Edel.

Edeln.

- es eckelt mir davor.

Edelgesteine.

Edelmann.

Edition.

- baselischer edition.

Egypten.

- die aus Egypten ausgegangene.

Ehe (vorher.)

Ehebrecher.

Ehebruch.

Ehegatte.

Ehegattin.

Ehegestern.

Eheliches werck.

Eheloser stand.

- im ehelosen stand seyn.

Ehepacten.

Ehesachen.

Ehestand.

Ehestens.

Ehre.

- zu ehren.

וכהוון

גרבן

צק מלהים

מעום

מעום האבן

איך האבי מעום דאסער

אבניק טובות

טר

דפוס

דפוס באויל

אלרים

עויל אלרים

קורק

חאץ

נימוץ

בן זוג

בת זוג

סולסוק

תטויט האטה

פיריטות

בלי זוג וין

כתובה

עניי הנושאין

זיווג

על ידי חוקרים

כבוד

לכבוד

- in

26 Jüdisch-deutsches wörterbüchlein.

- in ehren halten.	בכבוד המלטן
- zur ehre Gottes.	לכבוד הקב"ה
Ehren.	על קידוש השם
Ehrerbietiger weise.	מכבד ויין
Ehrlich.	ברוך כבוד מוור חטיבות
Eidam.	בימנות
Eigene ehre.	חתן
Eigenschaft.	כבוד עלמו
- eine gute eigenschaft.	מידה
- eigenschaft der liebe.	מדה טובה
- nach der eigenschaft	מדת המהבה
der barmherzigkeit.	במדת הרחמים
Eifer.	רוח קנאה
- feuer-eifer.	קנאת חם
Eifersüchtig werden.	זך וקנא ויין
Eilig.	במהרה
Eimer.	הין
- halber eimer.	חלה הין
- drittel eimer.	סליטית הין
Einer.	אחר
- einer unter tausend.	אחר מן אלף
Eines.	אחד
eins seyn.	אחד ויין
- das ist alles eines,	מטכיק ויין
(eines bedeutet	מיט הכל אחד
so viel, als das	
andere.)	
Einfältiger narr.	מוטה
Einfluß.	
	- guter

- guter einfluß.	טעם טובה
- einfluß (mitwür-	טפעט רוח הקודם
kung) des heil-	
gen Geistes.	
Einang, (vorrede.)	פתיחה
Eingehen (einwilligen.)	ורלה זיין
Eingeweide.	בני מעיים
Eingeweiht werden.	מחונק ווערן
Einhellig.	פה מחר
Einig.	
- Gott ist einig, doch	הטעם איזט יחיד ואיחיד אונז
in unterschiedlichen	טון אין אונדערשידליכן
personen.	גוויסן:
Einiger.	יחיד
Einigkeit.	ייחוד
	מחרות
- einigkeit des göttli-	ייחוד אלימא ייחוד
chen wesens.	
Einkommen.	תבואה
Einmal.	מחר
	מחר פעק
Einmüthiglich, (mit	טעם מחר
einer schulter.)	
Einrichtung.	תוכן
Einstimmig.	מסכים
Einzelne person.	יחיד
Einweihung.	חנוכה
Einwendung.	פתחון פה
- keine einwendung	קין פתחון פה האבן ווירר
haben wider.	
Einwilligen.	ורלה זיין
	Ein-

28 Jüdisch-deutsches wörterbüchlein.

Einwurf.	טענה קטירה
Eisen.	ברזל
Eisenfarbe.	לבע ברזל
Eiserne ruthe.	ספט טל ברזל
Eitele worte.	דברי רוח
Eitelkeit.	הבל
- weltliche eitelkeiten.	הבלי עולם הזה
Elemente.	יסודות
- vier elemente.	ארבע יסודות
Elephant.	פיל
Elle.	מאה
Empfängere (des ge=	וקבלים
ses.)	
Empfangen, (bekom=	וקבל ויין
men.)	
Empfinden.	ורגיש ויין
Engel.	נכר
End.	סוף
	קץ
- ohne end.	בלי קץ
- ende der welt.	קץ העולם
- am ende der an=	לסוף עמוד כ'
dern seite (eines	
buchs.)	
Endlich.	לסוף
Engel.	מלאך
- dienstbare engel.	מלאכי השרת
- böser (verder=	מלאך חבל
bungs) engel.	
- verderbende engel.	מסחיתים
	- engel

- engel des todes.	אמך המות
Entblößt.	
- entblößtes haupt.	קולת ראש
- von dem seinigen ent-	דעו ויירגן סטור זיין
blößt seyn.	
Entfernen.	ארחיק זיין
Entfliehen.	ויברח ממך
Entheiligen.	אחלל זיין
Entheiligung.	חילול
- entheiligung Gottes.	חילול השם
Entkräftet seyn.	תסס כח זיין
Entrinnen.	סליטה ממך
Entschuldigen.	זך ונתנולל זיין
Entschuldigung.	פתחון פה
	תירון
Entweder, oder.	הן-הן
Erbärmlich.	מכזירות
Erbarmen, sich.	זך ורחם זיין
Erbauung.	
- zu vieler erbauung.	לזכות רבים
Erbe.	יורש
Erbschaft.	ירושה
- durch erbschaft.	בירושה
Erbsen.	קטניות
Erbsünde.	יגד הרע
Erde.	ארץ
- neue erde.	הארץ החדשה
Erdulden.	סובל זיין
Ererben.	יורש זיין
- sie werden ewiglich	לעולם ירשו ארץ
das land ererben.	Erer.

30 Jüdisch-deutsches wörterbüchlein.

Ererbung.	ירושה
- ererbung des landes.	ירושת הארץ
Erfahren.	יורע ווערן
Erfahren, (geübt.)	יורע
	יורע רעת (ב)
	בקי
	חכם
	חריף
	בעל
- ein sehr erfahrner mann.	מין גרויסר וואוהה
- erfahrner medicus.	רופא וואוהה
- erfahren in der gram- matic.	חכם הרקרוק
Erfinden.	וואלד זיין
Erforschung.	חקר
Erfreuen.	אסוה זיין
Erfüllet werden (weis- sagungen.)	ווקייט ווערן
Erfüllung.	קיוק
- erfüllung der gebote.	ועסה וקיוק הוולות
Ergeben.	מרוק (ב. מן)
Ergöglichkeit.	תענוג
	הנאה
- weltliche ergöglich- keiten.	תענוגי העולס
Erhabener ort.	הנאות סבעולס הוה
Erheben sein gemüth zu dem, das droben ist.	וגדל עולה לאעלה זיין
Erhellen.	יורע זיין
	- es

- es erhellet aus allen alten schriften. עו חזק נחך חן ספרים הקדמוניות מהם נכון
- Erinnerung.** מזהרה
- Erkänntnis.** ידיעה
ודע
- wahre erkänntnis. ידיעה מאיתית
- schlechte erkänntnis. קלות הדעת
- nach unserer geringen erkänntnis. על פי עניות דעתנו
- Erklären.** אברר זיין
אפרט זיין
אפרט זיין ז
- erklären von.
- Erklärt.** אפורט
- Erklärung.** פירוש
ביאור
- Erlassung.**
- die im siebenten jahre befohlene erlassungen. פאיטה
- Erlauben.** רשות עושן
אחיר זיין
אחיר מיסורים זיין
- erlauben, was verboten war.
- Erlaubnis.** רשות
ברשות
ברשותכם
בלטון היתכה
- mit erlaubnis.
- mit eurer erlaubnis.
- erlaubnisweise.
- Erlaubt.** אותר
- erlaubte dinge. התרים
- mittel Dinge für erlaubt achten. (מסורים ג.)
חזק זיך איקל זיין
Erleucht

Erleuchten. אמיר זיין

- die blinden hebräer אמיר זיין עיני העבריים
erleuchten. עווריק

Erleuchtung.

- in der erleuchtung des בחיונוא דרוח קודשא
heiligen Geistes.

Erlöser.

גואל

Erlösung.

גאולה

- die letzte erlösung.

גאולה מחרונה

Ermahnung.

מזהרה

Ermuntern.

התעורר זיין

Ernehren.

אפרנס זיין

- sich wohl ernehren.

זיך וואל וחיה זיין

Erneuern.

אחדס זיין

Erniedrigung.

טפלות

Ernstlich.

בכותה

Erpicht seyn auf.

מדוק זיין מוץ

Erquickung.

נחת רוח

Erretten.

אליז זיין

Errettet werden.

נילז ווערן

Erschaffung.

בריאה

- vor erschaffung der
welt.

קודם טסט ימי בראשית

קודם עסט ימי בראשית

Erschlagener.

הרוג

Erscheinung.

- das gebot wegen er-
scheinung in Je-
rusalem an den
drey hohen festta-
gen.

אזות דמיה

Erstaun

Erstaunen.	נבהל ונשתוהק ונעררן
Erstgebohrner.	בכור
- erstgebohrner sohn.	בן בכור
Erstlich.	ברמטון
	רמטון פעק
Ertragen.	סובל זיין
Ergbössewichte.	פוטעיק גמוריק
Erwachsener.	סלס בקומה ובגבורה
Erweckung (zum guten.)	התעוררות
Erwehlen.	בוחר זיין
Erweisung, (erzeugung.)	גמילות
Erzählung.	הגדה
Erzeugung der wohlthaten.	גמילות חסדים
Erzürnen.	מרגז זיין
Esel.	חמור
- junger esel.	עייר
Eselin.	חתון
Essen.	מוכל זיין
	מכלן
Essen, (das.)	מכילה
- nach dem essen.	מחר דעס מכלה
- das essen und trinfen.	מכילה וסתיה
Essig.	חומץ
Etwas.	דבר מחר
Evangelisch.	מיומנגיליקי
Evangelist.	מבשר
Evangelium.	בסורה טובה
- das evangelium predigen.	דיס בסורה טובה דרסן
	דיס בסורה טובה ומבשר זיין
	Eule.

Eule.	כוס
Ewiger bund.	ברית עולם
Ewigkeit.	עולם עד לנח
- in ewigkeit.	לעולמי עד
Excellentz.	
- ihro excellenz, (ein vornehmer und gelehrter mann.)	הגמון הגדול
Exempel.	מסל
- zum exempel.	למסל
Exemplar (eines buchs.)	נוסחא
Exilium.	גלות
- das schwere exilium, (das joch des exilii.)	עול הגלות
Existenz.	חיותא
- existenz Gottes.	חיותא דהס
Expresser.	סליח מיוחד
Exulant.	גולה
	בן גולה
	בעל גולות
- ein haufen exulanten.	גלות
- haupt der jüdischen exulanten.	ראש הגולה
Eyer.	ביצים
	f.
Fabel.	הבל
	הבל הבליק
	סטות
	faden.

faden.	חוט
- faden, der so dünn, wie ein haar ist.	חוט הסערה
fähig.	זוכה
- fähig seyn des ewi- gen lebens.	זוכה זיין לחיי עולמים
fälschlich handeln.	פעלסן
färber.	לבענער
fahne.	דגל
fall, (untergang.)	מפלה
faß.	חבית
fasten.	תענית האכיל
fast.	חוס
	כמעט
fasttage.	תעניתים
	ימי תשובה
faul.	עצל
federvieh.	עופות
voller fehler.	מלא טעויות
feind.	סוחר
felsen.	לור
fenster.	חלון
fern.	
- das sey ferne.	חלילה
	חס וחלילה
	חס ושלום
ferner.	וכן
- und so ferner.	ו כל פעם
fest, (feyertag.)	חג
	יום טוב
- festagskleider.	יום טוב וילבושים
	- sum

36 Jüdisch-deutsches Wörterbüchlein.

- zum hohen fest hin=	עולה לרגל ויין
auf gehen (gen	
Jerusalem.)	
fett (das.)	סוּוּן
Feuer.	חַט
- feuerseule.	עמוד חט
Fieber.	קרחת
Finger.	עלבעות
Fingerring.	פִּיגְרִיךְ
Finsternis.	חושך
Fische.	דגים
Fischer.	דגמער
Fledermaus.	תוסות
flehen, das.	תחנונות
fleisch.	בשר
- speisefleisch.	בשר בהמה
- jung fleisch.	נער בשר
- fett fleisch.	סוּוּן בשר
- unreines fleisch.	טריפה בשר
- fleisch mit milch.	בשר בחלב
- fleischfarbe.	לבע בשר
- fleischeslust.	תאוות הבשר
- fleisch und blut an=	זיך וּתְלֹבֵט ויין חין בשר
nehmen.	ורק
fleischlich.	
- fleischlich seyn.	באדרגת בשר ורק ויין
- fleischlich vermischen.	זיך בקירוב בשר ורבק ויין
fleißig.	
- fleißig seyn in guten	ותאיר ויין בסקירות חין
werken.	מעסיק טובים
	fliege.

fliege.	זבוב
fluch.	קללה
- fluchweise.	על דרך קללה
flüchtig seyn.	נע ונד זיין
flügel der Schechina, (die gemeinschaft und der schutz Christi.)	כנפי הסכינה
flüsse.	נהלים
folgen.	
- was folget denn dar-	מה נסקיה וניה דאס
aus, daß.	מה נסקותא וניה
folio 112.	דף ק"ב
form.	צורה
	דמות
fortgang, (guter.)	ברכה והצלחה
frage.	טאלה
- einfältige frage.	קטא פטיטא
- schwere frage.	קשה
- der eine schwere fra- ge vorbringet.	וקטן
- da ist die frage.	דא איז קשה
fragen.	טאל זיין
französisch.	צרפית
- französisch gold.	זהב צרפית
- französische sprache.	לשון צרפית
frau.	אישה
- frauenkleid.	אישה אנטוס
frechheit.	קלות
fremder.	מורה
fremdling.	נכרי

38 Jüdischteutsches wörterbüchlein.

fressen.	אכלן
freude.	טאחה.
	סטון
	גילה
- herzhliche freude.	טאחת הלב
- sehr grosse freude; (die da ist, wie die freude im tempel an dem ort, da das wasser zum tranckopfer geschöpft wurde.)	טאחה ויש כטאחת בית הסאמכה
freuen, sich.	יד וטאח זין
freund, (liebhaber.)	אהב
- freund, (verwandter.)	קריב
- gute freunde.	חברים טובים (טוב חברים)
freundin, (liebhaberin.)	אהבה (אהבה)
- freundin, (verwandtin.)	קרובה
freyheit.	חירות
- freyheit haben (etwas zu thun.)	בעל חורין זין לו
- freyheit geben.	חירות נותן
freystadt.	עיר וקלט
freytag.	יום ו
- freytags abends.	יום טוב בלילה
freywillige opfer.	קרבי נרבות
friede.	סלום
	- friede

- friede-sey über euch! (willkommen!)	טון עליכם
- sich zu frieden geben.	ארוזה ווערן
Friedfertig seyn.	מוהב טון ורורץ טון וין
Frömmigkeit.	חסידות
Fromm.	
- frommer mann.	חסיד
- ein sehr frommer mann.	חסיד גדול
- ein frommer recht-schaffener mann.	איסטק ויסר
- fromme leute unter den heyden.	חסיד מואות העולם
Frosch.	צפרדע
Frucht.	תבואה
	פרי
- baumfrüchte.	פירות
- erdfrüchte.	תבואות
Frühe.	בהשכחה
Fuchs.	סועל
Fuhrmann.	עגלון
Führer.	מונהג
Fülle.	
- eine gute fülle von allerley segnen.	טבע טובה פון אלירליי ברכות
Fürchten, sich.	אורא האבן
- sich fürchten vor dem göttlichen zorn.	אורא האבן מפני חרון טל הקפה
Fürsprecher.	אלין
Fürst.	דוכס
	טר

	נשיח
Fund.	חלימה
Furcht.	חורח
	ירמה
	סחר
- furcht Gottes.	ירמת סוהיק
Fuß.	רגל
- füße.	רגליים
Fußsohle.	כף רגל
- von der fußsohle bis auf's haupt.	מכף רגל ועד ראש
	G.
Gabe.	חלנה
	חלן
- gabe Gottes.	חלן מלהיק
	חלנה ותרונה וחת מלהיק
- freywillige gabe.	תרנה
Gärber.	בורסיקר
Gärtner.	גן
Galgen.	תלייה
- galgen und andere zur execution auf= gerichtete hölzer.	עליק וסחיתיק
Galiläa.	גליל
Galle.	חרה
Gang.	
- in gang kommen, (geübet werden.)	חין רגילות קומן
Ganz.	הכל
- ganz und gar nicht.	לגמרי ניכט
	גמרי לגמרי ניכט
	Garstig.

garstig.	מנוול
- garstige fleider.	לוא יפה
Garten.	לוא יפיק מלבושים
Gasse.	גן
- die judengasse.	קהלה יהודים
Gast.	אורח
- gäste.	אורחים
Gastfreyheit.	אמובים
Gastmahl.	הכנסת אורחים
Gaum (mein.)	פעורה
Gebärerin.	חכי
Gebeine.	גוימרן
Geben.	עלמות
Gebet.	נותן
- bey dem gebet.	תפלה
- öffentliches gebet in der gemeinde.	בקטה
Gebieten.	בשעת תפלה
Gebüt, (geschlecht.)	תפילת לבור
- aus königlichem gebüt.	ציון
Gebot.	ציוה זין
- göttliche (des ge- setzes) gebote.	זרע
- gebote, die etwas ge- bieten.	אורע האלוקה
	אלוה
	אלות ון התורה
	אלות דמורייתא
	(וואלד וררבן ג.)
	אלות עסה
	die

42 Jüdisch-deutsches wörterbüchlein.

- die zehn gebote. עשרת הדברות
- die gebote von den pflichten gegen den nächsten. מצוות שבין מרק לחבירו
- der das alter erreicht hat, da er Gottes gebot halten muß. בר מצוה
- die sieben gebote Moyses. שבע מצוות בני נוח
- gebote der rabbinen. מצוות רבבן
- Gebratenes. מצוות וררבן
- Gebräuchlich. מצוות
- Gebrauch. לוי בסר
- Gebrechen, (fehler.) נוהג
- Gebühren. מנהג
- wie es sich gebühret. חסרון
- Geburt. מומרה
- in der geburtsstunde. כראוי
- nach der ordnung der geburt. לירה
- Gedacht, (erwehnt.) בטעת לירה
- wie schon gedacht. על פי סדר הלידה
- Gedächtnis. נההולירה
- zum gedächtnis. נוכר
- er hat ein vortreffliches gedächtnis. כנוכר
- wegen. זכרון

- wegen schwachheit **מסוך חולשת זכרון האנושי**
 menschlichen ge-
 dächtnisses.
- es kommet mir ins **עו אינט וויר בא אין דאס**
 gedächtnis. **אחטבה**
- es ist mir lieb, daß du **ברוך וזכיר נשכחות**
 mir das ins ge-
 dächtnis bringest,
 das ich sonst ver-
 gessen hätte. (Ge-
 segnet sey, der
 ins gedächtnis
 bringet die ver-
 gessene dinge !)
- Gedanke.** **אחטבה**
הרהור
 gute gedanken. **ילר טוב**
 böse gedanken. **ילר הרע**
 menschliche gedan- **אחטבות בני אדם**
 cken.
- Gedencken.** **אין אחטבות האבן**
 - im besten gedencken. **לשוב וזכיר זיין**
- Geduldiger mann.** **סבן**
- Geehrt.** **דער בכבוד איזט**
 - sehr geehrt seyn. **בכבוד גדול זיין**
- Gefährlich.** **אסוכן**
 - der handel ist gefahr- **דער עסק איזט אסוכן**
 lich.
- Gefängnis.** **תפיסה**
- Gefäß.** **כלי**
 - silberne gefässe. **כסף כלי**
Ge-

44. Jüdisch-deutsches Wörterbüchlein.

Gefahr.	סכנה
- lebensgefahr.	סכנות הנפשות
Gefangen.	תפוס
- gefangene.	תפוסים
- gefangen nehmen.	תפוס
- kein gefangener kan sich selbst entledigen.	אין חכוס ותיך עליו חבית האסורים
Gefangenschaft.	סבייה
- babylonische gefangenschaft.	תפיסה גלות בבל
Geflissentlich.	באור
- der etwas geflissentlich wider besser wissen thut.	אור
Gefühl.	חוסות
	חוס החיטוס
	הרגסה
Gegen.	נגד
- gegen, (in der gegenend.)	לנ
Gegensatz.	לפנות
- im gegensatz.	באופן היפך
Gegentheil, das.	היפך
- im gegenheil.	חדרבא
	כנגד
	למפוק
- und also auch im gegenheil.	וכן להיפך
	Geheim=

Geheimnis.

- göttliche geheimnisse. סודות המאייס
- hohe geheimnis. רוח עלמה
- wahres geheimnis. סוד מאת
- erkāntnis der hohen
geheimnisse. ידיעה ברזי עלמה
- erklärer der geheim-
nisse. גליח רוח

Gehen.

- in sich gehen. הוליכן
- es gehet mir wohl. שב מל לבו ויין

Gehendter.

- gehendte. תלוי

Gehirn.

Gehör.

חוש הטאיעה

סאוע

Geige.

נבל

Geilheit.

עריות

Geisfleisch.

בשר עו

Geisterbeschwörer.

בעלסן

Geist.

רוח

- der heilige Geist. רוח הקודם

- der geist seines munde.
des. רוח פיו טו

- böser geist. רוח רעה

- unreiner geist. רוח הטואמה

Geistlich.

רוחני

- geistlicher weise. רוחנית

ברוחניות

בסוד

- geist=

46 Jüdisch-deutsches Wörterbüchlein.

- geistliche dinge.	דברים רוחניים
- geistliche gaben.	מתנות רוחניות
- geistlicher mensch.	בן אדם רוחני
- im geistlichen ver-	ברוחניות
stand.	
Geistlichkeit des ge-	קדושה אונר רוחניות דער
setzes.	תורה
Geiz.	קאלנות
Geizhals.	קעץ
	בעל קעץ
	חוכם
Gelächter, (verspot-	
tung.)	
- gelächter und gespött.	חוכם ומטולל
Gelassenheit.	
- in gelassenheit.	בעולר רוח
Geld.	מעות
- hart geld.	קטה מעות
- klein geld.	קטן מעות
- wenig geld.	מעט מעות
- geldstrafe.	קנס
	עונש
Gelegenheit.	
- bey dieser gelegenheit.	אגב גררא
Gelehrsamkeit.	למדנות
Gelehrt.	
- gelehrter mann.	למדן
	למדור
	ידע ספר ולטון
- ein vornehmer ge-	נר ישראלי עמוד עולם
lehrter mann, (ei-	
ne lampe Israels,	
	eine

- eine säule der welt.)
- vortreflichste gelehrten. לוארים וזבליק
  - gelehrtes buch. יורע ספר
  - Geliebt. מהוב
  - mein geliebter. מהובי
  - Gelobt. מלך ישראל
  - das gelobte land. מחול
  - Gemein, (schlecht, vom pöbel. עם המלך
  - gemeiner mensch. קהל
  - Gemeinde, קהילה
  - עדה
  - ליבור
  - gemeinde der gläubigen. כנסת האמריים
  - jüdische gemeinde. קהל
  - ganze gemeinde Israels. לבור ישראל
  - christliche gemeinden. כנסיות הנזרים
  - in der christlichen gemeinde. בתוך חברותת המשיחיים
  - ausser der gemeinde Gottes. חץ לכנסת הטק
  - gemeindeschreiber. קהלס סופר
  - Gemeinschaft. הרביקות
  - gemeinschaft, (umgang.) חברותה
  - Genau.
  - es genau nehmen. מדקדק זיין (זין)
  - Ge=

48 Jüdisch-deutsches Wörterbüchlein.

Geneigtheit, (anhäng- הרבקות
lichkeit.

General. סר לבא

Geniessen.

- einen seiner gute ge- חייק והנה זין סון זיין
niessen lassen. נכסים

- erlaubt zu geniessen. מותר בהנאה

- dieses zu geniessen ist ריו מיזט מסור בהנאה
verboten.

Genug für uns. דיין

- profit genug für uns. ריוח דיין

- ein fluger hat daran די לחיזא בראיוא
genug.

Genuß. אפרקת

Genuß. הנאה

Geographie.

- erfahren in der geo- יורע רעת בעיין פני התבל
graphie.

Geräthe, (bewegliche אטלטיק
güter.)

- das zum levitischen כלי טרת
gottesdienst gehö-
rige geräthe.

Geräusch. רעם

Gerecht.

- gerechter, ein. זריק

- vollkommener ge- זריק גאור
rechter.

Gerechtigkeit. זרקה

- eigenschaft der ge- זרקות

rechtigkeit. מירת הדין
- nach

- nach der eigenschaft der gerechtigkeit (des gericht's.)	במידות הדין
- um meiner gerechtigkeit willen.	על ידי צדקתי
- sich der gerechtigkeit befleißigen.	פועל צדק זיין
- viele zur gerechtigkeit bringen.	מוכח רבים זיין
Gericht.	מספט
+ schwere (göttliche) gerichte.	גזירות רעות
- das gericht droben (bey Gott.)	בית דין סל מעלה
- jüngstes gericht.	יום הדין
Gerichte, (speisen.)	מכילות
- allerley gerichte.	כל מיני מכילות
Gerichtsort.	בית דין
Gerichtstag.	יום הדין
Gerichtet.	
- sein ganz gemüth ist zu Gott gerichtet.	זמנה כוונה איוט לסם טהיין
Gerste.	סערים
Geruch.	ריח
	חוס הריח
Gerücht, ein böses. f. geschrey.	
Gesäuert.	חאץ
- gesäuertes brot.	
Gesandtschaft.	מליחות
Gesang.	סיר
	Ges

50 Jüdisch-deutsches wörterbüchlein.

Geschäft.	עסק
Geschehen.	מה יולד יום
- was geschehen möchte.	סוחר
Geschend, (den andern zu bestechen.)	מעטה
Geschicht.	הגון
Geschiedt.	חססחה
Geschlecht.	טכט
- vom geschlecht Aarons.	הגזע אהרון
- geschlecht herführen von.	יד אייחם זיין פון
Geschmack.	טעם
Geschöpfe.	בריות
	מעטי בראשית
Geschrey.	זעקה
- geschrey, ein böses, (nble nachrede.)	סך רע
	רבה רעה
- geschrey machen.	זעקה וואכן
- einen in ein böses geschrey bringen.	פון איינס מיין סך רע אנדער מיין רבה רעה וואלמ זיין
Geschrieben.	כתוב
- wie (weil) geschrieben stehet, (gesagt wird, in Spruch. Sal.)	סנאמר וטלי
Gesegnet.	גבענטט
Gefellen, sich.	יד מתחבר זיין (ל)
Gesellschaft.	חברותה
	- gefelle

- gesellschaft leisten.	חברותא עושה זיין
- die erhaltung der menschlichen gesellschaft.	קייזן העולם
- damit die menschliche gesellschaft bestehe.	אסוק ייסוב העולם אסוק קיום העולם
Gesetz.	תורה
- gesetz.	אסמטיק • חוקים
- das ganze gesetz.	כל התורה
- das ganze gesetz durchaus.	כל התורה כלה
- das schriftliche gesetz.	תורה סככתב
- das mündliche gesetz.	תורה סבעל פה
- gesetz, betreffend die priester.	תורת כהנים
- gesetz, welche civilsachen betreffen.	אסמטיק בדיני האזנות
- bürgerliches gesetz.	תורה האזינית
- gesetz des lebens.	תורת חיים
- empfang des gesetzes.	קבלת התורה
Gesetzbuch.	ספר תורה
Gesetzgebung.	האן תורה
- vor der gesetzgebung.	קודם האן תורה
- festtägliche freude über die mosaische gesetzgebung.	סוּחַת תורה
Geseglektion.	פרשה
Gesetztafeln.	לוחות הברית
Gesicht.	פנים
- gesicht, (vision.)	חזון

- in einem nächtlichen
gesicht. בחורין לילה

Gesinnet.

- da man anders gesin- מחת בפי ומחת בלב
net ist, als man es
mit worten vorgie-
bet ; (eines im
mund, und eines
im hertzen.)

Gespöt.

מטלול

Gespräche.

דברים

Gestalt.

תואר

לורה

פנים

Gestand.

סדחה

Gestehen.

מורה זין

Gestern.

אתמול

Gestraft werden.

חייב עונש וקבל זין

Gesundheit.

- auf gesundheit.

לחיים

Gesundmachung.

רפואה

- wunderbare gesund-
machung.

רפואות נסאות

Getauft, (ausgerottet.)

מטוהר

Getränk.

מסקיק

Getrauet werden.

וקודס ווערדן

Getrennt werden.

חור זין

Geübt.

בקי

בעל

- geübter werden.

חין רגילות קוון

- geübt in allen wissen- בקי בכל חיי חכמה ודע
schaften. Ge-

Gesibtheit.	בקימות
Gewalt.	רשות
- mit gewalt (zwang.)	בחזקה
- mit öffentlicher gewalt.	ביר כחה
- in seiner eigenen gewalt seyn.	ברשות עצמו ויין
Gewaltiger.	תקיף
Gewehr, damit man schaden thun kan.	כלי השחית
Gewicht.	משקל
Gewinn.	רווח
Gewinnen, (im handel.)	הרויח ויין
Gewinst.	רווח
Gewinst haben.	רווח ולמכן
Gewiß.	חזק וליב
Gewißlich.	בווארמיי
Gewöhnlicher massen.	כדרך מרן
Gewohnheit.	סדר
	ונהג
	רגילות
- schöne gewohnheit.	ונהג יפה
- böse gewohnheit.	ונהג רע
- eine in israel fast all-	רמז מיזר דער ונהג כמעט
gemeine gewohn-	מין מן תפלות יסראל
heit.	
Gewohnt seyn.	מין רגילות האבן
Gewürze.	במתיק
Geziemen.	
- wie es sich geziemet.	כהוגן
Glaube.	חזונה
	recht

54 Jüdisch-deutsches wörterbüchlein.

- rechtschaffener glaube.	מוֹנֵה טוֹהַר
- der jüdische glaube.	דִּינָא בְּרִיטְרַמְלִי מוֹנֵה
- der christliche glaube.	מוֹנֵה הַנְּזִירִים
- glaube an Christus.	מוֹנֵה הָאִסִּיחַ
- glaubensarticul.	עֲקָרִים
- glaubensbrüderschaft.	מַחֲוֹת הַמּוֹנֵה
- glaubensbuch (darin der grund einer religion enthal= ten ist.)	סֵפֶר הַמּוֹנֵה
- glauben, (da einem geglaubt wird.	מִאֲמוּנָה
Glauben.	מִאֲמִין וְיִין
- ich glaube dieses.	אֵין בֵּין דִּין בְּטוֹחַ
Glaubig.	מִאֲמִין
- rechtglaubig.	כְּטוֹרָה מִאֲמִין
Gleich.	
- gleicherweise.	כְּהֵמִי גִוּוֹנָה
- gleiches mit gleichem vergeltet.	אִדָּה כְּגֵד אִדָּה בְּלִמְעָן
Gleichfals.	גַּם כֵּן
Gleichnis.	מִטַּל
- gleichnißweise.	בְּדִמּוּן וּבְדִמּוּמָא
	עַל פִּי דִּמּוּמָא
	בְּדִרְכַּי טַמְלָה
Glieder, (gliedmassen-)	מַבְרִים
Glocke.	פִּעֲמוֹן
Glück.	
- zum glück.	בְּהוֹל
- gut glück.	הוֹל טוֹב
	הוֹל וּבְרַחֲמֵהּ
	- glück

- glück und unglück.	טובה ורעה
Gnade.	חסד
	חסירות
- aus lauter gnade.	אזוי חסד חנק
- gnadengabe.	מתנת חסד
- gnadenstuhl.	כפורת
Gnädig.	חמון
	חנטר
Gnüge.	
- seiner schuldigkeit ein gnügen leisten.	יולא ידי חובתו זיין
Götze.	אלין
Götzenbild.	פסל
Götzendiener.	עובר עבודה זרה
	עובר אליין
	עובר עבודת אליין
Götzendienst.	עבודה זרה
	עבודת אליין
Götzenopfer.	קרבנות טל עבודה זרה
Gold.	זהב
- bruchgold.	סברזהב
- französisch gold.	זהב לרפית
- kronengold.	כתרהב
- goldfarb.	לבעזהב
Goldschmidt.	זורץ
Gott.	אל
	אלוה
	ארני
	הטק
	הטק יתברך
	הטק ברוך הוא
	טק

	סך טוים
	ברוך שמו
- unser Gott.	אלהינו
- Gott über alle geister.	אלהי כל הרוחות
- Gott dienend.	עובד יהוה
- Gott sey mit euch ! (Gott grüsse euch !)	יהוה עמכם
Gottesdienst.	עבודה
- falscher gottesdienst.	עבודה זרה
- zum gottesdienst ge- höriges geräth.	כלי מרת
Gottesfürchtiger mensch.	ירא שמים
Gottesfurcht.	ורא שמים
Gotteslästerung.	חלול השם
Gottheit.	אלהות
Gottlos.	רשע
- gottloser, ein.	רשע
- die gottlose Jesabel.	איזבל הרשעה
- gottlose juden.	רשעי היהודים
Gottseligkeit.	
- viele zur gottseligkeit bringen.	מוכה רבים וזין
Grab.	קבר
Grabstein.	זלבה
Grad.	דריגה
- im höchsten grad.	עולה למעלה
Graf.	פחת
Grammatic.	דקדוק
Grammaticus.	חכם הדקדוק
Gras.	דשא
Grausamlich.	במכירות
	Grie.

Griechen.	יוונים
Griechenland.	ארץ יון
	יון לאנד
Griechisch.	יוני
- griechische sprache.	לשון יון
	לשון יונית
- griechisch reden.	יונית דערן
Greuel.	סקל
Grober mensch.	בור
Groß.	גרוז
- groß (-mächtig)	עולה לאעלה זיין
werden.	
Großmutter.	מאה זקנה
Großvater.	מב זקן
Grube.	סמון
Grün.	יריק
Gründen, sich.	זיך סוואך זיין
Gründlich.	מזיד דעק טורט
- gründlich beweisen.	מזיד דעק טורט בווייזן
Gründung.	
- zu mehrer gründung	לו נאך גרויסערן טורט מין
im glauben.	דער מאונה
- Gott grüsse euch!	יהוה עמאכט
(Gott sey mit	
euch!)	
Grund, (wurzel.)	יסוד
	טורט
- bündige gründe.	דמיות גמורות
- schlechte gründe, (die	דמיות וועלכע זינד כקנה
da sind wie ein	רלון
zubrochnes rohr.)	

58 Jüdisch-deutsches wörterbüchlein.

Guguck.	סחף
Gürtel.	תגורה
Güte.	חסד
	טובה
- nach seiner grossen	ברוב חסדיו
güte.	
- erweise mir die güte.	טואי איר דאס טובה
Güter.	אמון
	רכוש
	הון בית
- güter dieser welt.	נכסי עולם הזה
- güter des evangelii.	דאס טובות אונד סגולות
	דער בטורה טובה
- zukünftige güter.	נכסי עולם הבא
Gulden.	זהוב
- halber gulden.	חלי זהוב
- freyhgulden.	ללוזהוב
Gurgel.	קנה
Gut.	טוב
- alles gute.	כל טוב
- das ist etwas gutes,	דאס איזט עטוואס קון איינר
(eine tugend.)	ודה טובה
- gutes und böses,	הטובה והרעה
(glück und un-	
glück.)	
- gutes erzeugen.	גנוול חסד זיין
- im guten (in seiner	עוואר בלרקדו זיין
gerechtigkeit) be-	
ständig seyn.	
- Gott underdrucket	גאט איזט נייכט כוסה טובה
nicht einiges gute,	לכל בריה

so er an einem men-
schen findet, (läßet
es nicht unbe-
lohnt.)

Gutthätigkeit.

גמילות חסד

3:

Haare.	סערות
Haas.	חרובת
Haße.	קדדוק
Hagel.	ברד
Hahn.	תרנגול
Halb.	חלה
Halle, (im tempel.)	מזל
- halle Salomons.	מזל סלמה
Hals.	לומר
Halsstarrigkeit.	ענות קייט
Halstuch.	לומר בגד
Halten, (beobachten.)	וקייט זיין
- sich zu einem halten.	זיך צו איינס מרבק זיין
- sich an Gott halten.	זיך מרבק זיין אן יהוה
Haltung.	קיום
- haltung des gesetzes und der gebote.	קיום התורה והמצוות
Hand.	יד
- hände.	ידיים
- nach der guten hand Gottes über uns.	כיד יהוה הטובה עלינו
- der mensch, welcher Gottes hände werck ist.	האדם שהוא מעשי ידיו של הק"ב

Hand

60 Jüdisch-deutsches Wörterbüchlein.

Handel.	עסק
- redlichkeit im handel.	אמת ונתן
- handel vornehmen.	אמת ונתן באומה
Handeln.	עסק קי פולקחן
Handelung, (handel und wandel; das empfangen, und das geben.)	סכרן
- heilige handelungen (bey dem öffentlichen gotterdienst.)	אמת ונתן
- handelung treiben.	דברי סברוסה
Handelsmann.	סחכן
Handquel.	אמת ונתן טרייכן
Handschlag.	בעל אמת ונתן
Handschriften.	אפא
Handwerck.	תקיעת כף
Handwercksmann.	כתבות ידות
Harfe.	אומנות
Haß.	בעל חלמה
- unverschuldeter haß.	כור
Hassen.	טומה
- sehr hassen.	טומת חוק
Haube.	טומה זין
Hause.	טומה זין בטומה גמורה
- der groſſe haufe, (die meisten.)	חלפת
Haupt, (kopf.)	רוב
- haupt, (der vornehmste.)	ראש
	רוט
	Haupt.

Hauptmann, (von ci- vil bedienungen.	רמט
Haupttrebelle.	הויבט אורדיק
Haus.	בית
- nach hause gehen.	לבית הוליכן
Hausrath.	כלי בית
Hausvogt.	שוטר
Hauswirth.	בעל בית
Haut.	עור
Hebräisch.	עברי
- hebräische sprach.	לשון עברי
Heer.	לשון הקודש
- und sein ganzes heer.	לכח
Heiden.	וכל לבמו
Heil.	מואות
- ewiges heil.	מואות העולם
Heilig.	יסועה
- heilige dinge.	יסועת עולם
- heilig halten.	קדוש
- das allerheiligste (in der stiftshütte.)	דברים שבקדושה
Heiligen.	בקדושה המלכות
- geheiligt werden.	קדשי הקדשים
Heiligkeit.	אקדש זיין
Heiligthum.	אקדש ווערן
- heiligthum, das dro- ben ist.	קדושה
Heilsbrunnen.	אקדש
Heilung.	אקדש טאענה
	אעייני היסועות
	רפואה
	תרופה

62 Jüdisch-deutsches Wörterbüchlein.

- heilung der seele.	תרומה רפואת הנשמה
Heimlich.	(בגלוי ג.) בסתר
Heissen.	
- wie heisset er, der Messias?	זה שהוא טל משיח
Zeller.	פרוטה
Zembd.	כתנת
Zenden.	תלין
- gehendft werden.	נתלה ונערך
Zender.	תלין
Herausgeben.	
- ein buch heraus geben.	חיין ספר אויזהולכן לאסן
Herberge.	אוסטפויבית
Hering.	דג חלוח
Herkommen.	הר בח זיין
- herkommen das, (ge- schlecht.)	יחוס
Herr.	חרון
- herr über alles, was droben und hienie- den ist.	סליט בעליוניק ובתחתוניק
Herrschaft.	סדרות
- herrschaft, (beher- schung.)	אחטלה
Herschen.	סליטה
	סולט זיין (ב)
	אוסל זיין
Hertz.	לב
- gutes hertz.	לב טוב
- von ganzem hertzen.	בכל לב
	בכל לב ונפש
	- mit

• mit neuem herzen.	בלב חדש
• mit redlichem herzen.	בלב אחת
	בלב טלח
- aus dem herzen beten.	אתפלל ויין ותוך הלב
Hergastiglich.	במרהמים
Hertzog.	דוכס
Hervor bringen.	חולץ זין
Herzu bringen.	חקריב זין
Heßlich.	אימאס
- das weib siehet heßlich aus.	דיא איסה איזט אימאס
Heucheley.	חוספה
- heucheley treiben.	חוספה טרייבן
Heuchler.	חקל
Heuschreck.	חרבה
Heute.	היום
- heut zu tage.	כהיום הזה
Here.	הכספה
Heyrathen.	חסדך זין
- heyrathen, die.	ניסואין
Heyrathung der wite we des verstorben nen bruders und erzeugung eines erbens für denselben.	יבאה
Hier.	בכאן
- von hier.	ובכאן
Himmel.	סמיים
	רקיע
- der neue himmel.	הסמיים החדשים
	Him=

Himmelblau.	לבע רקיע
Hinaus.	לחץ
Hinrichten.	
- sie haben sich auf verschiedene grau- same arten hinrich- ten lassen.	זיח זינד ווסר נפס גוועזן באיתות אסונות ואכזריות :
Hintere, der.	אחר
Hinzu thun.	ווסץ זיין
Hirsch.	לבי
Hirschfleisch.	בשר לבי
Histörge.	הגרה
Historienbuch.	אעסה בוך
Hize.	חממה
Hochangesehener mann.	חשוב
Hochachten.	חשוב החלטן
- hochgeachtet.	חשוב
Hochmuth.	גמור
- in seinem hochmuth.	גורל לבב
Hochmüthig werden.	בגמות לבו
Hochzeit.	בגמור ווערן
- hochzeitgäste.	ברייאמסט
Höflich.	חתונה
Höhe, (bey dem gögen= dienst.)	חופה
Höhle.	חתונה לייט
	בתרבות
	באה
	חפורה
	אערה
	Hölle.

Hölle.	גהינום
- die unterste hölle.	סמל תחתיה
Höllisches feuer.	חם של גהינום
Hören.	סומע זיין
- ich habe weder gehört, noch gesehen.	לום סומעתי ולום רחיתי
- der spruch, höre Is- rael, u. s. w.	קריאת סומע
Hof, (am hause.)	חצר
- hofceremoniel.	מנהג דעו וזכות
Hoffen.	
- wie ich mit Gottes hülfe hoffe.	כמו סמוקה בעזרת הסם
Hofnung.	תקוה
- vergebliche hofnung.	תקות חנם
- hofnung der erlösung.	תקוה על הגאולה
- setze deine hofnung auf Gott.	סבני דיינה תקוה מויל הסם יתברך
Hohepriester.	כהן הגדול
Holland, (wasserland.)	איימאדינה
Holz.	עץ
- holz und stein.	עץ ומאבן
Holzhauer.	קוטל עץ
Honig.	דבש
Hosianna.	הוסיעה נא
Huhn.	תרנגולת
Hülfe.	הלצה
- mit Gottes hülfe.	בעזרת הסם
- mit hülfe des heili- gen Geistes.	כיר יהוה הטובה עלינו בעזר רוח הקודש

66 Jüdisch-deutsches Wörterbüchlein.

Hündin.	כלבתה
Hüten, sich.	זיך השמר זיין
- hüte dich.	זימך טוך השמר
Hüter, (wächter.)	שומר
Hütten.	טוכות
Hund.	כלב
- hundefleisch.	בשר כלב
Hundert.	מאה
- zwey hundert.	בת ומאות
- vor viel hundert jah-	פאר מאה וכמה ומאות
ren.	סנה
Hunger.	רעב
Hure.	זונה
- gemeine hure.	נפקא
Huren.	מזנות זיין
Hurengeist.	נפקת טרייבן
Hurensohn,	רוח מזנות
Hurer.	מזנות
Hurerer.	נפקא
Hurerer.	מזנות
Hurerer.	גלוי עריות
Hurkind.	מזנות
Huth.	קובע
Huthmacher.	קובעי

3.

Za.	מאין
Zährlich, (alle jahr.)	סנה בשנה
Zahr.	כל סנה
	סנה
	מז

- im jahr nach der ge- בשנת תק"ל לידת יסוע
burt Christi 530.
- im jahr 1530. בשנת אלף תק"ל
- jahr aus jahr ein. שנה בשנה
- der christen neues שנה חדשה
jahr.
- Gott verleihe dir ein רעך בורח חתא דיק לוק
gutes neues jahr. גוטן יאר
- ein halb jahr. חלה שנה
- Jahrhundert. דור
- Jahrmacht. יריד
- Jahrzahl. חוין הספיק
- nach der christen jahr- לחוין החלריק
zahl.
- nach der kleinen jahr- לפרט קטן
zahl.
- nach der kleinen jahr- לפרט קטן לחוין החלריק
zahl der christen.
- Jeder. כל אחר
- jeder israelit. כל אחר ואחר חבוי ישראל
- Jederman. כל אחר ואחר
- Jerusalem. ירוסלים
- das himlische (obere) ירוסלים טל ועלה
Jerusalem.
- Jesus. יסוע
- Jezig. חוור גסמרעך לעת עתה
- unser jehiges (ge-
genwärtiges) ge-
spräch.
- jehiger zeit. לעת עתה
- Jego. עתה
- E. Ihnen.

Ihnen.	לְהֵן
Zimmer.	כֵּל סַעֵק
Indien.	הַיִּדִּין
Infinitivus.	סוּעַל
Insgesheim.	בְּסוּחַ
Insgemein.	בְּכָל
Insonderheit.	בְּפֶרֶט
	(g. überhaupt בְּכָל)
Instrumental music.	יִגּוֹן
Intendiren.	אֶחָוִין
Intention.	כוּוּנָה
Inwohner.	
- inwohner der welt.	יֹשֵׁב הָעוֹלָם
- zum inwohner aufge-	אִיֶּסֶב וְעֶרְרָן
nommen werden.	
Joch.	עוֹל
- eisernes joch.	עוֹל הַבְּרָז
- das joch tragen.	נוֹסֵחַ בְּעוֹל זֵין
Jrdisch.	
- irdischer könig, (der	מֶלֶךְ בְּסֶר וּרֶק
fleisch und blut	
ist.)	
- das irdische (untere)	יְרוּשָׁלַיִם סֵל אֶתָּה
Jerusalem.	
Irren, sich.	זֵיךְ טוּעָה זֵין
Irthum.	תַּעֲוִית
	טְבוּט
- aus irthum.	בְּטוּגָה
- grober irthum.	טְבוּט גָּדוֹל
- voller irthümer.	מָלֵא טְגִיאוֹת

Israel.	ישראל
- fast in ganz israel.	כמעט חין חין תפלות
Israelit.	ישראל
- israeliten.	בר ישראל
- das israelitische volck.	בר ישראלים
Zubeljahr.	זרע ישראל
Zude.	אומה הישראלית
- juden.	יובל
- zum juden machen,	יהודי
(durch die be-	ברישראל
schneidung ins	בר ישראלים
judenthum auf-	יורטן
nehmen.)	
Zudengenossen.	גרים פון רען אומות העולם
- judengenosse, der	גר תושב
den wahren Gott	
anbetete, ohne be-	
schneidung und an-	
dere ceremonien.	
Jüdisch.	יהודים
Jünger, (lehrling.)	בר ישראלים
Jüngerin.	תלמיד
Jüngling.	תלמידה
	נער
	בחור
Jüngferchen.	בתולין
Jungfrau.	בתולה
Zustig.	מספיק
	באלט.

B.

Bälte.	קרירה
Bäse.	גבינה
Balbfleisch.	בשר עגל
	עגל בשר
Balt.	קר
Baninigen.	ספן
Bargheit.	קאלנות
Bage.	סוורא
Bauf.	חק
Baufen.	קניין
Kaufmann.	סוחר
Baum.	ברוחק
Kebswieb.	פגס
Behren, sich an.	נוהר זין (מן)
	זיך וסגיה זין (מן)
Kelch.	כוס
- der gesegnete kelch.	כוס של ברכה
Keller.	מרתץ
Keines weges.	לא דוקא
	לא היה ולא נברא
Keger.	זין
Kegerer.	זיחת
Kinder.	ברק
Kinderzeugung.	פריה ורביה
- das gebot vom kins- derzeugen.	אלוה פון פריה ורביה
Kind.	ילד
Kirchen.	בתי כנסיות
- christliche kirche, (ge- meinde.)	עדה דער נוצרים
	Birch=

Kirchhof.	בית הקברות
Klagen.	קברות
- klar machen.	זיך ותרעק זיין
Klarheit.	אברר זיין
- die lehre Christi in Klarheit sehen.	בוריה
Kleid.	דיא תורה רעו אטוח
- weiß Kleid.	אעמיד זיין על בוריה
- schöne Kleider.	אליבוס
- weibskleider und schmuck.	לבוואליבוס
- Kleid zerreißen.	אליבוס כבוד
- das Kleid zerreißen über einen todten.	תכטיטק
- Kleidung aus wolle und leinwand.	קריעה אין אליבוס אלאכן
Kleingläubige.	קריעה רייטן
Klug.	סעטנו
- klug zum bösen.	קטני מאונה
Knabe.	חכק
- christenknab, (welches eine lästerliche benennung ist.)	חכק להרע
Knabenschänderey treiben.	סקן
Knecht.	אטכב ובר טרייבן
- treuer Knecht.	עבר
Knie.	עבר נאמן
Knoblauch.	ברטיק
	סוויק
	Knöpfe.

72 Jüdischdeutsches wörterbüchlein.

Knöpfe.	כפתרים
Kochen.	
- gekocht.	בסול
	ובוסל
- gekocht fleisch.	בשר ובוסל
König.	מלך
Kohle.	גחלה
- glühende Kohle.	גחלה חמה
Kommen.	
- aber, laffet uns wieder zur sache kommen.	רק נחזור לענינו
Kopf.	ראש
- bey meinem kopf.	חי ראשי
Kopfschmerzen.	חולי ראש
Korn.	דגן
Kosten.	הוצאות
- auf kosten der gemeinde.	מו"ף הוצאות הקהל
Kräftiglich.	בתקפה
Kraft.	כוח
	חיל
- durch seine kraft.	בכוחו וגבורתו
- durch meine eigene kraft.	בכח עצמי
- durch seine eigene kraft.	בכוחו של עצמו
- aus allen kräften.	מאיו הכל כוח
- mit allen unsern kräften.	באנלי כחינו
- mit allen ihren kräften.	בכל כחן
	בכל

Kranck.	בכל מחולי כוחק
- der Kranck lieget.	חולה
Krancker.	סכיב ארע
Kranckheit.	חולה
- in Kranckheit verfallen.	חולאת
Kraut.	לירי חלייק קוון
Kreug.	עטב
- geheimnis des Kreuz-	מין המלץ וועלכס גמאכט
ges Christi und der	וואר כאין סתי וערב
frommen.	סוד היסודים סל המסיה
Kreuzer.	וטל הלריקים
- funfzehn Kreuzer.	לזער
Krieg.	רביע זהוב
Kriegesheld.	ולחמה
Krone.	גבור
- die höchste Krone,	מיט חיל
(erste person der	מטוח ולחמה
gottheit.	כתר
- Krone, (münze.)	כתר עליון
Krug.	כתר
Kuchen.	כר
Kuhfleisch.	ולא
Künftig.	בשר פרה
- künftige erlösung.	עתיר
Künftighin.	גמולה העתידה
Künstler.	לעתיד לבא
	בעל מלאכה
	מואן
	Kür-

Kürbis.	קטמיק
Kürzlich, (in der fürze.)	בקילור
Küster.	סוט
Kund thun.	יודיעה וזאכונ
Kundschafter.	ורגל
Kunst.	
- die sieben freye künste.	סבע חכמות
Kunststück.	חריפות
Kupfer.	נחשת
Kurz, (mit wenig wor- (oder דבריק) (oder ten es auszudru- cken.)	בקילר הדבר
- Kurzes gebet.	קלרה תפילה
Lachen, (das.)	לחוק
Lade.	תבה
Länge.	זרחה
- in die länge und in die breite.	לארכה ולרחבה
Lästerer.	אנסין
Lästern.	מגדיל זין מחרץ זין
Lästörung.	גידול דבריק רעיק
Lager der gerechten.	מחנה הצדיקים
Lagern.	הימארן
Lahm.	חגיר
Land.	ארצה
- in unsern landen.	בארצותינו
- aus einem land ins andere.	מארצה לארצה לארצה

Landesverweisung.	גירוש
Landpfleger.	סקיר
	הגוון
Landschaft.	אדינה
Lang.	מורך
- länger.	מורכר
- ich habe nicht länger zeit.	אני האבי לוא מורכר סנאי
Langmüthig.	ממריך מץ
Last.	משא
	עול
- schwere last.	עול כבד
- lastholz.	משא עץ
Lateinische sprache.	לסון רווי
Lauberhüttenfest.	סוכות
Laus.	כן
Laut, (mit lauter stime.)	בקול רוק
Lauterkeit.	בורי
Leben.	חיים
- er hat neun jahr ge-	ער האט טת סניק גחייטט
lebt.	
- der da lebet in alle	חי וקיים ללח נלחיק
ewigkeit.	
- leben nach den sã-	זיך נוהג זיין נאך דען
gen.	חוקות
Leben, das.	חיים
	חיות
- in diesem leben.	בעולק הזה
- das ewige leben.	חיי עולמים
- des ewigen lebens fã-	בי עולק הבח
hige.	
	mit

76 Jüdisch-deutsches wörterbüchlein.

- mit einem leben be- בעל חיים
gabte creaturen.
- bey'm leben erhalten. אחיה זין
- sein leben dahin ge- מוסר נפס זין על קדו
ben zur ehre Gottes. הט
- lebenslang. לחיים
- mein lebelang. כל ימי
- unsere ganze lebens- כל ימינו
zeit.
- Lebendig.
- der lebendige Gott. מלהים חיים
- lebendig machen. אחיה זין
חיות ולמכנ
- Leber. כבד
- Lebhaftigkeit. חיות
- Ledig, (im ehelosen מנוי
stand.)
- Legzen. סמתיק
- Legen, sich auf. עומק זין כ
- sich auf das biblische עומק זין אין תורה
studium legen. בנביאים ובכתובים
- Lehre. לימוד
- die wahre lehre. תורה חכמה
- die heilige lehre. תורת אמת
- die lehre von der lie- תורה הקדושה
be Gottes. דבר עיקר פון ואהבת את
- lehren, welche das ה' מלהיק
hey'rathen betref- הלכות נישואין
fen. Leh-

Lehren.

- das gesetz lehren in הלמד דין
Israel. ורבין תורה בישראל דין
- er ist verbunden, die ער איז מחויב נידעם נור
wahrheit nicht nur דען מציח ללמוד ונדרין
zu lernen, sondern מוך ללמד:
auch zu lehren.

Lehren, das.

למד

Lehrer.

הלמד

- vornehmer lehrer, מורה
(fürst.) מלך
- lehrer der irrenden, מורא ובוכים מדר כסילים
oder der thoren.

Leib.

- natürlicher leib. גוף טבעי
- bey leib und leben. גוף בחיות
- wenn mir auch einer ווען מיר אויך איינער איין
leib und leben neh- דס נאכט נעמן וואלט
men wolte.
- nach dem tod in einen אגולגל ווערן
andern leib kom-
men.
- nach dem tod in den אגולגל ווערן אין איין
leib eines wilden חיה
thiers kommen.

Leiblich.

גסמי

- leibliche dinge. גסמי
- leiblicher bau. דברי הגוף
- leiblicher (irdischer) בניי העולם
könig. אלך בטר ודק
Leiche.

Leiche.	לווייה
Leichte sache.	דבר קל
Leichtsinnig.	
- weiber sind leichtsin-	נשים דעתן קלות
nig.	
Leid.	חבולות
Leiden, die.	מכאובות
	נגעים
	יסורים
- schwere leiden.	יסורים קשים
- die leiden Christi.	חבלי המסית
Leider !	בעונה הרבה
	בעונותינו הרבים
Leidtragender.	מובל
Leihen.	חולון
Leim.	חומר
Leinen tuch.	בגד ספתים
Lerm.	זעקה
Lernen.	
- welche die fünf bü-	חוטקירר
cher Moses expli-	
ciren lernen.	
Lernen, daß.	לימוד
Lesen.	לימון
Leuchter.	מנורה
Leugnen.	מסקר
Letzte, der.	מחרן
Lichter.	נרות
Lieb.	חביב
Liebe,	מאבה
	חיבה
	אוס

- aus liebe.	במהבה
- liebe des nächsten.	אתוך מהבה
- die lehre von der liebe Gottes und des nächsten.	מהבת חברים דער עיקר פון ומהבת את יהוה מלהיך ומהבת לרעך כאוך
- voll von liebe zu Gott seyn.	אלם מהבה לז' הסך יתברך ז' פ
- die liebesleiden Christi.	יסורים סל מהבה דעו אסיה
- liebesmaal.	אסיה המהבה
Liederliches gesindel.	ריקס פוחזים
Links.	שמאל
- links und rechts.	שמאל וימין
Linsen.	ערטיק
List.	ערה
Listiglich.	תחבולה
Lob.	בערה
- lob und preiß.	שבח והודיה
- Gott lob!	תהלה לז'!
Loben.	
- Gott loben.	אברך זין הק"ה
- Gott loben in bösen und guten tagen, wie er es auch schicket.	געבן גמט שבח והודיה הק"ה אברך זין על הטובה ועל הרעה כאשר יקרה מותו
Lobgesänge.	וארות
Loch.	נקב
Löffel.	כפות
	לש.

80 Jüdisch-deutsches wörterbüchlein.

Lohn.	חרי
Logik.	חכמת טיקול הרעת
Logicus.	חכם הגיון
Logis.	חדר
Lohn.	טכר
	טכירות
- lohn zu empfangen.	לקבל טכר
- Gott entziehet seinen menschen seinen lohn.	הקב"ה מוט קיינה בריה וקפח טכר
Loos.	גורל
Loth.	וטקל
Luftröhre.	סואפונות
	קנה
Lug und trug.	טקר וכזאב
Lüge.	טקר
	כזאב
	כזבנות
Lügen.	
- Gott, der nicht lüget.	הקב"ה שהוא אל אשר לא יכזב
Lunge.	רימה
Lust.	תמזה
	חסק
- die böse lust.	יזר הרע
(der schändliche, befleckte.)	חזול
- geist lust.	תמזות זזה
- nach der lust ihres herzens.	כחזות לבק (נסק)
- die welt mit aller ihrer lust.	עולק הזה וכל הנזמות סבו
	- ich

- ich habe lust bekom- עז מיט איר חטק אויבר
men, es zu besehen. בא גיווען עז לזכרומהן
- seine bösen lüste töd- מאית זיין רען כוח פון
ten. זיינק ילד הרע

M.

Maas.

- naß maas.
- trocken maas.
- in reichem maas.

מרה

מרה הלח

מרה יבש

בטפס רב

Machen.

מלמכן

Macht.

גבורה

רסות

גדולה

- die macht Gottes.

גבורת מלהים

Mächtig.

גובר

תקיף

- mächtiges volk.

עם עז

Mägdlein.

- Christenmägdlein;
(welches eine lä-
sterliche benen-
nung ist.)

סקסל

Männlicher saamen,
(kinder mänli-
chen geschlechts.)

זרע זכר

Märtyrer.

- ein märtyrer werden.

מקרט הטק ווערן

Magd.

ספחה

מטרתרין

Mahler.

לור

S

Mahl-

Mahlzeit.	סעודה
Majestät.	כבוד
- königliche majestät.	כבוד ולכות
Mal.	פעם
- einmal.	מחדפעם
- zweymal.	בת פעם
Maleficient.	בעל הוה
Manbar.	בוגרת
Mandel.	גליחא
Mandelkern.	סקריק
Mangel.	
- ohne mangel und ge- brechen, (eine sa- che.)	בלי חסרון וגירוע
Mann.	איש
	גבר
- männer.	מוטיק
- mann Gottes.	איש האלהי
- manskleid.	איש מלבוש
Marck.	זוח
Marckt.	טוק
- marckt, (jahrmarckt.)	יריד
Marcktflecken.	טוק
Mars.	מאדים
Marter.	ענוייק מוגר יסורים
Mat.	חולס
Maulesel.	פרח
Maurer.	חומר
Maus.	עכבר
Medicin, (arzeneykunst.)	חכמת הרפואות
Medicus.	רופא
	Meer.

Meer.	יָם
- das schilfmeer.	יָם סוּף
- zertheilung des meers (bey dem ausgang aus Egypten.)	בְּקִיעַת הַיָּם
Mehl.	קֹמַח
Mehr.	הַרְבֵּה נֶכֶד
Meisten.	
- die meisten juden.	רֹב יְהוּדִים
Meistentheils.	בְּרֹב
Melonen.	מַבְטִיחִים
Mensch.	בֶּן אָדָם
- sterblicher mensch, (staub u. aschen.)	עָמָר וְאֶפֶר
- schwache, elende, sterbliche mens- schen.	מְנוּסִים בְּסָר וּדָק קִלְרִי יָחִים וְזִלְזוּלִים כְּרֹחַ וְתוֹלָעִה
- menschen (weibes) kind.	יְלֹד מֵאִשָּׁה
- menschenmiff.	טֹנוֹץ
- menschenwercke.	מַעֲשֵׂי יְדֵי אָדָם
Menschlich.	מְנוּסִי
- menschliche richter.	סוֹפְטִי בְּסָר וּדָק
Menschwerdung.	הַתְּלַבְסוּת בְּטַבַּע מְנוּסִי
Mercken.	מַרְגִּישׁ זֵיץ
Mess, (grosser jahrs- marckt.)	יָרִיד
Messer.	סֶכֶן
- das hin und-her zie- hen des messers bey dem schlachten.	הַלָּכָה וְהִבָּמָה

Messias.	משיח
- wahrer Messias.	משיח אמת
- falscher Messias.	משיח סקר
Methode, (z. e. zu curiren.)	אונהג
Megger.	קנב
	טבח
Meynung.	מברח
	דעה
	טכל
Milch.	חלב
Minister.	
- grosser minister.	אחש סני (אשכות)
Mitleidiger mann.	רחמן
Mitler.	אלין
	סדמור
	אונזמי
Mittag.	חלי היום
- gegen gegen mittag.	דרוק
Mittelft.	על יד
Mitternacht.	
- gegen gegen mitter-	למן
nacht.	
- (in der gegen) ge-	למנת למן
gen mitternacht.	
Mittheilen, reichlich.	אספיע זיין (אויף)
Mitwoch.	יום ד'
Möglich.	אפשר
- so viel als möglich ist.	בכל מה דאפשר
Mörder.	רוצח
Mörderisches werck-	כלי אסחית
zeug.	
	Monat.

Monat.	חורט
Monatlich.	
- ein ihre monatliche reinigung haben= des weib.	נדה
Mond.	לבנה
- im zunehmenden mond.	בתוספות הלבנה
Montag.	יום טו
Moralisten.	חכמי האומר
Morgen.	אחר
- gegen gegen morgen.	מחר
- in der gegend gegen morgen.	לער מחר
Morgenländer.	בני קדם (מחר)
Moses.	מוסה
- fünf bücher Moses.	חומט
	סכר תורה
- das erste buch Moses.	ברטית
- das andere buch Mo- sis.	סמות
- das vierte buch Mo- sis.	במדבר
- das fünfte buch Mo- sis.	ספר דברים
Muhme.	דורה
- meine muhme.	דורתי
Mühe.	טרחה
Müller.	רחייאר
Mündlich.	בעלפה
Münze.	מטבעה

36 Jüdisch-deutsches Wörterbüchlein.

Müßiggänger.	בטלן
Mund.	פה
- mit einem mund.	פה אחר
- mit mund und her-	בפה ובלב
zen.	
Murren.	אתרעס זיין
Musicalische instru-	כלי זמרים
mente.	
Musicant.	זינגער
Muthwilliglich.	מזיד
- muthwilliger weise.	במזיד
- muthwillig sündigen.	עבירה טון במזיד
	זינדיגן בארד ובמעל אונד
	במזיד
Mutter.	מוטער
	מאה
נ.	
Nach.	נאכ
- nach vierzehn tagen.	נאכ פערצן טאג
- nach.	נאכ
	על פי
	כדרך
- nach menschlichem	נאכ מענטשליכעם
verstand.	ווערסטאנד
Nachdem.	נאכדעם
Nachkommen.	נאכקומענדיק
	בנים
Nachmals.	נאכמאלס
Nachrede, üble.	דבה
Nacht.	לילה
	Nachtend

Nackend und bloß. בעורק ובחוסר כל ערוק ועריה

Nächst.

- mit nächstem.

בקרוב

Nägel, (an fingern.)

לפרייט

Närrische worte.

דברי טטות

Nähe.

- bis nahe zum ort.

בין קרב וקוק

Nahen, sich.

זיך וקרוב זיין

Nahrhafter mann.

בעל תכלית

Nahrung.

פרנסה

- nahrungsgeschäft.

ענין הפרנסה

Name.

שם

- guter name.

שם טוב

- böser name.

שם רע

- im namen Gottes.

לשם שמיים

- im namen Jesu.

בשם ישוע

Narr.

טוטה

Narrheit.

טטות

Nase.

חטט

Natürlich.

טבעי

- natürlicher mensch.

בן אדם טבעי

- natürlicher weise.

אדרך הטבעי

אדרך הטבע

טבע

Natur.

- wider die natur.

טלא כדרך הטבע

- das lehret die natur.

דמו לערטרער דרך הטבעי

- menschliche natur

זיך ואלבט זיין בגוף בסר

annehmen.

ורק

Naturkundiger.

חכמי החקק

Nazaret, Jesus von

ישוע הנארי

nazaret.

נאזי

88 Jüdischteutsches wörterbüchlein.

Naziräer.	נוזיר
Nazirat.	נוזירות
Nebst dem allen.	ועל כל זאת
Nehmen.	לקחן
Nehmlich.	דהיינו
Neid.	קנאה
Nen.	חרוז
- neue dinge oder zeigungen.	חרוזים
- der neue (lutherische) glaube.	חדש מאונה
- neues fleid.	חדש מלביש
- was gutes neues?	מה חדש
Neujahr.	ראש השנה
Neumond.	ראש חדש
Neun.	טת
Neunte.	
- am neunten tag.	ביום טת
Neunzig.	תשעים
- neunzigmal.	תשעים פעם
Nicht.	לום
Nichts.	לום
- ganz und gar nichts.	הכל הבלים
- etwas aus nichts her- vorbringen.	עטומה הערפאר ברינגן ומין לום
Nichtswürdiges ding.	תהן
Niederfincken.	חלס ויין
Niedrig.	ספל
Niedrigkeit.	ספילות
Nöthig.	לזורך
- nöthig haben.	מזריך האבן Nöthig

nothigen.	מכריח זיין
noth.	
- nothen, die.	צרות
- böse noth.	תסול
nothdurft.	
leibesnothdurft.	צרכי הגוף
- seine nothdurft ver-	מובל זיין
richten.	
nothwendig.	בעל כרחך (י)
- nothwendige sache.	דבר נחוץ
nothzüchtigen.	מאנס זיין
nüsse.	מגזין
nun.	עתה
nur, (bloß, allein.)	דוקא
	רק
nutzen.	רוח
	טאר
- um seines nutzens	אוס זיינה הנאות וזיין
willen.	
- dem menschen zu	לטובה בן מרץ
nuz.	
	ט.
Oben, (im vorhergehen-	למעלה
den.)	
- wie oben gedacht.	כמוכר למעלה
Obenhin ansehen.	בקלות ראש מנעמן
Obere.	עליון
Oberhand.	
- die oberhand gewin-	גובר זיין
nen.	
	ט 5
	Ober.

90 Jüdisch-deutsches Wörterbüchlein.

Oberroß, langer.	טלית
Oberster.	רחם
	קלין
Obrigkeit.	סדרה
- erinnerungen wegen der pflichten gegen die obrigkeit.	דברי רטות
Obst.	סדית
Ochse.	סור
Ochsenfleisch.	בשר סור
Oessentlich.	בגלוי (בסתר ג.) בפרהסיא
Wel.	סון
Welberg.	הר הותיק
Ofen.	תנור
Offenbaren.	הגלה זין עוטבלעקן
Offenbarung.	
- durch die offenba- rung des heiligen Geistes.	בחיוגא דרוח הקודש
- nicht aus seinem her- gen, sondern aus unmittelbarer gött- lichen offenbarung schreiben.	שרייבן ניכט וואס אק לא על פי רבורטל רוח הקודש
Ohne.	בלא
- ohne dis.	בלאו הכי
Ohngefähr, (etwa.)	בערך לערך
- von ohngefähr.	בוקרה Ohn

Ohnmacht.	חולשות
Ohren.	אזניים
Ohrenbläser.	רעילות טרייכר
Opfer.	קרבן
- zum opfer widmen.	לוק קרבן וקדש זיין
- sich dem tod als ein opfer widmen.	זיך וזכין ווקדש לעיתא זיין מלז מין קרבן
- um die zeit des abendopfers, (drey uhr nachmittags.)	מוק ונחהלויט
- schuld und sündopfer.	קרבן אסק וחטאת
Opfern.	וקרב זיין
Opfern, das.	
- der in opfern bestehende gottesdienst.	עבודת הקרבנות
Ordnen.	אסדר זיין
	מתקן זיין
Ordnung.	סדר
- nach der ordnung.	כסדר
- in solcher ordnung.	בסדר הזה
- nach der ordnung der schöpfung.	כסדר הבריאה
Ort.	מקום
- an diesem ort.	בזה המקום
- von einem ort zum andern.	ממקום למקום
Ostern.	פסח
- osterfest.	חג הפסח
- osterabend.	ערב פסח
	Palm=

p.

Palmbaum.	תמר
Palmzweig.	לזב
Panier.	רגל
Pantofeln.	חלי ונעלי
Papst.	מפסיד
Paradies.	גן עדן
Paragaphus.	סעיף
Parat seyn.	מוכן זיין
Parenthesis der heil. schrift.	סידור המקרא
Part.	
- halb part.	חלק חלק
Partey.	
- eines partey ergreifen.	זיך צו מיינס אנדעק זיין
Patente.	תניות
Paucke.	תוף
Peinigen.	מענה זיין
Peinigung.	ענויים
Perle.	פערוך
	ארגלית
Perser, die.	פרס
Person.	הווייה
	גוון
- personen, (göttliche.)	גוויין
	דרגין
- die drey personen.	תלת גוויין
	תלת דרגין
Pestilent.	דבר
Petersilien.	כרפס
Pfaff.	גלח
	- gößen

- gözenpfaffen.	כוזר
pfand.	חסכון
pfesser.	פילפיל
pfeiffe.	אחול
pferd.	סוס
pfingsten.	שבועות
- pfingstfest.	חג השבועות
pfleger.	גבמ
pfund.	ליטרא
- ein halb pfund.	חלי ליטרא
- ein viertel pfund.	רביעת ליטרא
pharisäer.	פרוס
philosophische gelehr-	דורע בכל חכמת
samkeit.	הפילוסופיא
physic.	חכמת ההחקר
plage.	מכה
	נגע
	מגיפה
	ענויים
	חול
planet.	טבעה כוכבי לכת
- sieben planeten.	בגזון
plündern.	לטון רבים
pluralis, (die mehrere	
zahl.)	בלטון רבים
- im plurali.	עם המרץ
pöbel.	המון עם
	המון
	סופר
posaune.	מקדים זין
Prämittiren, (vorher	
abhandeln.)	prä

94 Jüdisch-deutsches Wörterbüchlein.

Präpariren.	זכין זיין
Präsident.	רמט
Predigen.	דרטן
	דורט זיין
- etwas vor vielen predigen.	עטווא דורט ברבים זיין
Prediger.	בעל הדרטן
Predigt.	דרטה
	דרוט
- wundernswürdige predigt.	דרוט וסלא
Preis, der nächste.	קלה אחרון
Priester, (geschorner.)	גלה
Privilegium.	חירות
Probieren.	בודק זיין
Probierung des (schlacht) messers.	בריקת הסכין
Processe, welche zeitliche güter betreffen.	דיני ואונות
Procesiren.	הטסטן
- procesiren vor heidnischen richtern.	זייני הטמטין פיהרן בערכאות הגויק
Profession, (kunst, handthierung.)	זלמכה
Profit.	רווח
Promotion, zur rabbinendignität.	סאיכה
Prophet.	נביא
- falscher prophet.	נביא טקר
Prophetisch.	המטרה
- prophetische lection.	- prophe

- prophetische schriften (des alten testaments.)	ספרי הנביאים
Profelyt.	גר
Providenz.	הסגחה
- Gott regieret alles mit seiner besondern providenz.	גמט מיוט מליו ונהיג בהסגחה פרטית
- die göttliche providenz erstrecket sich über die kleinste creaturen.	גמט מיוט וטגיה מיבר דיא קליינסטי בריות
Prüfen.	בורק זיין וכחקן זיין
- prüfen, was gut und was böse sey.	וכחקן זיין בין טוב לרע
Prüfungskraft.	בחינה
Psalm.	ואזכור
- im 34. psalm.	תהלים ל"ד
Psalmist.	אזכור
Psalter.	תהלים
Pünctlein über dem (buchstaben) jot.	קוץ סל יוד
Pur.	גמור
- pure heiden.	גויים גמורים
Qaal.	ענוי למר
Qvecksilber.	עונס כסף חי
Qvellbrunnen.	עיןות Rabbi

R.

Rabbiner, ein.	רב
- die rabbiner.	רבנים
Rabe.	כורב
Rache.	פורענות
Rächen.	נוקם זיין
- sich rächen.	זיך נוקם ונוטט זיין
Rägel.	חירה
Räuber.	גזלן
	סרין
Karität.	חסנות
Kaserey.	סגעון
Kath, (anschlag.)	ענה
- rath, (der rath gie-	בעל ענה
bet.)	
- rath, (stadtrath.)	ענה
	סופטים
- hohe rath zu Jerusa-	סנהדרין
lem.	
Rathsherrn.	יועזים
	ישימים
Raub.	גזלות
Rauben, das.	גזלה
Rauberey.	גזלות
Rauch.	עסן
Rebell.	אורד באלכות
Rebelliren.	אורד אערדן
Recht.	כטר
- recht, (gesetze.)	וטפטין
	חוקים
	הלכות
	- חס

- von rechtswegen.	כרין
- das kaiserliche recht.	חק הקסרית
- weltliches recht.	חסמט האלזכה
- welches dem römischen recht zuwider lauft.	סלח כרין וחסמט הרומיין
- rechtsache.	חסמט
- zu recht bringen.	דבר חסמט וייסרויין אתקן זיין אדריק זיין כדרך היטר
- habe ich nicht recht.	האב אני לוא יטר
Rechenenschaft.	חסבון
- rechenenschaft geben.	חסבון געבן
Rechnung.	חסבון
Rechten.	חסמתן
Rechtfertigen.	אדריק זיין
Rechtfertigung, so um Christi willen geschiehet.	גרעכטערטיגקייט בזכות ה מטיח
Rechtschaffen.	יטר תק סליק
- rechtschaffener weise.	במזות וביטר
- sich eines rechtschaffenen wesenß befließen.	פועל מזות זיין
Rechtschaffenheit.	יטרנות
Rede, (das vermögen zu reden.)	דיבור
- rede, (was geredt wird.)	דברייק Re=

Redensart.

לשון

סוגיה

סוגית הלשון

Redlich.

ישר

- redlicher mann.

בעל ישרן

נאמן

- er ist ein rechter redlicher mann.

ער איזט איין גרוזר ישר

- redlich wandeln.

הולך תמים ויין

Regen.

גשם

Regenbogen.

קשת

Regieren.

ונהיג ויין

- eine gemeinde regieren.

חיינה קהילה ונהיג ויין

Regierer.

ונהיג

- regierer der welt.

ונהיג עולם

Regierung.

מלוכה

מלוכה

- selawische regierung.

עול מלוכות

Regul.

- hauptregul.

הויכטכל

Reich, (königreich.)

מלוכה

מלוכות

- dem reich Gottes unterwürfig machen.

לוק עול מלוכות סמיים ברינגן

Reicher, ein.

עושר

Reichthum.

עושר

הון

Rein,

טהור

כטר (טריסה. g.)

- reines

- reines fleid.	כוסר וזביט
- für rein erklären.	זכטיר זיין
Reinigen.	כטרן
Reinigkeit.	טהורה
Reinigung.	נקיות
Reiter.	רכב
Religion, die christliche.	דת האטיחייק
Residentz.	זיקוס וזוכה
	זלכות
Respect.	כבוד
Reue.	חרטה
	טבריהלב
Richten.	דן זיין
- sich richten.	זיך זכון זיין
- das richtet sich nach jenem.	דאס מיט זיך זכון נאך יענס
Richter.	דיין
	סופט
	פוסק
- gerechter richter.	סופט לרק
- menschliche richter.	סופטי כטר ורק
- wahrhaftiger richter.	דיין מוט
- Gott, als ein gerechter richter, muß die völker dieser welt richten wegen ihrer übertretungen.	גאט וואו דיין מוטות העולק רן זיין בעירות הרין פון וועגן מירר עבירות
Richterstuhl.	
- der göttliche (der droben ist) richterstuhl.	בית דין טאעלה

Richthaus.	בית דין
Rieben.	ללעות
Riemen.	רצועה
Kind.	בקר טור
Kindfleisch.	טור בשר
Ring.	טבעת
Römer.	רומיים
Römisches reich.	מלכות רומי
Rohr.	כקנה רלון
- wie ein zubrochenes rohr.	
Roth.	אדום
Rotte.	כתה
- sich zu einer rotte schlagen.	זיך היט צו איינער כתה ותווער זיין
Rubin.	אורק
Ruchloser mensch.	רשע להכעיס
Ruhe.	סלוא
Ruhig.	בסעט סלוא ורוחה
- da man in einem ru- higen zustand ist.	
Ruhm.	טבח טק טוב
Rühmen, sich.	זיך וועלפאר זיין
Ruiniren.	הכלה זיין
Rund.	עגול
Ruthe.	ספט

S.

Saamen.	זרע
	- aus

aus männlichem (stinkenden) saamen.	וטפה מרוחה
Sabbat.	שבת
- mosaische sabbats- lection.	סדרה
- rabbinische sabbats- umgäunung.	טבות
- sabbatsweg.	תחוק הסבת
- von einem sabbat zum andern.	ידי שבת בסבתו
Sache.	ענין
	דבר
- die ganze sache ; die sache, wie sie ist.	כל דבר
Sadducäer.	לרוקים
Sämtliches jüdisches volck.	דער כלל יהודות
Säule der welt, (ein vornehmer ge- lehrter.)	עמוד עולם
Sagen.	דברן
	דבר ויין
- ich will so viel sagen.	רלוי לומר
- sage wenig, und thue viel.	חזור מעט ועטה הרבה
- was sollen wir hiezu sagen ?	מה נחזור ומה נדבר
Salz.	חלח
Samariter.	כותי
Samlung.	קבוץ
	- sam

- samlung der exulirenden (israeliten.)	קבוץ הגלות
Sand.	חול
- wie sand am meer.	כחול הים
Sarg.	ארון
Sat essen.	דייג מאכען
Sagungen.	חקים
- sagungen, die auß leibliche gehen.	חוקים גופניים
Sauerteig.	חמץ
Schaafe, verlohrene.	צאן מאבדות
Schaden.	הזיק
- schaden thun.	הזיק עושה זין אזיק זין
Schäfer.	רועה צאן
Schämen, sich.	בושה האבן חרמן
Schändlich.	
- es als etwas schändliches vorzustellen.	על דרך גנאי
Schall.	הברה
Scham. (pudenda.)	ערוה
Schamhaftigkeit.	לגיעות
Schande.	חרפה
	בושה
- zu eurer schande.	לז אייערר חרפה אוז בושה
- zu schanden machen.	אבייט זין
Scharfsinnig.	חריץ
Scharfsinnigkeit.	חריפות
Scharte.	סגירה
Schag, heimlicher.	חסורה
	Scha-

Schatzung.	ערוך
Schaubrote.	לחם הפנים
Scheidebrief.	גט
Schenkel.	טוק
Scherg.	הלצה
Schicken.	אשלח זיין
- wie es Gott mit mir schicket.	כאשר יקרה אותי
Schiffer.	מפניד
Schilfmeer.	ים סוף
Schlachten.	טחטן
Schlachten, das.	טחיטה
Schlachtmesser.	חלוצ
Schlachtschaf, wie ein.	טחט אעמר
Schlächter.	כלון טפהח
Schläge.	טוחט
einem gewaltige schlä- ge geben.	אכות גדולות וזאכן אויף איינן
Schlaf.	ישון
- natürlicher schlaf.	שנת הטבע
- er redet vom leibli- chen schlaf.	ער רעדט כדרך שנת הטבע
Schlagen.	
- sich zu einem schla- gen.	זיך אקרב זיין צו איינס
Schlange.	נחש
- die alte schlange.	נחש הקדמוני
Schlecht.	טפל
Schlechte waare.	מחורת טפלה
Schlechterdings.	כפשוטה

Schlechtthin, (ohne wichtige ursache. כפוטטה

Schleunig. פתע פתאום

Schleyer. לעין

Schloß. וכלר

Schloßhof. חצר הוצר

Schlüssel. ופתח

Schlummern, (daß.) ינוק

Schlund. וסט

Schmähen. וחרץ ויין

- die lehre Christi דיא תורה פון וסיח ויתגר
schmähen und lästern. זיין בחירוף וגירוף

Schmählich. בגנאי

- schmählicher tod. ויתה בויה

Schmähung. חירוף

Schmecken. טועק ויין

Schmerz. וכמוב

- schmerz des herzens. וכמוב לב

Schnee. סג

Schneider. חייט

Schnur, (sohnsfrau.) כלה

- meine schnur. כלתי

Schön. יפה

- nicht schön. לוא יפה

Schöpfer. בורא

- schöpfer, der alle din= בורא ויוצא כל הנמצאים

ge aus nichts ge= ואין ליט

macht hat.

- ihr schöpfer, herr und בורא קונק וגואל

erlöser.

Schöpfer

Schöpfung.	בריאה
- in der schöpfung.	במעט הבריאה
- schöpfung der welt, וכל הברואים	בריאת העולם
und aller dinge.	
Schonen.	חס זין
Schoß.	אם
Schranken.	סיג
- in den schranken	אין דעם סיג בלייבן
bleiben.	
Schrecken, das.	חרטה
Schreiben.	כתבן
- wie geschrieben stehet,	סומא
(gesagt ist.)	
Schreibart.	סוגיה
Schreiber.	סופר
	כתבנר
Schrifterfahren.	חכך האקרא
Schriftgelehrten.	סופרים
Schuhe.	אנעלן
- schmähliche ausgie-	חלינה
hung des schuhes,	
so demjenigen wi-	
derfuhr, welcher	
seines bruders wit-	
we zu heyrathen	
sich weigerte.	
Schuhmacher.	אנעלנר
Schüler der weisen.	תלמידי חכמים
Schüssel.	קערה
Schuldig.	חייב
	אחויב
	- des

- des ewigen todes schuldig.	חוב ויתת עולמית
- er ist schuldig, alle ge- bote zu halten.	ער איז חייב בכל מצוות
Schuldner.	בעל חוב
Schuldopfer.	קרבן אטם
Schule.	ישיבה
Schulmeister.	בית המדרש מלמד רבי
Schwachgläubige.	קטני מאונה
Schwachheit.	חולשה חלשות
Schwächen.	חמס ויין
- schwächen eine jung- frau mit gewalt.	חייני בתולה חמס ויין
- geschwächte.	חמוסה
Schwager.	גיס
- mein schwager.	גיס
Schwalbe.	עטלף
Schwanger seyn.	מכבדת ויין
Schwarz.	טחור
Schwefel.	גפרית
Schweinefleisch.	בשר חזיר חזירם
Schwer.	קט
- eine sache, die den menschen schwer zu erkennen ist.	דבר טמא אפסר לרעת לבי מרק
Schweren.	חין
Schwert.	חרב
	wie

- wie schwertsstiche.	כורקות חרב
Schwester.	אחות
- meine schwester.	אחותי
Schwiegermutter.	חמות
- meine schwiegermutter.	חמותי
Schwiegervater.	חם
- mein schwiegervater.	חמי
Schwierigkeiten.	הכבדות
Slavery unter fremder herschaft.	טעבור וזכות אחרים
Scribent.	כותב
- heydnische scribenten.	כותבי הגויים
Sechshundert und dreyzehn gebote.	תרי"ג מצוות
Secret.	אוסב
Secte der pharisäer.	כיתת הפרושים
Seele.	נשמה
- meiner seele, (ich schwere bey meiner seele.)	בחי ראשי
- bey meiner seele.	נפשי
- mit reiner seele.	בנפש טהורה
- seelenlust.	תענוג הנשמה
- der seele fortwandelung aus einem leib in den andern.	גלגול גלגול הנשמות
Segen.	בענטונג ברכה
Segnen.	בנטן
- Gott segne dich.	ברוך יהוה
Sehen.	

Sehen.	ראה
Sehr.	
- ein sehr frommer mann.	חסיד גדול
Seide.	חסי
	תולעת
- seidenkleid.	חלבוט חסי
Seiner, seines.	סלו
Seite, (eines buchs.)	עמוד
- auf der andern seite.	בזר הסני
- sich auf die schlimme seite legen.	חזור לרעה זין
Selbst.	עצמו
- er selbst.	הוא בעצמו
Selig.	
- seligen gedächtnisses.	זכרונו לברכה
- höchstseligen gedächtnisses, (über ihn sey friede!)	עליו הטוב
Seligkeit.	חלק עולם הבא
Semmel.	חם לבן
Sendschreiben.	אגרת
Sicher.	בטוח
Siebenzig.	
- nach den siebenzig jahren, (nemlich der babylonischen gefangenschaft.)	לאחר סבעים שנה
Sieg.	נצחון
Siegel.	חותם
	Silber.

Silber.	כסף
- brandsilber.	כסף טרף
- stadtsilber.	חוק כסף
- vergoldtes silber.	כסף זהב
- silberfarbe.	לבע כסף
Singularis (die einz- felne zahl.)	לסון יחיד
- im singulari.	בסון יחיד
Sinn, (z. e. das gehör.)	חוש
Sitten.	מנהגים
- landübliche sitten.	מנהגים בדרך ארץ
Siz.	היסבת
- siz bey einem gast- mahl.	
- fester siz.	חוק קבוע
Sohn.	בן
- sohn Gottes.	בן מלהים
Soldaten.	בעלי מלחמה
Sommer.	קיץ
Sonderlich.	חופג
- ein sonderlich reicher mann.	עוטר חופג
Sondern.	וייערט
	רק
	מלח
Sonne.	שמש
Sontag.	יום מלץ
Sorge.	דאגה
Spaltung.	מחלוקה
Speciale gebote.	פרטי המלות
Speciesthaler.	קפה רט
	Speis

Speisen.	ומאכלים
- delicate speisen.	ומעדנים
- geistliche speise.	ומזון רוחני
- allerley verbotene speisen.	ומאכלי אסורות ונבילות טריפות
- unreine speise.	טריפות
- speise und tranck.	ומאכלים ומזון ומסקין
- elende speise und tranck.	לחם לער ומי לחץ
Sperber.	נץ
Spieler.	לחקק
Spielleute.	קלסמורים
Spinner.	טווה
Spot.	
- zum spot.	לחטל ולטנינה
- spotsweise.	על דרך הלצה
Spotten, über etwas.	זיין חוכא ומטלולא האבן מזיכר עטומא
Sprach.	לסון
- wissenschaft in sprachen.	ידעית הלסונות
- nach der grundsprache.	בלסון הוקרא
- in der gemeinen oder muttersprache.	בלעז
Sprachkündig.	יודע לסון
Sprechen.	ומדבר זיין
- er spricht jüdisch.	ער מ'זט ומדבר לסון קורט
Spruch.	ומאמר
Sprüchwörter Salomonis.	ומסלי
Stadtrath.	עלה
	Stadt

Stadtrichter.	שופט
Stärke.	גבורה
	חוק
Stärken.	חוק
	אחזיק זיין
Stäupen.	אכין זיין
Stall.	חלקות סלחן
Stamm.	רפת
- Stam Levi.	סבט
- die zehn stämme (3f. rael's.)	סבט לוי
Stamwort.	עשרה שבטים
Stand, da der vorsän- ger siehet.	טורט
Starcker.	עמוד
Statt.	גבור
- an statt.	במקום
- an seiner statt.	במקומו
- an ihrer statt.	במקומם
- nach göttlichem wohl- gefallen ging es ihm wohl von stat- ten.	וחם יהוה בידו הללית
Statur.	קוואה
Staub.	
- zu staub und wür- mern werden.	עפר ריאה ותולעה ווערדן
Stehlen.	גניבה טון
- das stehlen.	גניבה
Stein, (gewicht von 20 pfund.)	מבן
	Sterz

112 Jüdisch-deutsches Wörterbüchlein.

Sterne.	כוכבים
- wie der glanz der sterne.	כזהר הכוכבים
Stetigkeit.	עוֹתִקִּיט
Stiftshütte.	מזהל מועד ועמם המטכן
Stille.	בסתירה
- in der stille.	עוֹדֵרן
- stille stehen.	מנוחה המכן
Stillen, (den unwillen.)	מכפר זין
Stirn.	מלח
Stoßkühl.	יוטוף
Storch.	חסירה
Strafe.	עונש תוכחה
- doppelter strafe werth seyn.	חייב עונש זין בכפלים
Strafen.	נענש ווערדן
- gestraft werden.	תכן
Stroh.	עוסק זין אין
Studiren, in.	תלמיד חכמים
Studirende.	בחור
Student, jüdischer.	טעה
Stunde.	בכל טעה
- zu aller stund.	חלי טעה
- halbe stunde.	רביע טעה
- viertel stunde.	חדרגה
Stufte.	מעלות ווייז
- stufenweise.	חתיכה
Stück.	- stück-

- stückweise.	חתכו ווייזה
Stückgen, kleines.	קטן חתך
Stuhl.	כסא
Stummer.	חולק
Synagoge.	בית הכנסת
Syrien.	ארץ
Syrische sprache.	לשון ארמית
Subtile auslegungen der gebote.	דקדוקי האלנות
Suchen.	ברקן
Sünde.	חטא
- ohne sünde.	בלי חטא ועון
- von wegen der sün- den.	בעוונות
- sünde mit sünde häuf- fen.	חוסף חטא על פסע (על חטאה) זיין
- der sich sehr vor der sünde fürchtet.	איין גרויסר ירא חטא
- sünde und übertretun- gen, die wir began- gen haben.	חטאים ועונות שחטאנו
- eine sünde ziehet die andere nach sich.	עבירה גוררת עבירה
Sünder.	חוטא
- boshafter sündler.	פוסע באייר
- die boshaften sündler unter den juden.	פוסעי יסראל באייר
Sündfluth.	אבול
- nach der sündfluth.	נאך דעם דור האבול
Sündigen	חוטא זיין
- ich habe gesündigt.	חטאתי
	- wir

114 Jüdisch-deutsches wörterbüchlein.

- wir haben gesündigt. אח חטאנו
- muthwillig und böshastig sündigen. חוטא זיין בארר ובמעל
- daß wir gesündigt, verkehrt und böshastig gehandelt haben. סחטאנו וטעונו וספסענו

Sündopfer. קרבן חטאת

Summa. כלל

- in summa. כללן סל רבר

Supplement, (aller evangelien.) ספר-לקט פמה סל כל ספרי בסורה טובה

Suppliciren, daß. תחנון

Ⲛ.

Tag. יום

- alle tage. כל יום

- den ganzen tag. כל יום

- bis auf den heutigen tag. עד היום הזה

Talmud. תלמוד

גמרא

- der hierosolymitanische und babylonische talmud. תלמוד ירושלמי אונר בבלי

Talmudischer lehrer. תנא

תנאי

Talmudisten. חכמי התלמוד

Tapfer mann. איש חיל

Taube. יונה

Tauber. חרט

Taufe.

Täuf.	טבילה
Taufen.	טובל זיין
	(ausrotten.) שחרן
Tausend.	חז"ל
- aus tausend einer.	אחד מן חז"ל
- tausend jahre.	חז"ל שנים
Tempel.	בית המקדש
	היכל
- der erste tempel.	בית ראשון
- der andere tempel.	בית שני
- zerstörung des andern tempels.	חרבן בית שני
Teppig.	יריעה
Testament, das neue.	ברית החדשה
	ספרי ברית החדשה
Teufel.	סטן
	סר
Teufelswerck.	מעשה סטן
Teutsch.	אשכנז
- teutschgold.	זהב אשכנז
- in teutscher sprache.	ב לשון אשכנז
Text, biblischer.	סמוק
	מקרא
Thal.	
- tiefe thäler.	עמקים
Thaler.	רט
- königsthaler.	מלך זהב
That.	מעולה
	מעשה
- in der that.	במעשה

- böse that. מעשה רע
- auf frischer that. במעשה עליו
- männer von grossen thaten. חוסי המעשה

Than. טן

Theil. חלק

- theil haben. חלק המבן

Theils. בלר מחר

- eines theils. בלר מחר

- theils - theils. קלת - קלתן

Theophilus. ירדיה

Theuer. יקר

Thier.

- wildes thier. חיה רעה

Thörichte thaten. נבלות

Thomas. תאומה

Thon, (eines liedes.) ניגון

Thor. טער

Thor, (narr.) פתי

Thränen. דמעות

Thron Gottes, (der herrlichkeit.) כסא הכבוד

Thun.

- nicht das reden (oder עושה זין

- lernen,) sondern עושה זין

- das thun ist der לא ודרט הוא עיקר אלס

- grund. המעשה

Thurn.

Tisch. טולחן

Tischler. טולחנר

Toch=

Tochter. בת

Tod. מות

- bis in den tod. עד יום האילת (המות)

- nach dem tod. לאחר אילת

- der ewige tod. אילת עולמית

- jählinger tod. אילת וטונה

- der engel des todes. מלאך המות

- seinem tod nahe. קרוב לאילת

סמוך לאילת

נוטה למות

- des todes schuldig. חייב אילת

בן מות

- der im göttlichen gericht des todes schuldig ist. חייב אילת כירי הסמיך

- eines unseligen todes sterben. לאחר אילת ערי מוכר

זין

Todesart. אילת

- grausame todesarten. אילות וטונות ואכזריות

- verächtliche todesart. אילת בויה

Todesstraf. דין זיין בכמה מיני אילות

- zu sehr vielen todesstrafen verurtheilen. דין זיין בכמה מיני אילות

Todt. מת

Todtes aas. נבילה

- zum todten aas werden. זיד פיגרן

Todtenbahr. מטה

Todtengräber. קברן

Todtenkleidung.	תלכי כ"ק
Todtschlag.	רליחות
Töden.	החית זיין
	הורג זיין
- getödtet werden.	נהרג ווערן
Topf.	קדרח
	כלי
Tradition.	
- wir haben davon eine gewisse tradition.	וויר האבן בקבלה גוים עומפמנגן ראט
- das ist durch die tradition fortgepflankt.	דאז האט מייס וסי מייס בקבלה פון זיין עלטרן גהוירט
Träge.	עלל
Trauen, (glauben.)	האמין זיין
Trauen, (zusammen geben.)	קרוסן געבן
Traum.	חלום
Trauren.	התאבל זיין
Trauung.	קרוסן
Treu.	נאמן
Treue.	נאמנות
Treulofer mensch (gegen Gott.)	פוטע
Tribut.	הס
Triebfale.	ענויים
	יסורים
Trincken.	סותה זיין
- trincken, das.	סתייה
Trockenes land.	יבשה
Trösten.	הנחם זיין
	הנחון
	- trösten

- trösten bey todesfä-	נחם מלץ זין
len.	
Tröstungen.	דברי נחמות
- grosse tröstungen für	נחמות גדולות מל ישרא
Israel.	
Trost.	נחמה
Truncken.	טיכור
Trunckenbold.	בעל סכרן
Trunckenheit.	סכורת
Tuch, (daraus kleider	בגד
gemacht werden.)	
Tugenden.	מדות טובות
Tugendhåfter mann.	ישרן
Türck.	תוגר
- türcken.	יסועמליק
Tyrannen.	מכורייק
Tyranny.	מכוריות
Tyrannisch.	מאכוריות

v.

Vater.	אב
- heilige väter, (vor-	מבֹת הקדושים
fahren.)	
- unser himlischer va-	אבינו שבשמיים
ter.	
- das vater unser.	דינו תפילה אבינו שבשמיים
Uebel.	
- es ist mir übel.	אני בין חולה
nicht übel nehmen.	נחלץ זין
- nim mirs nicht übel.	זיין מירז מוכל
Uebelthäter.	בעל מעשה רע

4

Ueber.

Ueber.	על
- eine erniedrigung über alle erniedri- gung.	ספלות על כל הספלות
Ueberbleibsel israels.	סמית ישראל
Ueberhand nehmen.	גובר זין
Ueberhaupt.	בכל (בפרט. ג.)
Ueberkommen.	אויברכט זין
Ueberschlagen, (rech- nen.)	חשבן
Ueberschreiten.	עובר זין
Uebersetzen.	ועתיק זין
- übersetzt (in der chal- däischen version.)	ותורגם
Uebersetzer.	בעל הועתיק ועתיק
Uebersetzung.	העתקה
- griechische übersetzung.	העתקה בלסון יון
- lateinische übersetzung.	העתקה בלסון רומי
Uebertreten.	עובר זין
- übertreten einen be- fehl.	אבטל זין אייני חלוקה
- lehren die göttlichen gebote übertreten.	דבר עבירה
- er hat das sechste ge- bot übertreten.	ער איזט חייב אסוק לא תנאף
- das gesetz übertreten.	עובר זין על התורה
- das gesetz frecher wei- se übertreten.	אגלה זין פנים בתורה
Uebertretung.	עבירה
	- über

- übertretungen begehen.	עובר עבירות זיין
- übertretungen zwischen GOTT und dem menschen.	עבירות שבין אלקים
- übertretungen zwischen menschen untereinander.	עבירות דיא דא וינר שבין אדם לחבירו
- eine übertretung hat die andere nach sich gezogen.	עבירה איז גוררת עבירה גווען
Ueberwinden.	אונלח זיין
Ueberzeugung des herzens.	ראיית הלב
Uebrig.	סאר
Verabscheuen.	התעב זיין
	הסקן זיין
Verachten.	הולל זיין
	חבול זיין
Verachtet.	בזי
Verachtung.	בזיון
	בוזיק
Verächtliches gewäs.	כלי בזיון
Verächtlichkeit.	זלזול
Verändern, sich.	זיך ווערן זיין
Verarmet.	בדלות
Verbannet.	ווערן
Verbieten.	מלכות
	אסרן
Verblünder weise zu verstehen geben.	ווערן זיין

Verborgen.	גסתר בסוד
Verbot.	סתור וחתוק איסור
- verbote.	אסור לא תעשה
Verboten.	אסור
- gängliches verbot.	איסור גמור
- verbotene dinge.	אסורים (התורים ג.)
- etwas thun, das gang und gar verboten ist.	אין איסור גמור טון
- allerley mitteldinge für verboten achten und meiden.	אויף זיך וואויר זיין
Verbrennung.	שריפה
Verbunden, (verknüp= fet.)	אקוט
- verbunden seyn, et= was zu thun.	אחויב זיין עטוואס צו טון
Verdacht.	חסר
Verdammen.	ארטיע זיין
Verderben.	עדי אובד ווערן אפסיר זיין
- ins verderben gera= thender mensch.	בן אטחית
Verdienst.	זכות
- verdienste.	זכיות
- nach verdienst.	אידה כנגד אידה
- das verdienst Christi.	זכות האטיח
- verdienst aus beobach= tung des gesetzes.	זכות התורה Ver=

Verdolmetschen.	מתרגם זיין
Verdrehen, (verfehren.)	מהסך זיין
Verdrießlicher anblick.	לער עין
Verehren.	מכבד זיין
- etwas göttlich verehren.	זיך פֿור עטוואס כורע ומסתחוה זיין אלץ וויא פֿור מיין מלוא
Vereinigen.	איחד זיין
- vereinigt.	מסותף
Vereinigung.	
- vereinigung der göttlichen gegenwart.	דבוק הסכינה
- vereinigung seiner göttlichen und menschlichen natur.	דביקות הסכינה עס הגוף ומטאפה סל
Verfassen, (schriftlich ausarbeiten.)	מחבר זיין
Verfasser.	מחבר בעל כותב
Verfertigung eines buch.	חיבור מיינט ספר
Verflucht.	מרוך
Verfolgen.	רודף זיין
- verfolgen, um auszu- rotten.	רודף זיין עד חרואה
- bis auf den tod ver- folgen.	רודף עד חרואה זיין
Verfolger.	לורר
- verfolgter der chri- sten.	לורר הנולדים
	Verfol-

Verfolgung.

סוד

לרוד

והוואת

- zur zeit der verfolgung. בטעת לרוד ומוקות ובטעת סוד

Verführen.

ותעה זין

ורמאי זין

Vergeben, (verzeihen.)

ווחל זין

- einem die sünde vergeben. חיינק דיא זינד ותיך זין

- einem im namen Christi die sünden vergeben. חיינק געבן סליחת העוונות בסם הוסיח

Vergeblich.

חנק

בחנק ובלא דבר

בחנק ובלא דבר בטל ובוטל

- vergeblich seyn.

בחיוק זין

Vergebung (der sünden.)

סליחה

- vergabung der sünden.

סליחת העוונות

Vergelten, gutes mit bösen.

וסלק רעה תחת טובה

זין

Vergeltung.

גחול

- aus vergeltung.

על זר גחול

Vergessen.

- was von den fruchten auf einem acker vergessen wird, und den armen zu lassen ist.

סכחה

Vergnügen, das.

הנאה

Verhalten, sich.

זיך מהג (והנהג) זין

Ver=

Verhaßt machen. אסטיין זיין

Verheißung. הבטחה

- Kinder der Verheißung. בני ההבטחה

Verherlichen, Gott. מקדש השם זיין

Verherlichung. על קדוש השם יסוע

- zur Verherlichung des Namens Jesu.

Verificiren. מקיים אומר ותמציא זיין

Verkauffen. פדוניאן

Verkehr. עסקים

- allerley Verkehr. כל מיני עסקים

Verkehren. והפך זיין

- Gottes Wort verkehren. והפך זיין דברי מלהים חיים

Verkehrtheit des Herzens. עקטות לב

Verkleinern. מקטן זיין

- eines seinen guten Namen verkleinern. מיינס זיינען שם טוב מקטן זיין

Verlassen, sich auf. זיך סוואך זיין אויף

זיך אבטיח זיין

Verleugnen, (ungläubiger Weise verwerfen.) כופר זיין (אין)

- Gott verleugnen. כופר זיין אין גאט

- seinen Willen verleugnen. אבטל זיין רצונו

Verleumden. מוליא רבה זיין

Verleumder. מלסין

לסון הרע דירונ

Ver-

Verleumdung.

אנשינות

רכילות

לסון הרע

Verliebt.

- in etwas verliebt
seyn.

חסק לו עמומו האבן

Verliebter.

אוחב נסיך

Verlohren.

- daß keiner verlohren
gehe von Israel.

כרי סלא יאבר אחר

איסראל

Verlöbniß.

קידושין

Vermahnung.

אומר

- vermahnungsworte.

דברי אומר

Vermischt.

- großer vermischter
haufe.

ערב רב

- ein großer vermisch-
ter haufe menschen
aus allerley völ-
ckern.

חיין ערב רב קון קילרליא

גויין

Vermittelst.

על פי

Vermögen, das. (die
Kraft.)

יכולת

Vernünftig.

בעל סכל

Vernunft.

סכל

- nach der vernunft.

לפי הסכל

Vernunftschluß.

טענה

Verordnen.

אסדר זיין

אתקן זיין

Verordnung.

תקנה

Verräther.

אומר

Berras

Verrathen.	חוסר זין
	פדומסרן
Verreigen.	חסית זין
Verrichtungen.	עסקים
- nothwendige verrichtungen.	נויטווענדיג עסקים
Verrückt im kopf.	חסוגע
Versammlung, (hauffe zusammen gekommener leute.)	כנסת
	קהל
- heilige versammlung.	כנסית לבור לסם סחיק
- versammlung der gemeinde.	לבור
- bey der versammlung der gemeinde.	כסעת כנסיות הלבור
- obersten der versammlung.	ראשי הקהל
Versammlungshaus.	בית הכנסת
Verschieden, (s. verstorben.)	
Verschonen.	חס זין
Verschreiben.	פרכתבן
Verschwägern, sich mit.	זיך ויתחתן זין ויט
Versichert seyn.	בטוח זין
Versicul.	סמך
Versiegeln.	פדחתון
Versöhnung.	כפרה
Versöhnungstag.	יום כיפור
Versprechen, das.	תקיעת כל
(handschlag.)	
- sein versprechen brechen.	זין תקיעת כל ברעבן
	Verstän-

Verständiger mensch.

בעל סכל

בעל דעת

בר דעת

בעל לב

Verstand.

סכל

תבונה

הבנה

סכל

- verstand, (die Kraft zu denken.

- verstand, (der worte.)

פיריט

- nach seinem verstand.

על פיט כלו

- mit gutem verstand.

בטוב טעם ודעת

- menschlicher verstand.

סכל האנושי

- nach menschlichem verstand.

על פיט כל אנושי

בדיעת כסרה ודק

- weil wir nur menschlichen verstand haben.

סטכל האנושי יס בנו

- natürlicher verstand.

סכל הטבעי

- rechter verstand.

פירוט נכון

- im verblühten verstand.

ברוך אסל

ברוך הסמלה

- durch die kraft des verstandes.

אכוח סכל

- wortverstand.

פטוט

- wortverstand des textes.

פטוט האלות

פטוט האקרא

- die heilige schrift gehet nicht leicht vom wortverstand ab.

מין האקרא יולא אירי

פטוט

Verste=

Verstehen.	הבין זיין
Verstorben.	נפטר
Versuchung.	נסיון
Vertauschen	פֶּרַחֲלָן
Vertilgen.	עוקר זון העלס זיין
Vertrauen, (zuversicht.)	בטחון
- falsches vertrauen.	בטחון סקר
Vertrieben werden.	אגורט ווערן מיין גירט האבן
Verunreinigen.	אטומ זיין
- verunreinigt werden können.	אקבל טומאה זיין
Verursachen, daß.	גורם זיין דאס
Verurtheilen zum tod.	דן זיין לאייתא דן באייתא זיין
Verurtheilung zum ewigen tod.	גור דן לאייתא עולם
Verwandter.	קרוב
- mein blutsverwand- ter.	סמך בסרי
Verwickelt.	
- allezeit in weltlichen geschäften verwi- ckelt seyn.	תמיד טרוד בעניני עולם הזה זיין
Verwirrt.	אבולבל
- verwirrt im kopf.	אבולבל אבולבל הדעת
Verwüsten.	אחרים זיין
- verwüstet.	חרוב
Bestung.	חוק
Better.	דור
	- mein

- mein vetter.	דודי
Vieh, zahmes.	בהמה
Viel.	הרבה
- sehr viel.	כמה
	כמה וכמה
- wegen sehr vieler ur-	מספר כמה טעמים
sachen.	
- viel tausend.	כמה אלפים
- vor so viel tausend	פאר כמה וכמה אלף טנים
jahren.	
- das ist so viel, als.	כלומר
Vielleicht.	מפטר
Viertel.	רביעה
	רביעות
Um willen.	למען
- um Gottes willen.	למען הטעם
Umbringen, sich selbst.	זיך זעלבסט איינהוית
	מנשן
Umgang.	הלך
Umgehen.	מוהולוכן
Umkehren, (wenden.)	זהפך זיין
Umsonst.	בחנם
- aus gnaden umsonst.	מזיו חסד חנם
Unablässig seyn.	מתמיד זיין
Unbarmherzig.	מכור
Unbeschnitten.	ערל
- unbeschnitten am	ערל בסר ולב
fleisch und her-	
zen.	
Unreinigkeiten.	מחלוקות
Ungelehrt.	
	- unge-

- ungelehrte leute.	עמי הארצין
Ungelehrter.	הדיוטין
Ungeschickter mensch.	עם הארץ
Unglück.	בזר
Unmöglichkeit sache.	דעה
Unrecht.	דבר שאי אפשר
- welches unrecht ist.	עוולה
Unrein.	סלח כרין
Unreinigkeit.	סלח כהלכה
Unruhig seyn.	טריפה (כסר. ג.)
Unschlit.	פסול (כסר. ג.)
Unschuldig.	טוואה
Unsinziger.	נדה
Unstāt.	מרגים זין
- fast beständig unstāt	חלב
und flüchtig seyn.	נקי
Unter.	מסוגע
- unter tausend.	חוט תמיד נע וור זין
Untere.	זין
Untergang.	זון אלץ
Unterhalt.	תחתון
- zu seinem unterhalt.	מפלה
Unterkleid.	פרנסה
Unterricht.	כדי פרנסתו
Unterschied.	כתן תחתן
- ohne unterschied.	לימוד
	הפרט
	חלוק
	בלי הפרט
	- mit

132 Jüdisch-deutsches wörterbüchlein.

- mit gutem unterschied.	בטוב טעם ודעת
Untersuchen.	חוקר ודורש זיין
- seine handlungen untersuchen.	מפספס באעסיו זיין
Unterthänig seyn.	מטועבר זיין
Unterthänigkeit.	טיעבורי עבדות
Untertauchen.	טובל זיין
Unverschämter mensch.	חליץ
Unverschämtheit.	חולסה
	ענות פנים
Unverschuldet.	
- unverschuldeter weise.	בחק ובלא דבר
- unverschuldeter weise verdammen.	דן זיין לכל חוב בחק ובלא דבר
Unwahrheit, (eitelkeit.)	הבלים
Unwillen.	רגזה
Unwissend.	עק הארץ
	מין יודע
- unwissende menschen.	וועלכי גימן בלי תורה וחלונות
Unwissenheit.	
- grobe unwissenheit.	עק הארלות
Unzählig.	
- dergleichen dinge unzählig mehr.	דער גלייכן מעהר ער למין טול
Unzucht.	חולסה
Vogel.	עוף
Völk.	מוטה
	עק
- das gemeine volck.	העון עק
- das idumäische volck.	מוטה פון ארוק
	- die

- die sieben völker im lande Canaan.	שבעה אומות אין מלך ישראל
Voll.	מלא
- voller freude.	מלא שמחה
Vollbringen.	פועל זיין
Vollkommener gerecht-ter.	צדיק גמור
Vollkommenheit.	תכלית
Vor (z. e. einem sich fürchten.)	ומפני
Vor, (vorher.)	קודם
- vor alters.	וקדם
- vor allen dingen.	קודם כל דבר
- vor viel tausend jahren.	קודם כל ועל כולם
- vor aller welt bekennen.	וכמה מאלף דורות בפני כל העולם וזרה זיין
Vorbeter.	חון
Vorbild.	דמו
Vorbilden.	אמנו זיין
Vorfahren, ihre.	אבות אבותם
Vorhang.	יריעה
- vorhang (im tempel, der innere.)	פרוכת
Vorhaut.	עלה
Vorher.	וקודם לכן
Vormund.	אפוטרופוס
Vornehm.	חשוב
- vornehme frau.	אישה חשובה
- vornehme frauen.	נשים יקרות
	- vor=

134 Jüdischdeutsches wörterbüchlein.

- vornehme leute.	חסובים
Vornehmlich.	בפרט
Vorrede.	קדמה
	פתיחה
Vorsänger.	חזן
Vorsichtiger mann.	בעל תבונה
Vorsteher.	ראש
- vorsteher, (einer ge-	מונהג
meinde.)	
Vorthail.	יתר
Vortreflich.	אופלג
Vorzug.	יתר
	יתר טאט
Urin.	הסתוה
Ursach.	טעק
	סבה
- aus was für einer ur-	וואס טעמא
sach.	
- ursach aller ursachen.	סבה כל הסבות
- die rechte ursach.	דער יוסר טעק
- aus vielen ursachen.	אכזה טעמים
	אטום כמה טעמים
Ursprung.	יקור
- von ihrem ursprung an.	והק היותק
Urtheil.	ראיות
	פסק
- urtheil, (gerichtli-	גור דין
cher ausspruch.)	
- todesurtheil.	גור דין לאיתק
- urtheil abfassen.	דינק האפן
	פסקן
	Waare.

W.

Waare.	מחור
Wache.	טוירות
Wachet.	סקרו וטורו
Wachsamkeit.	סקירות
Wachtel.	טו
Wächter.	טוור
Wägen.	וטקן
Wärme.	חמימה
Waffen.	כלי זין
Wahr.	אמת
	ליב
	אמיתי
Wahrhaftig, (redlich.)	אמיתי
Wahrheit.	אמת
- mit Wahrheit.	באמת
- die eigentliche Wahr-	דער פרט אמת
heit.	
- etwas, als eine gewis-	עטוואס אלס איינע תורה
se Wahrheit, nach-	נאך רידן
reden.	
- du hast die rechte	דו האסט דען ישרן אמת
Wahrheit gesagt.	גריכרט
Wahrsager.	ידעווי
Wahrsagergeist.	אוב
Wahrscheinlich.	קרוב לאמת
Wald.	יער
Wandel.	
- einen rechtschaffenen	הולך תמים זין
Wandel führen.	
Wandeln.	הולך זין

- er wandelt im rath der gottlosen.	ער מענטש הולך בעצת רשעים
Warm.	חם
Warnen.	וזהיר זיין
Warum denn.	וזה טעם
Was?	וזה
- was es sey.	וזהות
Waschen.	רחלן
Wasser.	ווייס
Weder - noch.	הן - הן
Wechselbrief.	חלף כתב חילוף
Wechselung treiben.	זייט חלופים וטא ואתן טרייבן
Wechsler.	חולפן
Weg.	דרך
- kurzer weg.	קלרה דרך
- der rechte weg.	דרך ישרה
- einen auf den weg bringen.	איינקלויז טון
- aus dem wege räu= men, (vertilgen.)	אפער זיין
- das ist der weg, in welchem du wan= deln sollst.	זה הדרך אשר תלך בה
Wegen, (um - willen.)	וטעם על
Weggehen.	זיברח הולכן
Wegwerfen.	אטליך זיין
Wehe!	אוי
- wehe uns, daß wir ge= sündigt haben.	אוי לנו כי חטאנו Wehrt.

Wehrt.	טוה
- nicht wehrt.	חייב
- wehrt seyn, ausgerot-	לום טוה
tet zu werden.	חייב כליה ויין
Weib.	איסה
Weibsgestalt, in.	בריות אמה
Weiblein.	נקבה
Wein.	יין
- neuer wein.	יין תרס
Weinberg.	גפניק
Weinen, (das.)	בכיה
Weinstock.	גפן
Weintrauben.	חוביק
Weise, (art.)	כסדר הזה
- auf die weise.	על פי זה
	כהאי גוונא
	באופן הזה
- auf alle weise.	על כל פנים
- fluchsweise.	על דרך קללה
- auf gleiche weise.	וכמו כן
- verblümter weise.	בדרך הטמלה
Weise, (flug.)	חכק
	חכק לב
- weise männer.	חכמים
- natürliche weise män-	חכמים בחכמת טבעיה
ner.	
- die wahren weisen.	חכמי אמת
- weisen unter den hey-	חכמי מומות העולם
den.	

Weisheit.

חכמה

- die selbständige (höchste) weisheit.

חכמה עליונה

(absolute.) חכמה סתם

Weislich.

בחכמה

Weiß.

לכן

Weissagen.

מתנבא ויין

Weissagung.

נבואה

- biblische weissagungen.

נבואת במקרא

- geist der weissagung.

רוח הנבואה

- weissagungsweise.

בנבואה

Weit.

- so weit (gehen) desselben worte.

עד כאן (טעם)

Weigen.

חטים

Welt.

עולם

- in dieser welt.

בעולם הזה

- aller welt.

לכלי עולם

- von anbegin der welt an.

פון טעם ימי בראשית

מן

- die dinge dieser welt.

דברי עולם הזה

- die dinge jener welt.

דברי עולם הבא

- der fürst dieser welt.

טר עולם הזה

- die welt und alle ihre lust.

העולם הזה וכל הנאות

טבו

- keine lust der welt.

קיינה תחבולה טבעולם

Weltgegenden.

סינות העולם

Weltkinder.

בני עולם הזה

Weltlauf, (gewohnheit der menschen.)

סדר העולם

Weltliche geschäfte.

עניני עולם הזה

Welta

Weltsäulen, (hochver=
diente männer.) עמודי עולם

Welttheile, (die vier
grosse.) פינות העולם

Wenden.

- sich zu einem wenden, זך לו חיינק וקריב זין
(ihm anzuhängen.)

- sich zum guten wen=
den. חוזר לאוטב זין

Wenig. מעט

- zu wenig lohn. מעט שכירות

- weniger. מעטער

- zum wenigsten. לכל הפחות

Wenn.

- wenn dem also ist. חס כן

- wenn dem nicht also
wäre. חס לא כן

Werck. מעשה

חלמה

עסק

- böse wercke. מעשים הרעים

- gute wercke. מעשים הטובים

- ausübung guter wer=
cke. גזירות חסידים

- seiner hände werck. מעשה ידיו וילור כפיו

Wesen. הויה

חלימה

עלם

- göttliches wesen. ישות חלהית

- ein grosses wesen aus
etwas machen. חייך גרויס יט מוין עטומא
מחכן

Wey.

Weynachten.	נטל
Wichtig.	קסה
Widder.	חיל
Widerlegen, die einwürfe.	דיא טענות אהרן זיין
Widerpart.	נגד בעל דין
Widersacher, (vor Gericht.)	בעל דין
Widerspenstigkeit.	
- in seiner widerspenstigkeit beharren.	עומד בארדו זיין
Widersprechen.	ווירדערברן
Widmen, sich.	זיך ווייחר זיין
- sich einzig und allein dem dienst Gottes widmen.	זיך ווייחר לעבודת השם זיין
Wie.	כאז
- wie es sey.	מיכאז
- wie viel?	וזה הרבה
- wie zuvor.	כברמאנה
Wieder.	
- aber laßet uns wieder zur sache kommen.	רק נחזור לעניינו הראשון
Wiedererstaten.	אטלן זיין
Wiederherstellen.	אחזר זיין
- die wahre religion wiederherstellen in ihrer vorigen lauterkeit.	דיא קרוין פון דער מאונה טאנה ווירד אחזר זיין ליטנה מונד טטעפן על בוריה
Widerrufen.	אטנה זיין
	Wider=

Widerspiel. הסך

Wille. רצון

- freyer will. בחירה

- der einen freyen wil- בעל בחירה
len hat.

- mit gutem willen. ברצון (באום. ג.)

- seinen willen verfeug- ובטל זיין רצונו אפני
nen, um Gottes רצון מלהים
willen zu vollbrin-
gen.

wild.

- wildes thier. חיה

Wildpret. חיי במה

Willkommen.

- seyd willkommen! (Gott יברכך יהוה סלום עליך
segne dich! der וברוך הבח
friede sey über dir!
gesegnet sey, der
da kommet!

darauf wird geantwortet :

- über dir sey der friede, עליך סלום וברוך הנמצא
gesegnet sey, der hier
gegenwärtige!

Williglich. בנסח חפזה

Wind.

- verderblicher wind. רוח אטחית

Windmacherey. רעות רוח

Winter. חורף

Wirth. מוס בית

Wissen. יודע זיין

יריעה האבן

- ich

- ich weiß gewiß. ידעתי ביריעה החזיתית

- zu wissen thun. יודיע זין

Wissenschaft. ודע

חכמה

- alle wissenschaften. כל היני חכמה וודע

Witwe. מלונה

- lebendige witwe, (ei- מלונה חיה

ne abgeschiedene,

deren mann noch

lebet.)

Witwer. מלון

Woche. שבוע

Wohl. טוב

- wohl dir, daß. חסריך על חסר

- nicht wohl. לוא טוב

- ich fass nicht wohl מי קמנו לוא טוב ואין

glauben. זין

Wohlfeil. בוזל

Wohlgefallen, das. רצון

- mit wohlgefallen. בנפס חסנה

Wohlseyn. טון

- euch alle in wohlseyn לראות בטון כולם

zu sehen.

Wohlthat: טובה

חסר

- einem eine wohlthat מיינס מין טובה טון

erzeigen.

Wohnung. דירה

- ewige wohnung. ייטוב עולם

Wolcken. ענני

Wolcensäule. עמוד ען

Wolf.

Wolf. וולף

Wollen. ויל

- wolte Gott! וי יתן

- so Gott, (der alles
bestimmt und
decretiret) will. חס ירנה הגזר

Wollen tuch. בגד למד

Wollüstig. בעל תענוגים

Wort. דבר

- mit diesen worten. ברברים האלה

- das selbständige wort
Gottes. מיוחד די

- unnütze worte. דברים בטלים

- worte des lebendigen
Gottes. דברי חיים

Würden. פועל

Würdung. מעולה

Würde. מעלה

- erw. hochehrwürden, כבוד מעלות רבי

mein herr doctor. כבוד מורינו ורבינו

- erw. wohllehrwürden,
(mein herr, leh-
rer und mein rab-
bi.) מורי ורבי

Würdig. ראוי

Würdigen. ער

- er ist gewürdigt wor-
den, ein apostel zu
seyn. ער מיוס זוכה גומען
מין סליח לו זין

- er ist gewürdigt wor- ער האט דיא זכיה
den, von Jesu selbst גהאבט דאס ער שון
berufen zu werden. יסוע זעלבסט איזט
ברופן ווארדן

Würdigkeit.

זכיה

Würgengel.

אלאך האות

Wärme.

תולעים

Wüste.

ארבר

- die in der wüsten her-
umziehende israeli-
ten.

אנשי ארבר

- die aus der wüsten ge-
kommene.

עולי ארבר

Wunder.

נס

- es nimmet mich sehr
wunder.

עו ניהט איך גרוס חירוש

Wunderbare dinge.

פלאים

Wunderlich.

עו איזט איר חסנה

Wundern, sich.

זיך ותניה ויין

Wunderthäter.

בעל נסאות

Wunderwerke.

נפלאות

- durch ein wunder-
werck.

על דרך נס ונסא

3.

Zacharias.

זכריה

Zähne.

טניס

Zahl.

חספר

Zauberey.

כישוף

- גאנ

- zauberey treiben.	כישוף ומכין
Zaun.	סיג
	גדר
Zehnte, (decem.)	עשר
Zeichen.	סימן
- zeichen, (wunder=	נס
that.)	אות
- durch ein zeichen,	על פי הנס
(wunderwerck.)	
- zum zeichen der auf=	לוק רחוק מוזהר זמן רב
erstehung.	תחיית המתים
Zeit.	זמן
	עת
- zeiten.	דורות
- zu unsern zeiten.	בימינו
- hier in der zeit.	בעולם הזה
	בזמן הזה
- zu aller zeit.	בכל עת
- von alten zeiten her.	מזמנים קדמונים
- die ersten zeiten.	דורות הראשונים
- in der folgenden zeit.	לאחר זמן
- in kurzer zeit.	בזמן קטן
- in langer zeit.	בזמן רב
- in den letzten zeiten.	במחרית הימנ
- in der länge der zeit.	ברוב הימים
- zu den zeiten Jere=	בימי ירמיהו
miä.	
- zur zeit der plage.	בטעת הגיפה
- die leute, welche zur	דור העבול
zeit der sündfluth	
gelebt haben.	

Ⲁ

- die

- die Leute, welche zur zeit der zertheilung der völker gelebt haben.	דור הפלגה
Zerbrechen.	לוטברן
- zerbrochenes und zer- schlagenes herz.	לב נטבר ונרכא
Zerstörung.	חרבן
Zertheilung, (der völk- er auf dem erd- boden.)	הפלגה
- nach der zertheilung der völker.	נאך דעם דור הפלגה
Zettergeschrey.	זעקה לטויין
Zeugen, (generiren.)	חוליד זיין
- kinder zeugen.	זרע חוליד זיין
Zeugen, (bezeugen.)	חעיד זיין
Zeugnis.	עדות
Ziege.	עז
Zierlich.	
- zierlicher weise, (im reden.)	על דרך לחות
- zierlich reden.	דערן בלחות
Zimmer.	חרר
Zimmet.	קטון
Zinn.	בריל
Zipfel der frucht eines ackers, welchen man für die armen muß stehen lassen.	סימה
Zischen, das.	לחשה
	- das

- das zischen der Schlange.	לחטת סרף
Zölner.	חוכסן
Zoll.	חכס
Zorn.	רוגז
	רגזות
	זעס
	חרון
	קלב
- göttlicher zorn.	חרון מזל טז הק"ה
Zornig.	ברוגז
- zornig seyn.	ברוגז זיין
- sehr zornig seyn.	ברוגז גדול זיין
- zornig werden.	זיך ארגז זיין
Zubereiten, sich zum	זיך אחק זיין לעבודת
dienst Gottes.	הספ
Zufälle, allerley.	כמה רעות
Zügen.	
- in den letzten zügen	גוסס
liegend.	
Zürnen.	זיך ארגז זיין
Zukunft, in. s. künftighin.	
Zunft.	חברה
Zunge.	לסון
Zusammenhang.	דביקות
- zusammenhang der	קשר הספוקים
versicul.	
- zusammenhang der	קשר הדברים
worte.	
Zusammenhangend.	דבוק
Zusammenscharrung	הכנסת ארון
geldes und gutes.	

Zusammenwachſung (zweyer theile im cörper.)	סירכה
Zuſtand.	מעמד מופן יומן
- der alte zuſtand.	בטחון
Zuverſicht.	ועל כולם
Zuvorderſt.	
Zwang.	
- durch zwang.	באונס (ברצון, ג.)
Zweideutige redens- art.	כסל לסון
Zweifel.	ספק
- ohne zweifel.	בלי ספק
- groſſer zweifel.	ספק גדול
Zweifelhafte dinge.	ספיקות
Zweifeln.	אסופק זין
Zweimal.	טויס
Zwiebel.	בליס
Zwiſchen ſich und Gott.	בינו ולבין העוקר

א

אב 57. 119	אורק 100
אבות 119	אוהב 38. 39. 126
אבחתכן 1	אוהבה 38
אבטיחין 83	אוהבטה 38
אבינו 119	אוהל 112
אבירין 19	אוות 80
אבל 119	אוי 136
אבלות 78	אויברבמ 120
אבן 6. 23. 65. 111	אויזמורן 8
אבנים 25	אויזהולכן 9. 62
אברין 54	אוינותן 8
אגב 46	אויפמכלן 7
אגוין 89	אוכל 33
אגרת 19. 108	אולק 59. 113
ארוני 143	אוזה 69
ארוק 30. 32	אוות 39. 61. 69. 99
ארק 2. 18. 42. 43. 46.	137
59. 83. 87. 89. 100.	אוותות 60
106. 120	אונט 148
ארני 55	אופן 11. 137. 148
אררמ 44	אורח 37. 41
אהבה 26. 78. 79	אורחין 41
אהבת 79	אורק 75
אהובי 47	אורכר 75
אהרון 50	אוספיזבית 62
אוב 135	אות 3. 145
אובר 117. 122	אותו 79
אוברות 102	אטי 103
אבל 78	אותיות 20

150 Register der jüdischen wörter.

מזהרה 31. 32	מך 3
מזניק 91	מכילה 33
מח 19	מכילות 49
מחר 17. 26. 27. 33. 67 82. 86. 115. 116. 126	מכוריות 29. 56. 64 117. 119
מחדות 27	מכוריין 119
מחזה 19	מכילה 33
מחנות 54	מכין 33. 38. 102
מחות 19. 107	מל 4. 45. 55. 79. 80
מחותי 107	מלם 109
מחר 4. 15. 33. 64. 86 108. 117. 145	מלה 143
מחרון 2. 94	מלהות 56
מחרונה 32	מלהי 56. 82
מחרוניק 86	מלהיך 76. 79
מחריק 15. 107	מלהיק 25. 40. 76. 81 109. 125. 141. 143
מחרית 145	מלהינו 56
מחרן 78	מלהית 139
מחרת 4	מלה 55. 123
מחת 52	מלך 77
מחלול 46. 52. 110	מלך 5
מחלוליק 33	מלך 55
מחכות 14. 140	מלך 55
מל 140	מלך 142
מין 6. 88. 104	מלך 26. 67. 109. 115
מיסור 122	מלך 86. 90. 113. 143
מיסוריק 31	מלה 27. 57. 86
מיס 39. 73. 82. 114 118. 141	מלך 101
מיטה 17. 37. 63. 83 137	מלך 7. 19. 22. 53 54. 57. 60. 71. 88 106. 140

מחנות 54	מספֿיזר 92
מחין 66	מסר 83
מחית 135	מסטר 84. 106
מחיתית 31. 142	מחלות 8
מחלמי 84	מרכה 63
מחלי 72	מרבע 17. 27
מחל 3. 13. 31. 45. 53	מרג 18
63. 76. 77. 84. 97	מרון 20. 62. 102
99. 135. 137.	מרור 123
מחביק 137	מרי 80
מחברק 5	מריכות 8
מח 114	מרכה 74
מחסי 43. 83. 86. 128	מרק 113
מחסיק 83	מרחית 113
מחי 12. 17. 75. 97. 119	מרחבת 59
142	מרץ 9. 29. 30. 47. 53
מחלוג 5	57. 93. 109.
מחלקחוג 5	מט 26. 36. 65
מחלקחן 5	מטיה 72
מחם 141	מטכן 13
מחסי 18. 116. 144	מטכנו 115
מחסיק 82	מטק 91. 106
מחור 48	מטעה 113
מחורות 110	מטר 80. 136. 142
מחוריק 31. 44. 122	מטריך 142
מחורן 121	מט 76. 79
מחץ 75. 147	מטה 24
מחוק 44	מתון 33
מחילן 7	מתועל 52

ב

ב' 21. 27	בחנה 95
בא 5. 24. 43. 58. 62	בחירה 141
73. 75. 81. 108. 138	בטוח 4. 108. 127
141	בטחון 148
באר 23	בטל 7. 124
בבל 44	בטלים 143
בבלי 114	בטלן 86
בגר 59. 78. 119. 143	בטן 11
בגזון 14. 93	בימה 5
בריל 146	בימור 31
בריקת 94	בין 42. 95. 120. 148
ברקן 113	ביט 148
בה 136.	בליק 34
בוגרת 82	בית 1. 12. 38. 44. 49
בורק 15. 94. 95	58. 61. 71. 99. 100
בוחר 33	106. 115. 127. 141
בופר 19. 24	בכמן 3. 12. 63
בוקר 1	בכור 33
בור 24. 57	בכיה 137
בורמ 67. 104	בכנ 18. 23.
בורי 75	בלכר 3
בוריה 71. 140	בלוט 90
בורטיקר 40	בלי 2. 5. 11. 25. 27. 82
בוטה 102	113. 148
בווי 121	בליעל 18
בוויה 104. 117	בוה 64
בוזין 121	בן 18. 25. 33. 34. 46
בוזייק 121	83. 87. 89. 109. 117
בחור 69. 112	122

בנו 128	ברוך 43. 55. 56. 141
בני 20. 27. 42. 43. 67	ברורה 12
75. 85. 106. 125. 138	ברזל 27. 68
בויני 77	בריחה 22. 32. 91. 105
בויק 70. 86	בריחות 50
בויק 22	בריחת 105
במחיק 53	בריה 58. 80
בעל 17. 30. 34. 38. 42	בריוניק 19
45. 46. 52. 60. 61	בריות 95
73. 82. 85. 87. 89	בריתא 64
94. 96. 98. 106. 119	בריטראליט 54. 69
120. 123. 126. 128	ברית 20. 34. 51. 115
140. 141. 143. 144	ברכה 22. 37. 54. 70
בעלי 76. 109	107
בענונג 107	ברכות 39
בעוטן 107	ברכייק 71
בלליק 148	ברקת 21
בקי 52	בטול 72
בקימ 30	בטורה 18. 33. 58. 114
בקיחות 53	בטר 24. 36. 42. 45
בקיעת 83	64. 66. 68. 70. 72
בקטה 18. 41	73. 77. 83. 87. 90
בקטתיו 18	99. 100. 106. 128
בקר 100	141
בר 42. 69	בת 25. 66. 70. 82
ברמטית 32. 50. 85. 138	117
ברר 59	בתולה 69. 106
ברואן 81	בתולכן 69
ברויק 105	בתראי 2

ג 24	גור 9. 14. 143
גאווה 64	גויס 94. 95. 107. 126
גאולה 32. 65. 73	גולה 34
גאון 34	גוסט 147
גאות 64	גוף 19. 77. 87. 89. 123
גבא 3. 93	גופני 77
גבול 73. 111	גופנייק 102
גבורה 33. 81. 111	גורל 64. 80
גבורת 81	גורק 5
גבורתו 72	גוררת 113. 121
גביה 70	גילה 96
גביע 11	גילות 96
גבענוסט 50	גירות 9. 49
גבר 82	גוף 96
גג 22	גזלות 96
גדול 2. 34. 39. 43. 65	גוע 50
108. 147. 148.	גחייטט 75
גדולה 4. 81	גחלה 72
גדולות 103. 119	גט 103
גדולר 98	גירון 2
גריכט 135	גידול 74. 104
גדר 145	גילה 38
גהינס 65	גיתל 23
גומל 32. 58. 104	גיס 106
גובר 81. 89. 120	גיסט 106
גווינדן 41	גירוע 82
גון 92	גירוס 75
גונט 23. 54. 137	גלגול 107
גונק 27. 92	גלוי 62. 66. 90

גלות 34. 44. 102	גמורא 114
גלח 92. 94	גמרי 40
גליח 45	גן 41. 92
גליל 40	גמזי 102. 104
גליחא 82	גנב 23
גפ 7. 25. 54	גניבה 23. 111
גמול 124	גן 40
גמור 48. 68. 95.	גפן 137
122	גפניק 137
גמורה 60	גפרית 106
גמורות 16. 57	גר 69. 95
גמוריק 33. 95	גריק 69
גמילות 33. 59. 139	גרה 46
גמל 20	גשם 98
גמולת 24	גשמי 77

ד

דאגה 109	דבריק 3. 17. 46. 52
דאורייתא 41	61. 74. 85. 97. 143
דאפטר 84	147
דבה 50. 86. 125	דברן 101. 140
דבוק 123. 147	דבט 65
דבור 12. 90	דג 62
דביקות 123. 147	דגיק 36
דבר 33. 74. 78. 89. 92	דגידר 36
97. 101. 106. 114	דגל 35. 92
120. 124. 143	דגן 72
דברות 42	דריק 19
דברי 9. 15. 20. 27	דהיינו 88
60. 77. 87. 90. 119	דוגמא 54
125. 126. 138. 143	דורה 85

156 Register der jüdischen wörter.

דודתי 85	דאעות 116
דוחק 70	דן 9. 99. 117
דוכיפת 7	דעה 84
דוכס 39. 63	דעת 11. 22. 30. 31
דוקא 18. 70. 89	48. 80. 106. 128
דור 67. 113. 145. 146	דעתן 78
דורות 145	דעתנו 31
דורט 94	דל 37
די 48	דפוס 24. 25
דיבור 97	דקדוק 2. 30. 56
דיי 143	דקדוקי 113
דיין 99	דרכן 42
דינו 48	דרגין 92
דייני 102	דרוח 32
דין 48. 49. 97. 99	דרוק 84
100. 140	דרוט 94
דיני 51. 94	דרך 20. 26. 37. 53
דירה 142	54. 86. 87. 97. 102
דל 84	103. 109. 110. 128
דלות 6. 121	136. 137. 144. 146
דק 13. 18. 36. 68	דרטה 94
77. 83. 87. 99. 128	דרטן 33. 94
דמות 17. 37. 137	דסא 56
דמיך 18	דת 4. 99

ה

ה' 24. 76	הבלי 27
האי 137	הבליק 34. 88
הבמה 83	הבנה 128
הבטחה 125	הברה 102
הבל 27. 34. 88	הגרה 33. 64

הגון 50	הלמה 23
הגוון 75	הלכה 83
הרביקות 47. 48	הלכות 21. 76. 96
הומ 55. 59. 80. 108	הללה 110
116	הוון 93
הוגן 53	הווייך 93
הורו 68	הוטטה 17
הווייה 92	הן 29. 136
הוימכן 74	הנמה 30. 36. 48. 124
הויה 139	הנמות 30. 80. 89. 138
הולירה 42	הנהגה 4
הוליכט 45	העתקה 120
הולך 98. 135. 136	הפטרה 94
הולכן 45. 61. 136	הפך 141
הון 58.	הפלגה 146
הולמות 8. 72	השרט 5
הורג 118	הללה 65
הוטעה 65	הללחה 37
הזיק 102	הלליח 111
היה 70	הקב"ה 12. 26. 39. 59
היותק 4	79. 80. 147
היטב 23	הר 62
היכל 115	הרבה 10. 101. 140
הין 26	הרבהנר 83
היסבת 109	הרגטה 44
היסך 44	הרהור 43
הילירה 42	הרוג 32
היתרה 31	הריק 14
הכי 90	הרע 71
הכנסת 41. 147	הט 23
הכעיס 100	הטגחה 95

158 Register der jüdischen wörter.

השכחה 39	התוריק 122
הסר 13. 26. 27. 29	התלכטות 83
34. 55. 65. 66. 76	התעוררות 16. 33
79. 81. 125. 140	התריק 31
147	

ו' 38	ו' ויפרח 1. 29. 136
והבית 76. 79	וכאי 23
והם 16	וכן 35
ווארמי 53	וורוי 10
וורוי 13	ושט 104
ויכוח 24	

זאב 143	זונה 66
זאת 88	זונות 66
זבוב 37	זות 86
זה 11. 12. 22. 23. 27	זוג 25
30. 58. 63. 75. 80	זין 135
91. 114. 136. 137	זיאות 19
138. 145	זיכונ 108
זהב 18. 37. 55. 109. 115	זכות 15. 29. 97. 122
זהב 58. 73. 115	זכיה 144
זהר 112	זכיות 122
זו 3. 35	זכר 71. 81
זובח 22	זכרון 4. 42. 43.
זוג 25	זכריה 144
זוג 25	זלזל 121
זוכה 35. 143	זאה 80
זולל 142	זון 16. 145

Register der jüdischen wörter. 159

זורות 79	זקנה 57
זורים 86	זקנות 4
זוניק 66	זקנותו 4
זעק 147	זרה 1. 55. 56
זעקה 50. 78. 146	זרע 41. 69. 81. 100
זקן 3. 11. 57	146

ח

חבט 44	חרטיק 63
חביב 78	חוב 9. 106
חבירו 42. 121	חובתו 55
חבית 35	חודט 85
חבלא 27	חוזר 15. 20. 52. 108
חבלי 78	111. 139
חבר 20. 21	חוט 35
חברה 19. 147	חוטא 113. 114
חברותה 22. 47. 50	חוכא 46. 110
51	חול 102
חברות 47	חולאת 73
חברים 38. 79	חולה 73. 119
חג 35. 91. 93	חולופיק 136
חגורה 58	חולי 72
חגיון 80	חולפן 136
חגיר 74	חולט 82
חג 2. 5	חולטה 106
חרוט 88	חולטות 91
חרוטיק 88	חולטת 43
חרר 80. 146	חולץ 33
חרט 63. 88. 137	חומר 6. 78. 82
חרטה 20. 29. 67. 115	חומט 78. 85

160 Register der jüdischen wörter.

חוסר 87	חיה 141. 142
חוסה 64	חיוב 106
חול 9. 47. 64	חיה 76
חולה 9	חיות 75. 77
חוקות 75	חית 104
חוקים 21. 51. 96. 102	חיי 35. 75. 76. 107
חותם 108	141
חזה 19	חייב 105. 106. 112
חזון 51	117. 120. 137
חזיון 52	חיה 77. 116
חזיונה 32. 90	חייק 7. 12. 51. 52.
חזיר 106	75. 76. 125. 143
חזן 20	חין 106
חזק 13. 111	חייטן 75
חוקה 53	חיית 7. 76
חורין 38	חיל 72. 73. 114
חורץ 141	חילון 29
חוט 44. 45. 49. 109	חילון 136
חוסך 36	חינוק 124
חטם 113	חירון 104
חטאים 15. 113	חירות 38
חטאנו 114. 136	חירות 20. 94
חטאת 91. 114	חכי 41
חטאתי 113	חכמה 48
חטיק 138	חכס 4. 30. 56. 71
חטק 87	80. 105. 137.
חי 72. 75. 95	חכמה 6. 52. 138. 142
חיבה 78	חכמות 74
חיבור 123	חכמי 2. 85. 87. 105
חידה 96	112. 114. 137
חידוש 144	חכמת 80. 82. 93. 137
	חלב

ח'ב 36. 84	ח'סירה 112
ח'לול 56	ח'סירות 39. 55
ח'לוק 118	ח'סירי 39
ח'לון 35	ח'סירים 33. 139
ח'לול 103	ח'סרון 42. 82
ח'לייק 73	ח'פורה 64. 102
ח'לינה 13. 35	ח'פל 111
ח'לינה 10. 105	ח'פלה 141. 142
ח'לץ 136	ח'פלות 96
ח'לק 92. 108. 116	ח'לה 26. 59. 67. 92
ח'לט 88	ח'לי 58. 84. 92. 93
ח'לטות 106	112
ח'ק 107. 136	ח'לר 65. 104
ח'קה 20	ח'ק 97
ח'חור 33	ח'קר 30
ח'חות 107	ח'רב 106. 107
ח'חותי 107	ח'רבן 115. 146
ח'חי 107	ח'רון 39. 147
ח'חיה 64. 135	ח'רטה 99. 105
ח'חץ 49. 102	ח'רץ 30. 102
ח'חוכה 27	ח'ריקות 74. 102
ח'חון 55	ח'רק 10
ח'חופה 63	ח'רואה 123
ח'חטר 55	ח'רפה 102
ח'חוק 55. 60. 65. 124	ח'רפון 102
ח'חץ 63	ח'רט 114
ח'ח 13. 35. 105	ח'טבון 97
127	ח'טבן 120
ח'חר 55. 58. 59. 142	ח'טר 122
ח'חרי 58	ח'טוב 64
ח'חיר 39. 108	ח'טיבות 26

162 Register der jüdischen wörter.

חסק 6. 14. 80. 81	חלק 113
126	חלקו 113
חתוק 122	חלמי 67
חתונה 64	חתון 15
חתיכה 112	חתן 18. 26

ט

טבח 84	טובר 15
טבחה 103	טוברטטי 15
טבילה 2. 10. 115	טובתכס 15
טבילות 10	טווה 110
טבע 83. 87. 103	טוואה 45
טבעי 17. 77. 87. 128	טועה 68
טבעיה 137	טועק 104
טבעת 100	טל 116
טהור 19. 98	טלית 90
טהורה 99. 107	טומ 19
טוב 1. 19. 23. 35. 38	טון 83
43. 45. 54. 58. 62	טעיות 35
87. 95. 100. 125	טעק 1. 50. 128. 136
128. 142	טעזיק 2
טובה 15. 18. 26. 27	טונה 27. 126
33. 39. 55. 58. 59	טענות 140
65. 79. 89. 114	טפה 101
124. 142	טרהה 85
טובות 25. 58. 119	טריפה 36. 98
טוביק 36. 38. 139	טריפות 110
טובל 115	טת 88

יחבר 126	יור 95
יבואה 63	יוריעה 74
יברכך 141	יורע 14. 30. 46. 47
יבט 24. 81	48. 141
יבטה 118	יורטן 69
יב 24. 53. 59. 65. 84	יולר 50
"יב 86	יוק 1. 3. 4. 20. 21. 23
יבו 111	24. 35. 38. 49. 50
יבוע 13	63. 84. 85. 86. 88
יבות 60	109. 114. 117. 127
יבי 10. 16. 17. 24. 25	יווניק 57.
49. 55. 73. 83. 101	יון 57. 120
117. 128	יונה 114
יבירה 116	יוני 57
יבו 59. 139	יונית 57
יביק 8. 17. 59	יועליק 96
יביעה 12. 31. 45. 141	יולא 55. 128
142	יורט 29
יביעת 110. 128	יוטן 148
יבעוני 135	יוטנה 140
יבעתי 142	יוטרן 135
יהודות 101	יחוס 62
יהורי 69	יחיד 27. 109
יהוריק 41. 56. 83	יחור 27
יהודיט 69	יין 19. 137
יהוה 11. 27. 56. 57	ייטוב 11. 51. 142
59. 65. 79. 107	יכולת 126
111. 141	יכוב 80
יובל 69	ייר 70

יָלוּד 83	יריעה 115
יָק 83. 102. 103	ירמיהו 145
יָחִי 32. 35. 76. 138	ירלח 143
145	ירטו 29
יָחִיק 21. 83. 145	יט 88. 104. 128. 139
יָחִינוּ 76. 145	יטוב 68
יָחִיק 104	יטון 103
יָחִיק 112	יטוע 67. 87. 144
יָחִיק 57	יטועה 61
יָחִיק 27	יטועות 61
יָחִיק 73. 78. 79. 82	יטועת 61
118	יטות 139
יָעַר 135	יטיבה 2. 106
יָפֵה 53. 104	יטיטיק 96
יָפִיק 41	יטועמליק 119
יָלוּד 139	יטורני 13
יָלִימַת 8	יטניק 20
יָלִיב 53. 135	יטר 39. 97. 98
יָלִר 22. 29. 43. 80. 81	יטרמל 46. 47. 53. 67
יָקֵר 116	69. 77. 113. 119
יָקֵר 79. 103	120. 126
יָרֵחַ 56. 113	יטרמליק 69
יָרֵחַ 40	יטרמלית 69
יָרֵחַ 40	יטרה 136
יָרוּסָה 29. 30	יטרן 98. 119
יָרוּסָה 67. 68	יטרנות 97
יָרוּסָה 114	יטרות 8. 26
יָרוּסָה 30	יטברך 55. 65. 79
יָרִיר 67. 82. 83	יטן 143
יָרִיר 57	

כ

כאמר 79. 103	כופר 7. 125
כאן 138	כורע 123
כבר 75. 76	כורת 20
כבוד 25. 26. 43	כוסר 99
71. 82. 99. 116	כותה 32
143	כותי 101
כבורות 107	כותב 107. 123
כברמטונה 4. 140	כותבי 107
כר 73	כזאב 80
כרי 7. 126	כזבנות 80
כהאי 23. 54	כח 29
כהן 65	כחיו 72
כהניק 51	כחק 72
כובס 17	כי 136
כוונה 4. 49. 68	כיפור 127
כוונת 8	כישוף 144. 145
כוח 72. 81. 128	כיתית 107
כוחו 72	כך 15
כוחק 73	ככר 21
כוכבי 93	כל 2. 3. 5. 6. 7. 8. 13
כוכביק 112	17. 18. 26. 35. 40
כולה 17	49. 51. 52. 56. 58
כולי 138	61. 62. 66. 67. 68
כולק 142	72. 76. 80. 84. 87
כולל 12. 15	88. 93. 101. 104
כולק 148	105. 106. 112. 114
כומר 93	120. 125. 137. 139
כוס 11. 34. 70	142. 145
כוסה 58	כלב 66

166 Register der jüdischen wörter.

כלבטה 66	כל 9. 15. 40. 60. 127
כלה 19. 51. 104	כפורים 21
כלומר 22	כפות 55. 79
כלי 43. 48. 53. 56. 84	כפי 139
86. 118. 121. 135	כפליים 112
כלייה 9. 137	כסל 24. 148
כלים 43	כמר 24
כלל 3. 6. 21. 68. 98	כמרה 127
101. 114. 120	כמרי 11
כלל 114	כפתרים 72
כלתי 104	כרחק 89
כזה 66. 117. 147	כרפס 92
כזו 25. 65. 137. 140	כרת 9
כזוך 79	כטורה 54
כן 3. 25. 44. 54. 75	כטר 96. 98
137. 139	כטרן 99
כזור 60	כתב 19. 136
כזיסית 127	כתבות 60
כזסי 13. 37	כתבן 105
כזסיות 47. 70. 127	כתבור 105
כזסת 47. 113. 127	כתה 100
147	כתוב 50
כזסא 113. 116	כתובה 25
כזסוי 11	כתובים 17. 76
כזסליק 77	כתנת 62
כזסל 18. 43. 95. 109	כתר 55. 73

לז 3	121. 125. 128. 137
לז 8. 16. 38. 52. 62	146
63. 86. 99. 104	לזב 64

לבר 3	ליטרם 93
לבו 12. 45. 64. 90	ליימן 78
לבק 80	ליילה 38. 52. 86
לבן 71. 108. 138	לייזר 76. 78
לבוה 86	לכן 22
לר 95	לכת 93
להם 68	ללב 92
לוח 17. 41. 65. 75. 80	לזר 77
88. 90. 97. 104. 116	לזרן 46
120. 122. 124. 137	לזור 77
139. 142	לזו 136
לוויה 12. 78	לע 110
לוחות 51	לזן 86
לוי 111.	לקט 2. 114
לויה 136	לקחן 5. 7. 88
לזריס 47	לסון 12. 31. 37. 44
לזור 22. 101	46. 57. 61. 75. 93
לח 81	98. 109. 110. 113
לחס 19. 103. 108. 110	115. 120. 125. 126
לחן 110	147. 148
לחטה 146	לסונו 138
לחטת 147	לסנות 110
לירה 42	

מ

מזריס 82	מזיין 54. 118. 142
מזה 66	מזיניס 47
מזות 66	מזיני 73
מזיר 32	מזינר 110
מזכלי 110	מזנוס 106
מזכליס 110	מזנס 89. 106

168 Register der jüdischen wörter.

אחריך 8. 14. 75	ארה 54. 58. 81
אמת 40	ארות 119
אבטל 7. 124	ארינה 65. 74. 75
אבול 113. 145	ארינות 46
אבולב 22	ארינותינו 74
אבטן 72	ארינית 51
אבזה 121	ארע 6. 31. 52. 93
אבחין 95	142
אבטח 7	אדקרק 2. 47
אבטיח 125	אדקרות 107
אבטל 120. 125. 141	אדרכבן 41
אביטן 16. 19	אדרגה 112
אביט 14. 102	אדריגה 56. 143
אבכמן 63	אדריגת 36
אבלב 22	אדריך 4. 97
אבער 136	אדרט 2. 106. 116
אבלר 104	אדרטיק 2
אבקט 18	אדרת 26
אברך 79	אה 37. 50. 62. 84. 88
אברר 16. 31. 71	101. 136. 140
אבטר 33	אהוזה 8
אגרל 30. 116	אהוזות 124
אגיל 74	אהות 14. 136
אגולג 77	אהיוק 23
אגיר 13	אהנה 48
אגין 14	אהסך 123. 125
אגיפה 93. 145	אהרה 10. 16. 26
אגלה 13. 16. 90. 120	אורה 13. 52
אדבק 5. 36. 59. 92	אודיע 142
אדבר 85. 101. 110	אוח 45. 82
144	אוחל 119. 124

אוחריק

וּחֲרִיק 121	וּחֲוֹן 14. 92.
וּחֲטָב 115. 19. 139	וּחֲוֹן 110
וּחֲכָן 14	וּחֲוִיר 44. 86. 113
וּחֲכָטָן 147	וּחֲוִיק 102
וּחֲלֹוֹן 78	וּחֲוִכָה 12. 49. 56
וּחֲלִיר 146	וּחֲוִכִיר 43
וּחֲוֹחָה 30	וּחֲוִן 54. 93
וּחֲוִיץ 64. 113	וּחֲוִלָּן 121
וּחֲוִט 22. 64. 76. 85	וּחֲוִטָר 95
126. 127	וּחֲוִנָה 66
וּחֲוִטָר 112	וּחֲוִרָה 85
וּחֲוִטָלָג 109	וּחֲוִכָר 123
וּחֲוִטָלִיק 47	וּחֲוִרָט 32
וּחֲוִטָלִיק 144	וּחֲוִיב 77. 105. 122
וּחֲוִיטָה 50. 63. 125	וּחֲוִלָּן 93
וּחֲוִקָרָן 25	וּחֲוִחֹק 27
וּחֲוִרָה 12. 39. 40. 56	וּחֲוִיָק 17. 111
77	וּחֲוִירָה 19. 140
וּחֲוִרָה 96	וּחֲוִחֹק 13
וּחֲוִרִיק 61	וּחֲוִיָה 76
וּחֲוִרָה 77	וּחֲוִיִּב 14
וּחֲוִרָה 143	וּחֲוִיָה 7. 32. 76
וּחֲוִרָה 143	וּחֲוִלֹקָה 109
וּחֲוִט 107	וּחֲוִלָּן 29
וּחֲוִטָה 21. 85	וּחֲוִיִּר 122
וּחֲוִטָל 62	וּחֲוִנָה 74
וּחֲוִטָה 29. 82. 117. 144	וּחֲוִחֹק 147
וּחֲוִטָה 31. 48	וּחֲוִקָר 93
וּחֲוִכָה 3	וּחֲוִרָה 85
וּחֲוִכָה 89	וּחֲוִרָט 10
וּחֲוִירָה 136	וּחֲוִרָטָה 74. 104

170 Register der jüdischen wörter.

חטבה 23. 42. 43	חילה 91. 104. 106.
חטבות 43	117
חטבה 85	חילות 64. 117
חטה 16. 17. 68	חיתלו 117
117	חכאוב 104
חטורץ 9	חכאובות 78
חטוטט 12	חכר 26. 123
חטטץ 48	חכה 93
חטריח 14	חכון 12. 68. 99
חיי 110. 143	חכות 103
חיאוס 63	חכין 14. 15. 91. 94
חיר 3	111
חידה 26. 122	חכנה 100
חידות 49. 99	חכס 147
חידת 48	חכמה 23
חיוחר 27. 34	חכסר 112
חיוסב 17. 68	חכריח 89
חיתר 123	חכדיע 16
חייתר 140	חכטון 6
חיחס 50	חכטיר 99
חייטר 97	חכטפה 63
חייס 63. 136	חל 14
חילה 14	חלם 35. 68. 79
חיורם 143	חלמים 83
חין 6. 70. 73	חלמך 27. 29. 117
חינות 14. 70	חלמה 6. 60. 73. 94
חיני 3. 6. 49. 52. 117	139. 144
125. 142	חלמכי 27
חילר 11	חלמן 5. 9. 10. 22. 50
חיקל 31	53. 71. 74. 76. 81
חיסוט 44	103

חלבוס

חלבוט 3. 37. 71. 82	חנהג 21. 42. 53. 65
88. 99. 108	84
חלבוטין 35. 41	חנהגין 21. 109
חלה 143	חנהג 4. 39. 95. 98
חלוח 62	חנול 41. 80.
חלוצה 41. 97. 98. 99	חנחה 112
חלוצר 9	חנורה 78
חלות 128	חנחה 91
חלח 101	חנח 118. 119
חלחיה 73. 109	חנחון 118
חלץ 2. 39. 84	חניה 37
חלך 68. 72. 77. 104	חנין 67
115	חנכר 20
חלכות 5. 65. 84. 96. 98	חנעלין 92. 105
99. 100. 107	חנעלוצר 105
חלכי 21	חללה 121
חלוצר 77. 106	חס 105. 118
חלקות 111	חסדר 91. 126
חלטין 74. 125	חטובין 41
חלטינות 126	חטובן 43
חחמה 42	חטופק 148
חחון 8. 58. 98. 147	חטית 127
חחנות 51. 94	חטכין 27
חחור 66	חטפר 144
חחית 81. 118	חעבורה 106
חחליח 30. 104	חערניק 110
חחט 22. 35. 38. 84	חעוט 25
חחטות 44	חעות 46
חחטלה 62	חעט 17. 35. 46. 53
חח 26. 41. 115	69. 101. 139
חחנה 10	חעטנר 139

172 Register der jüdischen wörter.

ועיד 146	ועל 104
ועייק 27	ועל 56
ועייני 61	ועל 97
ועל 86. 114	ועל 73
ועל 30. 49. 56. 57	ועל 42
61. 67. 89. 99. 143	ועל 12. 41. 70. 120
ועל 112	ועל 10. 32. 41. 42
ועל 143	59. 106. 107. 109
ועל 148	113
ועיד 15. 71	ועל 124
ועל 2. 12. 92	ועל 9
ועקן 9	ועל 30. 122
וערב 1	ועל 112
וער 64	ועל 34. 40. 139
ועל 10. 16. 30. 50	ועל 27. 34
64. 112. 115. 116	ועל 13. 32
119. 139.	ועל 60
ועל 6. 50. 59. 83	ועל 2
ועל 36. 139	ועל 88
ועל 145	ועל 8. 25.
ועל 120	ועל 5. 27. 52
ועל 60	ועל 27
ועל 31	ועל 93
ועל 14	ועל 61. 81. 91. 115
ועל 35	125
ועל 24	ועל 52. 61
ועל 122	ועל 10. 65
ועל 5. 24	ועל 30
ועל 32	ועל 3. 17. 87. 91.
ועל 48	99. 109. 111. 120
ועל 9. 31	148

יקונו 111	ורמתי 124
יקונו 111	ורמה 16
יקוסר 122	ורנו 11. 121
יקח 70	ורעים 17
יקטן 125	ורלה 12. 27
יקטרג 5	ורטיע 122
יקייס 13. 59. 125	ורתל 70
יקלט 38	ורט 60. 75. 136
יקנח 26	ורטיע 15
יקפח 80	ורטיח 70. 95
יקרה 17. 92. 105. 110	ורטל 19
115. 128. 138	ורטר 63
יקרב 87. 91. 103	ורטה 24. 25
יקה 90	ורטיג 127
יקריב 63. 139	ורטח 73
יקטן 37	ורטולח 6. 18
יר 18	ורטוק 4. 43. 51. 120
ירמות 8	136
ירביל 77	ורטוד 52
ירג 33. 147	ורטונה 117
ירגיס 27. 83	ורטונת 64. 117
ירגל 74	ורטור 95
ירגלית 92	ורטול 123
ירר 86. 114	ורטחית 22. 53. 84. 122
יררו 140	ורטחית 27. 40
ירה 40	ורטין 125
ירולה 39	ורטי 108
ירחיל 10	ורטיב 6
ירחיק 29	ורטיח 5. 54. 62. 71. 73
ירחק 29	78. 79. 84. 97.
ירמח 16	104. 122. 124

174 Register der jüdischen wörter.

ישיח 21	יטלחח 123
ישיח 21. 47. 99	יטלה 2. 121
יטכב 14. 71	יל 117
יטכר 26	ילחבל 118
יטכן 93. 112	ילחל 13. 125
יטל 34. 54. 110	ילחלה 13
יטלח 103	ילחלע 100
יטלי 50. 110	ילחלר 120
יטליך 136	ילחלן 11
יטלר 124. 140	ילחכר 50
יטלון 17	ילחלן 127
יטח 30. 38	ילר 17. 145
יטחיר 9	ילר 31. 44. 124
יטחיר 13. 16. 66	ילחבט 36. 87
יטח 8. 11. 17. 23	ילחיר 36
יטנה 2. 140. 144	ילחיה 144
יטער 15	ילן 40. 51. 60. 136
יטעה 50	ילחכא 138
יטפט 49. 97	ילחגר 104
יטפטיר 51. 69. 94. 96	ילנה 40
יטפטן 94. 97	ילנהג 17. 124
יטפיע 84	ילחול 46
יטקס 52. 110	ילחל 29
יטקל 53. 80	ילחל 55
יטקלן 135	ילחעב 121
יטקל 121	ילחע 124
יטקר 78	ילחעורר 32
יטרת 23	ילחעמר 12
יטרתרן 81	ילחמח 100
יטלה 79	ילחל 15. 16. 63
יטלוח 33	ילחמט 8

ותקן 12. 91. 97. 126 | ותרעם 71. 86
ותרגם 123 | ותרץ 11. 140

נ

נח 65	נוטה 117
נחון 12. 71. 98. 118	נוטר 96
נחונות 118	נוסחם 34
נחור 101	נולרי 21. 87
נבהל 33	נולריס 7. 9. 47. 54. 67
נבואה 138	70. 123
נבואת 138	נולרית 21
נבוכיס 77	נוקם 96
נביח 94	נוטם 5. 68
נביחיס 9. 17. 76. 95	נותן 38. 41
נבילה 117	נוהר 70
נבילות 110	נויר 88
נבלות 116	נוירות 88
נברח 70	נוכר 42. 89
נגר 44. 54. 122. 140	נחול 89
נגע 93	נחזור 72. 140
נגעים 78	נחלים 10. 37
נגל 6	נחמה 119
נר 37	נחמות 119
נרבה 40	נחם 103
נרבות 38	נחשת 74
נרכר 101	נחת 32
נרכח 146	נטל 140
נהרג 118	ניאון 25
נואל 25	ניגון 68. 116
נוהג 42. 75. 124	נידה 85
נוח 42	נייערט 1. 109

נילול 32	76. 77. 107. 141. 142
ניסומין 63. 76	נפטות 44
נכר 27	נפטי 107
נכון 31. 128	נפטק 80
נכסי 58	נן 110
נכסיק 48	נח 34. 75
נכרי 37	נחון 108.
נלוויק 5	נחיק 75
נול 14	נקב 79
נולא 141	נקבה 137
נולאיק 104	נקיות 99
נס 144. 145	נר 46
נסתר 121	נרות 78
נע 37	נשבר 146
נעוט 112	נשומין 25
נער 36. 69	נשיא 40
נפלא 94. 144	נשיק 78. 126
נפלאות 52. 144	נשכחות 43
נפקא 66	נשוה 7. 19. 62. 107. 123
נפקות 37	נשוות 107
נפקיה 37	נשר 2
נפקנר 66	נתוח 4
נפקת 66	נתונה 40
נפרד 1	נתלה 62
נפש 5. 13. 16. 62. 64	נתליק 45

ס

סבן 43	סדר 42. 53. 62. 91
סברח 84	137. 138
סגולות 58	סריה 101

סובל

מובל 29. 33	מניחת 124
מוגיה 98. 105	מוך 16
מוגית 98	מוך 117
סוד 45. 68. 73. 121	מזיכה 94
סודות 45	מזיכות 8
סוחר 70	מזהרין 96
סוכות 75	מעודה 41. 82
סוּך 57. 125	מעיל 92
סופנות 80	מפיר 103
סוס 93	מפיקות 148
סוף 14. 27. 83. 103	מפק 148
סופר 47. 105	מפר 14. 20. 22. 46
סופרים 105	47. 51. 54. 62. 85
סחורה 103. 135	114. 123
סיג 105. 145	מפרי 20. 95. 114. 115
סיון 20. 145	מפריק 20. 31
סירוס 92	מרוחה 101
סירכה 148	מרחה 52
סבין 94	מרסור 84
סכה 43	מתוק 122
סכנות 43	מתק 1. 138
סכרן 60	מתר 90

ע

עבר 71	עברי 61
עבורה 1. 23. 55. 56	עבריק 32
עבורת 3. 23. 55. 91	עגול 100
140. 147	עגל 70
עבירה 18. 86. 113. 120	עגלון 39
עבירות 99. 120	עגות 5. 16
עברה 24	ער 1. 34. 40. 114

178 Register der jüdischen wörter.

117. 123. 138	עוט 16. 46. 52. 95
ערה 47. 70	112
ערות 146	עוסק 76
ערי 117. 122	עופות 35
ערן 92	עולר 46
עריטק 79	עוקר 9
עובר 1. 55. 56. 120	עור 61
עובר 120	עורב 96
עווה 78	עורק 87
עוונות 113. 124	עוטה 10. 11. 15. 51
עוונותיו 78	102. 116
עור 18	עוטן 31
עוריק 32	עוטק 112
עול 34. 68. 75. 98	עוטר 98. 109
עולה 8. 30. 36. 56	עז 45. 81. 146
57	עזתקייט 59. 112
עולי 25. 144	עזר 65
עולק 13. 24. 27. 29	עזרת 65
30. 34. 39. 46	עטל 106
51. 58. 61. 68	עיון 16
69. 75. 77. 80. 98	עייר 33
99. 101. 105. 108	עילמה 138
137. 138. 139. 142	עין 8
145	עינות 95
עולוי 34	עיני 8. 32
עולויק 35. 75	עינייק 8
עולוית 106. 117	עיקר 7. 76. 79. 116
עוטר 15. 18. 58. 140	עיר 38
עוטרן 10. 112	עכבר 82
עון 113	על 9. 12. 13. 22. 24
עונה 6	25. 26. 31. 37. 42

49. 54. 65. 71. 76	ענין 48. 87. 101
79. 84. 86. 88. 90	ענינו 72. 140
102. 110. 113. 120	עניני 24. 25. 138
124. 125. 126. 128	ען 142
136. 137. 140. 142	עניק 142
144. 145. 146. 148	עסק 43. 60. 139
עלמה 45	עסקיק 60. 125. 127
עליה 18	עפר 7. 83. 111
עליון 73. 89	עפרת 18
עליוניק 62	עץ 22. 65. 75
עליך 141	עלבעות 36
עליכס 39	עלה 20. 96. 110
עליו 108	עליק 40
עלילות 15	עלל 35. 118
עליו 59. 65	עלס 139
עלומ 138	עלמו 26. 44. 53. 72
ער 1. 5. 17. 47. 81	108. 116
93. 123	עלמות 41
עמו 5	עלוד 15
עמור 21. 27. 36. 46	עלרת 2
101. 108. 111. 142	עלת 136
עמודי 139	עקירה 17
עמכס 56. 57	עקר 6
עמקיק 115	עקרי 4. 7
ענו 23	עקריק 54
ענוי 95	עקטות 125
ענוי 82. 92. 93. 118	ערב 1. 20. 22. 73. 91
ענטבלעקן 90	126
עני 6	ערוה 18. 102
עניות 31	ערוך 103
עניק 8	ערוק 87

עריה 87	עטרה 111
עריות 45. 66	עטריק 17
ערך 16. 90	עטרת 42
ערכאות 94	עטת 32
ערוה 6. 79	עת 3. 4. 67. 145
עטב 73	עתה 67. 89
עטה 41. 101	עתיך 73
עטן 96	עתידה 73
עטק 11. 50	עתיק 3

פ

פאה 114	42. 52. 54. 86. 90
פגיה 102	118. 126. 128. 137
פרין 9	145
פה 27. 29. 51. 85	פיחה 146
86	פיגרן 117
פוחזיק 79	פיו 45
פוסק 99	פיל 27
פועל 12. 49. 68. 97	פילוסופיה 93
116. 143	פילמיל 93
פולקחן 60	פיגורלך 36
פורענות 96	פיות 138. 139
פורט 1	פינת 44. 84
פוטע 113. 118	פירוס 8. 23. 31. 128
פוטעי 113	פירות 39
פוטעיק 33	פירישות 25
פחד 4. 40	פלחיק 144
פחות 47. 139	פלגה 146
פחת 56	פלגט 70
פטור 1. 29	פליטה 29
פי 9. 12. 23. 24. 31	פלפול 24

פליח

פֿאַלץ 5	פֿרטיט 68. 95
פֿאַר 75	פֿרי 39
פֿאַר 76	פֿריה 70
פֿאַר 39. 48. 141	פֿריץ 96
פֿאַר 4. 5. 8. 51. 52	פֿריט 90
103. 120. 137	פֿרץ 23
פֿאַר 17. 22. 115. 127	פֿרעכטן 127
פֿאַר 147	פֿרעטן 127
פֿאַר 91	פֿרעם 20
פֿאַר 55	פֿרעם 87
פֿאַר 115. 143	פֿרעם 92
פֿאַר 35	פֿרעוועקן 121
פֿאַר 3. 24. 27. 33	פֿרע 20.
35. 68. 82. 88	פֿרעניאן 125
פֿאַר 54	פֿרעם 51
פֿאַר 92	פֿרעם 18. 128
פֿאַר 17	פֿרעם 103. 104
פֿאַר 4	פֿרעם 128
פֿאַר 75	פֿרעם 3. 37
פֿאַר 82	פֿרעם 113.
פֿאַר 73	פֿרעם 5
פֿאַר 63. 90	פֿרעם 9
פֿאַר 62	פֿרעם 78
פֿאַר 93	פֿרעם 104
פֿאַר 107	פֿרעם 27. 29
פֿאַר 127	פֿרעם 116
פֿאַר 67. 68. 120. 135	פֿרעם 27
פֿאַר 15. 109	פֿרעם 104

צ

פֿאַר 102. 103

פֿאַר 95

פֿאַר 3

פֿאַר

לכא 48. 61	לזרת 22
לכאו 5. 61	לזטברן 146
לכור 41. 127.	לחוק 74. 110
לבי 64	לחות 146
לבע 7. 27. 36. 55	ליבור 47
64. 109	ליווה 41
לבעור 35	ליזון 41
לז 44. 108. 116	ליית 8
124	לזות 42
לזוקיס 101	לזי 42
לזיק 48	לזק 17. 25. 58
לזיקס 73. 74	לזור 73
לזק 12. 49. 99	לזעות 100
לזקה 3. 48	לזר 143
לזקות 48	לזוע 14
לזקתו 16. 58	לזיעות 14. 102
לזקתי 49	לזעץ 104
לזומה 12	לזער 13. 16. 110. 123
לזומר 59	לזפון 84
לזוי 12	לזפרדע 39
לזר 35. 81.	לזפרנייק 87
לזרה 17. 37. 52.	לזרה 4
לזרך 88	לזרות 89. 124
לזרץ 55	לזרכי 89
לזרז 123	לזרפית 37. 55

ק

קבוע 109	קבלת 51
קבול 101. 102	קברן 56
קבל 80	קברות 71
קבלה 118	קברן 117

קרום 61. 76. 125	קירוסין 126
קרוטה 3. 24. 46. 60	קיוס 15. 30. 51. 59
61. 76	קייס 75
קרוטיס 118. 119	קילור 74
קרחת 36	קיץ 109
קרב 85	קיות 7
קרונוי 103	קירוב 36
קרונויות 20. 31	קל 6. 78
קרונויס 4. 145	קלות 29. 31. 37. 78
קרכם 118	89
קרסי 61	קללה 37. 137
קרסיס 61	קלסמוריס 110
קהילה 47. 98	קח 83
קהל 47. 72. 127	קחלן 46
קהלה 41	קחלות 8. 46. 70
קובע 66	קנמה 26. 88.
קובאי 66	קנמת 26
קורס 25. 32. 51	קנה 57. 58. 80. 100
קורס 27. 45. 61. 65	קיניין 70
90. 110	קנוון 146
קורטם 32. 90	קנס 46
קוטץ 65	קסרית 97
קול 6. 75	קערה 105
קוזה 33. 111	קל 27
קונס 104	קלב 84. 147
קולי 95	קלה 94
קטן 46. 67. 113. 145	קלרי 183
קטני 71. 106	קלין 90
קטניות 29	קלרה 74. 136
קי"ב 37	קלת 116
קירוס 22. 26	קלתן 116

קר 70	קרירה 70
קרב 87	קטאים 74
קרבן 91. 106. 114	קטה 37. 46. 106. 109
קרבות 55. 91	140
קרבני 38	קטוט 15
קרדוס 59	קטיח 11. 27
קרוב 117. 135	קטיה 27
קרובה 38	קטיק 78
קרימת 65	קטר 22. 147
קריב 38	קסת 98
קריעה 71	

ר

רמא 108	רבינו 143
רמט 11. 20. 29. 34	רביע 73. 112
40. 60. 61. 72. 88	רביעת 93
89. 90. 94	רבניק 96
רמטון 33. 115. 140	רגנות 147
רמטוניק 145	רגילות 40. 52. 53
רמטי 72. 107. 127	רגל 36. 40
רמז 42. 143	רגליק 40
רמות 142	רגע 8
רמיה 16. 32	רוב 10. 58. 60. 83
רמיות 16. 57	רוגז 147
רמית 65	רודף 39. 123
רב 81. 96. 126. 145	רוחה 100
רבה 78	רוח 7. 26. 27. 32. 45
רבי 21. 106. 143	46. 65. 66. 90.
רביה 70	138. 141
רביק 29. 49. 56. 78	רוחות 15. 56
93. 94	רוחני 45. 46. 110.

רוחניות

רוחניות 45. 46	רכילות 91. 126
רוחניים 46	רוחות 16
רויה 11	רוה 53. 83
רוק 75	רוז 16. 54. 145
רווח 21	רויז 48
רוי 75. 100. 120	רע 3. 15. 22. 29. 43
רוייק 97. 100	50. 53. 73. 80. 81
רועה 66. 102	87. 95. 116. 119
רופא 7. 30. 82	125. 126.
רולח 84	רעב 66
רוקח 6	רעה 18. 45. 50. 55
רוז 45	58. 79. 108. 116
רוי 45	124
רחבה 74	רעות 6. 9. 18. 49. 147
רחוק 10	רעיק 19. 74. 139
רחיק 85	רעך 79
רחוי 11	רעט 48
רחיו 11	רפומה 7. 61
רחויק 11. 26	רפומות 52. 82
רחון 84	רפומת 62
רחנות 11	רפת 111
רחץ 136	רלון 141. 142. 148
רט 109. 115	רלון 22. 125. 141
רימה 80	רלוי 101
רוח 48. 53. 89. 94	רלועה 100
רוח 1. 49	רלון 57. 100
ריית 121	רליות 118
ריה 111	רק 1. 3. 72. 89. 109
ריק 79	140
רכב 99	רקיע 63. 64.
רכוש 58	רטות 31. 53. 81. 90
	רטותכך

31 רטותכך | 18 רטעות
 56. 100 רטע | 56 רטעי
 56 רטעה | 136 רטעיק

ש

57 שמו	119 שכסוייק
106 שמי	101 שבת
65 שמו	68 שגמות
37. 54. 128 שמה	96 שגעון
137	115 שר
89. 121 שחר	3 שרי
120 שמרית	38 שומבה
45 שב	8. 37. 39 שומל
80. 138 שבו	68 שוגג
93 שבועות	137 שוה
22. 68 שבוט	50 שוחר
101 שבות	103 שוחט
79. 100 שבח	26. 87 שוטה
50. 111 שבט	20. 61 שוטר
111 שבטיק	66 שוכות
44 שבייה	116 שולחן
6 שביטראל	116 שולחנר
51 שבכתב	62 שולט
14. 23 שבלב	25 שולטוק
65 שבני	71 שוויק
42. 74 שבע	36 שוון
93 שבעה	65 שווע
108 שבעיק	66. 135 שוור
51 שבעל	35. 60 שונא
19. 55 שבר	70 שוורא
99 שברי	99. 111 שופט

שופטי

טושט 83. 99	טכק 27
טופטיס 96	טכנ 83
טופר 93	טכר 6. 17. 80. 119
טוק 82. 103	טל 7. 12. 27. 39. 49
טור 90. 100	55. 59. 65. 67. 68
טורם 9. 57. 111	70. 72. 73. 79. 90
טוטב 19	95. 99. 114. 119
טותה 118	147
טחט 103	טלח 7. 97
טחטאנו 113. 114	טלג 104
טחטן 103	טלו. 5. 45. 108. 123
טחור 106	135
טחידה 103	טלוח 87. 126
טחץ 58	טלוח 100
טטות 24. 34. 87	טלוח 6
טטן 115	טלוחי 6.
טיכור 119	טלוק 13. 35. 38. 39.
טילוט 24	108. 141. 142
טיחט 14. 17	טליח 18. 34. 143
טינה 2	טליחות 6. 49
טיקול 80	טליט 62
טיר 49	טליטה 62
טירות 4. 6	טליק 97
טכחה 124	טליזה 54
טכורת 119	טליטי 24
טכיר 73	טליטית 24. 26
טכיה 12	טלך 24. 66.
טכיה 13. 37. 123	טלק 33. 63
טכירות 80. 139	טליזה 7. 59. 140
טכל 84. 86. 126. 128	טק 2. 3. 13. 22. 34
טכלן 128	45. 47. 49. 50. 56
	87.

188 Register der jüdischen wörter.

87. 100. 124. 125	טית 4
127	טת 67. 103
טחול 79	טעבור 107
טור 9. 124	טעה 112
טורן 115	טעויו 114
טו 56. 62	טעטו 71
טוע 45	טער 116
טות 85	טעה 35
טחה 38	טערות 59
טחת 38. 51	טעריק 49
טויטה 31	טעל 41. 42. 100. 105
טייק 40. 45. 49. 56	124. 127. 145
63. 87. 98. 117	טעה 81
127. 146	טעט 27. 100
טוינת 2	טעכות 18
טויני 2	טעלות 88
טויעה 45	טעל 88. 103
טוירות 135	טעלה 103
טון 90	טעלות 23. 32. 120
טוע 65	טען 70
טועתי 65	טעע 27. 39. 81
טורו 135	טעעל 27
טוט 74. 109	טעענו 114
טונה 60	טעתיק 76
טונאור 50. 105	טקרו 135
טונת 60	טקריק 82
טנה 66. 88. 108	טקירות 36. 135
טני 84. 85. 108. 115	טקל 57. 71
טניק 144	טקל 81
טניק 67. 115. 145. 148	טקר 80. 84. 94
טניה 110	טק 25. 39. 48. 138

טריפה 122	סטון 38
טרף 19. 109. 147	טטת 32. 138
טרפן 19	טתי 22. 73
טרה 90	טתיה 33. 118
טרוות 92	טתיקה 112
טרת 27. 48. 56	

ת

תאווה 12. 80	תון 92
תאווה 36	תורה 17. 41. 46. 51
תאווה 116	59. 71. 76. 77. 85
תאווה 12. 19. 80	104. 120. 122. 135
תבה 74	תורת 21. 51. 76
תבואה 27. 39	תוטב 69
תבואות 39	תחבולה 79. 138
תבונה 128	תחוק 101
תבן 48	תחיית 145
תבן 112	תחילה 4. 15
תהלה 79	תחנן 114
תהלים 95	תחנות 36
תהן 88	תחת 13. 124
תומר 12. 152	תחתונים 62
תוגר 119	תחתיה 65
תוך 47. 63. 79	תלי 45
תוכחה 112	תליה 7. 22
תוכחות 15	תליה 40
תוכן 27	תלין 62
תולעה 83. 111	תלין 62
תולעים 144	תלין 136
תולעת 108	תלוי 114
תוספות 85	תלוי 69

290 Register der jüdischen wörter.

תלמיד 69	תפול 89
תלמיד 105. 112	תפוס 44
תל 92	תפוסיר 44
תיכ 3	תפולות 53. 69
תיר 11. 29	תפילה 15. 41. 74. 119
תלכיר 118	תפיטה 43. 44
תכלית 87	תפל 17
תכטיט 71	תפסן 44
תק 8. 39. 97	תקה 65
תיד 3	תקות 65
תויר 98. 135	תקיעת 60. 127
תור 92	תקיל 5. 53. 81
תונ 114	תקל 67
תוני 11. 12. 114	תקנה 5. 126
תונל 120	תקשא 72
תונר 90	תרכות 6. 18. 64
תויר 92	תרגור 21
תושית 36	תרומה 61. 62
תעות 68	תריג 107
תעונד 30. 107	תרנגול 59
תעונגי 30	תרנגולת 65
תענגיר 143	תטובה 6. 11. 20. 35
תענית 21. 35	תטויט 25
תעניתיר 20. 35	תטעיר 88
תעטה 122	תטט 29
תפוח 6	

* (o) *

*

Druck=

Druckfehler.

Pag.

- 2. lin. 22. והכל an statt והכל
- lin. 25. ויכרטיק - ויכרטיק
- 7. lin. 22. ובטל - ובטל
- 9. lin. 1. מויהולכן - מויהולכן
- 11. lin. 21. כסוי - כסוי
- 15. lin. 26. תפלה - תפלה
- 31. lin. 9. ויכר - ויכר
- lin. 22. היתרה - היתרה
- 33. lin. 24. אחר - אחר
- 34. lin. 17. גלות - גלות
- 41. lin. 26. וולות - וולות
- 44. lin. 4. תפוסיק - תפוסיק
- 54. lin. 24. ברכה - ברכה
- 60. lin. 8. סחקן - סחקן
- 24. רמט - רמט
- 62. lin. 4. וטיח - וטיח
- 65. lin. 9. בעזרת - בעזרת
- 71. lin. 6. וטיח - וטיח
- 74. lin. 4. וזמכן - וזמכן
- 13. מרכה - מרכה
- 85. lin. 13. ספר - ספר
- 14. ברטית - ברטית
- 88. lin. 10. וזכר - וזכר
- 97. lin. 14. וטפתן - וטפתן
- 99. lin. 1. וזכר - וזכר

102. lin. 13. לון - לון
 103. lin. 14. כלון - כלון
 106. lin. 18. ועבורת - וכבורת
 107. lin. 24. בעוסן - בוסן
 - 25. ברכך - ברחך
 114. lin. 19. התלמוד - התלמוד
 119. lin. 22. ווחל - ווחל
 125. lin. 5. הטס - תטס
 - 8. עטקס - עטקס
 - 11. והפך - והפך
 127. lin. 19. פרחתון - פרחתון
 128. lin. 10. פיט כלו - פיט כלו
 - 12. טכל - טכל
 141. lin. 9. במר - במר
 103. הלה ist ausgelassen im register

Kurze Anleitung
Zur
Jüdisch-deutschen Sprache
Ertheilet
von
Joh. Heinrich Callenberg
Phil. Prof. Publ. Ord.

HALLE

Gedruckt zum andern-mal in der Buchdrucke-
rey des Jüdischen Instituti 1738.

*****
* * * * *
*****

§. I.

Die Jüdisch-deutsche Sprache ist eine
vermischte Sprache, die zwar größ-
tentheils aus teutschen, doch aber
auch ziemlichen theils aus hebräischen Wör-
tern bestehet.

§. II.

Es ist hier die Rede von einer mercklichen
Vermischung. Eine geringe Vermischung
macht keine eigene Sprache.

H

§. III.

§. III.

Die teutschen Wörter, deren sich die Juden bedienen, sind aus unterschiedlichen Dialecten der teutschen Sprache genommen: z. E. aus dem hochteutschen, platteutschen, holländischen. Einige Wörter sind veraltet, und ausser unserm Gebrauch.

§. IV.

Die Juden corrumpiren manche teutsche Wörter; z. E. sie schreiben Nir, an statt Wir, Also, an statt Also. Es ist aber nicht nöthig, daß wir hierin den Juden nachfolgen, wenn wir mit ihnen reden, oder etwas zu ihrem Gebrauch schreiben.

§. V.

Bei den hebräischen Wörtern ist zu merken ihre besondere Aussprache, welche bey ihnen auch in Lesung der hebräischen Bücher gebräuchlich ist: das ך sprechen sie aus als S; am Ende beständig, und in der mitte zuweilen. כראשית, Breschis, im Anfang. כותב, Kaufev, Schreiber.

Folgende Vocalen pronunciiren sie also:

o. הארץ Hooretz, die Erde.

u. כוכב Cauchov, Stern.

oft ei. עֵיפֶה Ehiphez, Belustigung.

§. VI.

§. VI.

Sie flectiren die ins teutsche eingemischte hebräische Wörter auf teutsche Art. Gasfeln, rauben, von גָּזַל . Siphergen, Büchlein, von סִפְּרָה .

§. VII.

Die Jüdischteutsche aus den hebräischen formirte Buchstaben sehen also aus:

Figur Benennung Bedeutung

א	◊	Alleph	◊	a	◊	◊	1
ב	◊	Bes	◊	b	◊	◊	2
ג	◊	Gimel	◊	g	◊	◊	3
ד	◊	Dolet	◊	d	◊	◊	4
ה	◊	He	◊	h	◊	◊	5
ו	◊	Vof	◊	v	◊	◊	6
ז	◊	Soin	◊	s	gelind.	◊	7
ח	◊	Ches	◊	ch	◊	◊	8
ט	◊	Thes	◊	th	◊	◊	9
י	◊	Jud	◊	j	◊	◊	10
כ	◊	Coph	◊	c, f, ch	◊	◊	20
ל	◊	Lamed	◊	l	◊	◊	30
מ	◊	Mem	◊	m	◊	◊	40
נ	◊	Nun	◊	n	◊	◊	50

 Figur Benennung Bedeutung

ו	◦	Samech	◦	ס	◦	◦	60
ז	◦	Min	◦	ע	◦	◦	70
ח	◦	Pe	◦	פ, ph	◦	◦	80
צ	◦	Zode	◦	ץ	◦	◦	90
ק	◦	Kuph	◦	ק	◦	◦	100
ר	◦	Resch	◦	ר	◦	◦	200
ש	◦	Schin	◦	ש	◦	◦	300
ט	◦	Sin	◦	ט	◦	◦	
ת	◦	Thau	◦	ת, oder ס	◦	◦	400

Fünfe davon bekommen am Ende diese Gestalt:

das ו = 7

ז = p

ח = l

צ = 4

ק = f

§. VIII.

Wie die Juden mittelst ihrer hebräischen Buchstaben unsere teutsche ausdrücken, ist aus dem vorgesezten Alphabet zu erkennen. Dabey bemercke ich aber noch etwas; und zwar erstlich bey den Consonanten. Einige Buchstaben

staben brauchen sie nicht bey den teutschen, sondern nur bey den hebräischen Wörtern; nemlich ך, ם, und ץ ohne Strichlein oben, wenns nicht am Ende stehet. Sie verdoppeln keine Buchstaben; sondern setzen auch da einen einfachen, wo die Teutschen einen doppelten zu setzen pflegen. ןןן zerrinnen. Das ן wird ausgenommen.

§. IX.

Nachstehende teutsche Buchstaben werden von den Juden also exprimiret:

e	◦	ק	ק״ק, Ereug.
ch	◦	כ	כ״כ, Recht. Am Ende fällt oben die Linie weg: ך, dich.
f	◦	פ	פ״פ, Feind. Das פ versieret am Ende seine Linie ף, tief. Zu weilen פ״: ף״פ, Ofen.
h			wo man es im teutschen nicht eigentlich höret, wird nicht ausgedrückt: ךך, That.
pf	◦	פ	פ״פ, Pforten.
ph	◦	פ	פ״פ, Prophet.
qv	◦	ק	ק״ק, Quälen.
ff	◦	פ	פ״פ, Fassen, ןן, daß.
sch	◦	ש	ש״ש, Geschäft.
h	◦	ש	ש״ש, Reigen.

- v • ד. ך, Von. Zuweilen ך und ך.
 w • ן. ן, wandern.
 x • ן. ן oder ן. ן, veriren.

§. X.

Wenn die Vocalen (s und v ausgenommen) ein Wort anfangen, setzen sie das s vor; und wenn sie es endigen, nehmen sie gleichfalls nach sich das s an. ך, ich; ב״ס, bey. Desgleichen wird auch vor dem i, welches o und u bedeutet, wenn es nach dem u (oder w) stehet, ein s gesetzt. ן, Wunder; ן, Wollust.

§. XI.

Was das s betrifft, so wird solches in den einsylbigen Wörtern ausgelassen. ן, Stadt.

§. XII.

Das lange e wird durch v, das kurze aber durch • exprimiret. ן, Er. ן, Gesang. Wenn sich ein Wort von einem langen e anfänget, pflegen die Juden, doch corrupter Weise, wol, sonderlich bey zusammengesetzten Wörtern, ך vorzusetzen, oder das v mit s zu verwechseln. ן, derlöst, anstatt ן, erlöst; ן, anstatt ן, erlaubt. Insgemein wird das kurze e in
 der

Der letzten Sylbe, auch wol in der ersten, weggelassen. הבן , an statt הבין , haben : געבן gegeben.

§. XIII.

Das y wird auch durch י ausgedrucket. Nicht nur das י , sondern auch das ה wird zum Ausdruck des o gebraucht. ה , ohne.

§. XIV.

Die Diphthongen werden also formiret :

- ae $\circ$ ע גערן Gärten.
- au $\circ$ וי לויב Laub.
- ei $\circ$ יי לייב Leib.
- eu $\circ$ ויי פֿרוי־גלייט , Freudigkeit.
Einige pflegen nur וי oder יי zu gebrauchen. Welches letztere sonderlich jeko von den Juden geschiehet.
- oe $\circ$ וי מורד , Mörder. Andere bedienen sich des ע .
- ü $\circ$ וי בירן , berühren. Etliche neuere nehmen nur das י .

§. XV.

Die Juden haben eine doppelte Weise zu conjugiren. Sie conjugiren entweder ein hebräisches Wort auf teutsche Art ; z. E. Darschen, predigen, von דרש : oder sie setzen

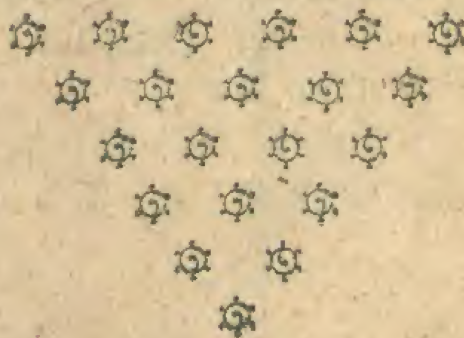
8 Kurze Anleit. zur Jüdischt. Sprache.

setzen das Participium zum Verbo, Seyn;
י. ע. sey mauchel, d. i. vergib; ich
will maudeh seyn, d. i. bekennen.

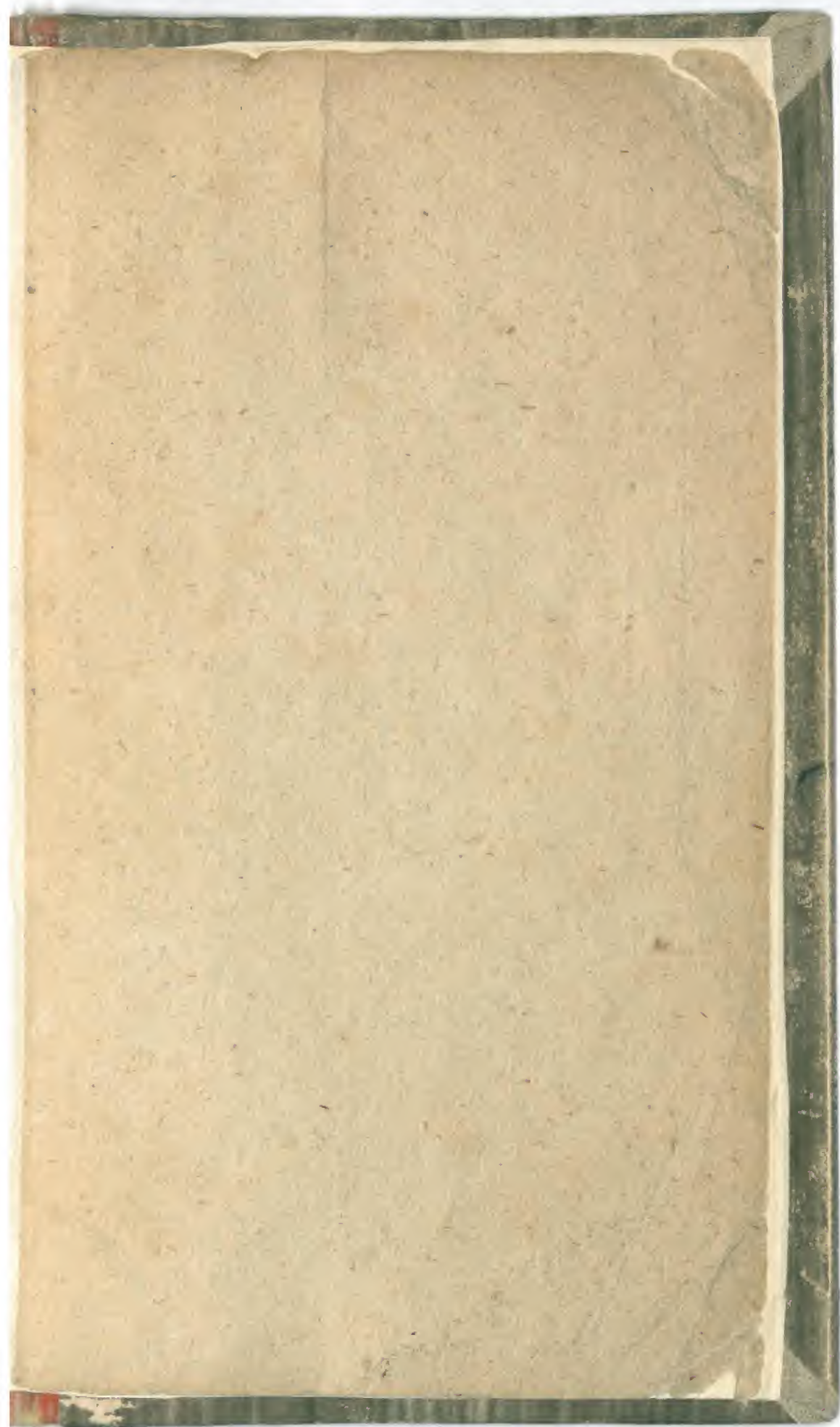
Diese wenige Anmerkungen werden hin-
länglich seyn, in dem Jüdischteutschen Dia-
lect eine Erfahrungheit zu erlangen. Mit
nächstem soll auch ein dahin gehöriges Wör-
terbüchlein mit Jüdischteutscher und gemein-
teutscher Schrift, nebst einem Verzeichniß der
gebräuchlichsten Abbreviaturen durch den
Druck communiciret werden. Gott gebe, daß
solches zu Beförderung der Erkantniß
Jesu Christi unter dem Jüdi-
schen Volk mit gereiche!

Den 12. Novemb.

1733.

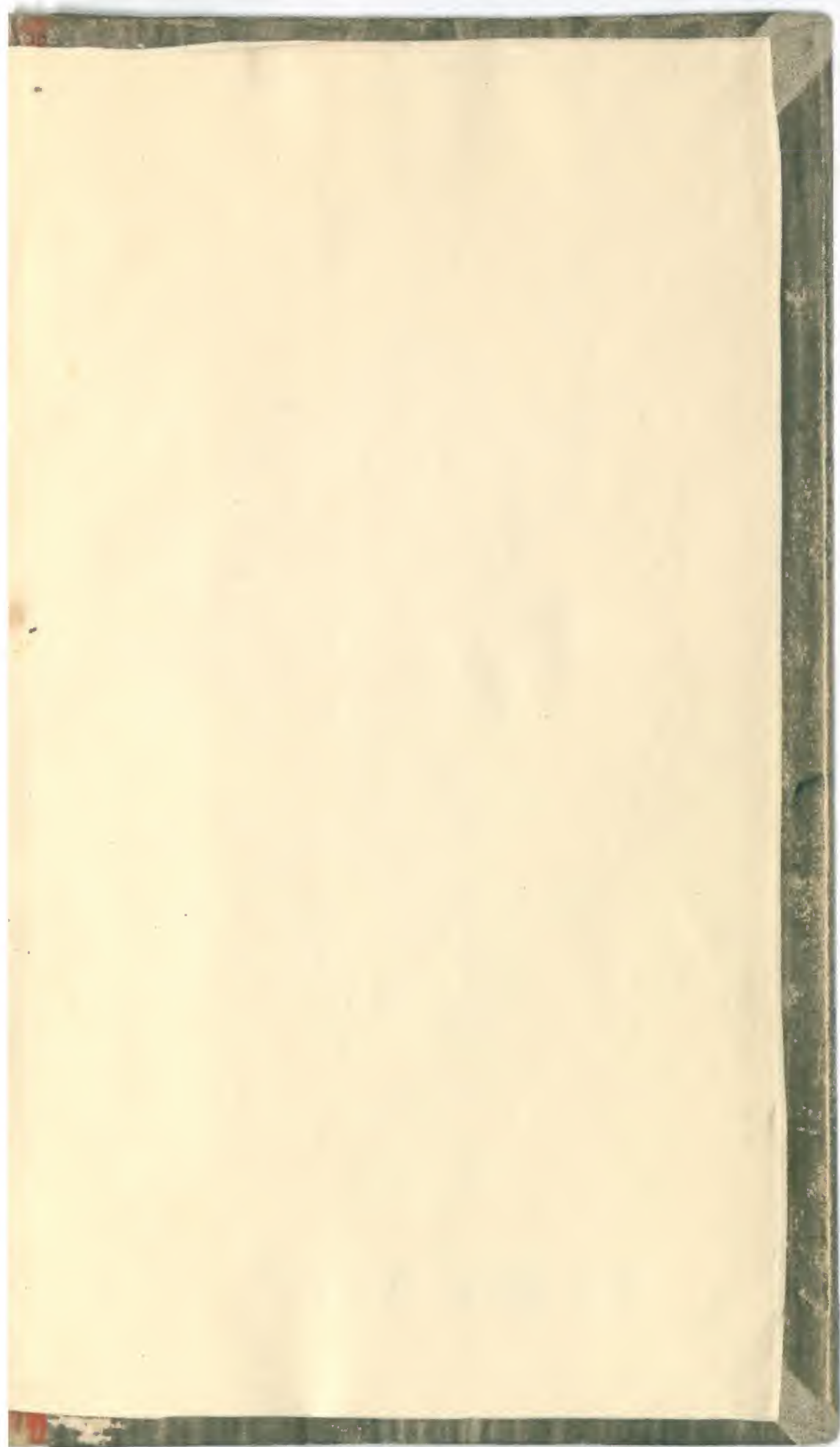

55.807.914 ✓

bucheinbar: k. 'ingen

